

**„Intézményi stratégia
létrehozása
a Miskolci Törvényszéken”
ÁROP-1.1.19-2012-2012-0010. azonosító jelű
projekt**

MISKOLCI TÖRVÉNYSZÉK

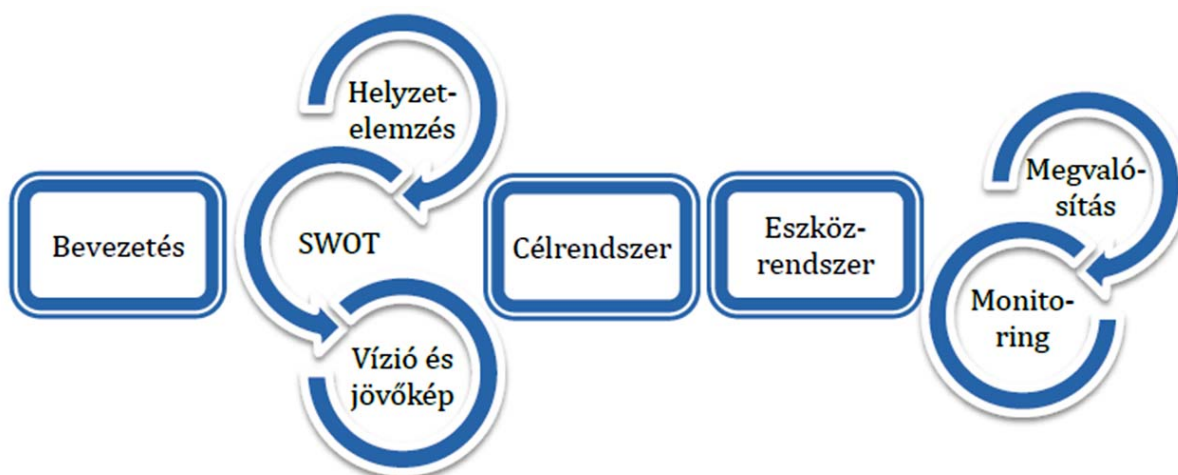
Tartalomjegyzék

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	5
I. BEVEZETÉS	7
I.1. A stratégia célja	7
I.2. A bíróságok társadalmi jelentősége	7
I.3. A stratégiai dokumentum felépítése	7
I.4. Módszertan	7
I.4.1. PEST	8
I.4.2. PESTEL	8
I.4.3. SWOT elemzés	9
I.5. Pillérek kijelölése	9
I.5.1. Személyi működési feltételek	9
I.5.2. Tárgyi működési feltételek	9
I.5.3. Ügyforgalom	10
I.5.4. Partnerség	10
II. HELYZETELEMZÉS	10
II.1. Borsod-Abaúj-Zemplén megye szociológiai adatai	10
II.2. Szervezeti környezet elemzése	13
II.2.1. PEST elemzés	14
II.2.2. PESTEL elemzés	14
II.3. A bíróság környezetének elemzése	15
II.3.1. Politikai dimenzió	15
II.3.2. Gazdasági dimenzió	16
II.3.3. Társadalmi, kulturális dimenzió	16
II.3.4. Jogi dimenzió	16
II.3.5. Technológiai dimenzió	17
II.4. Miskolci Törvényszék helyzete az elmúlt öt évben	17
I.4.1. Személyi működési feltételek	19
II.4.2. Tárgyi működési feltételek	24
II.4.3. Ügyforgalom	33
II.4.4. Partnerség	37
III. SWOT ELEMZÉS	40
III.1. SWOT elemzés	40
III.2. SWOT kérdőívek értékelési szempontjai	41
III.3. SWOT kérdőívek részletes értékelése	42
III.3.1. Erősségek	42
III.3.2. Gyengeségek	42
III.3.3. Lehetőségek	43
III.3.4. Veszélyek	44
III.4. SWOT elemzés összegzése táblázatban	44
III.5. SWOT interjúk összefoglalása	47

IV. STRATÉGIA CÉLRENDSZERE	49
IV.1. Átfogó stratégiai célok	49
IV.2. Pillérenkénti célok	49
IV.2.1. Személyi működési feltételek	49
IV.2.2. Tárgyi működési feltételek	51
IV.2.3. Ügyforgalom	52
IV.2.4. Partnerség	52
V. STRATÉGIA ESZKÖZRENDSZERE	61
V.1. Megközelítés	61
V.2. Eszközök csoportosítása pillérenként	61
V.2.1. Személyi működési feltételek	61
V.2.2. Tárgyi feltételek	64
V.2.3. Partnerség	64
V.3. Cél- és eszközrendszer összefüggése (cél-eszköz mátrix)	64
VI. MEGVALÓSÍTÁS ÉS MONITORING	65
VI.1. Intézkedési terv (akció terv)	65
VI.2. Személyi működési feltételek: feladatok, felelősök, határidők	65
VI.2.1. Utánpótlás biztosítása	65
VI.2.2. Bírósági ügyintézők	66
VI.2.3. Oktatások, képzések	67
VI.3. Tárgyi működési feltételek: feladatok, felelősök, határidő	69
VI.4. Ügyforgalom: feladatok, felelősök, határidő	72
VI.4.1. A mediáció megvalósítási feltételei	72
VI.5. Partnerség	74
VI.5.1. „Nyitott Bíróság program	74
VI.5.2. Sajtó kapcsolatok kialakítása	75
VII. FELHASZNÁLT FORRÁSOK	77

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

- [1] A Miskolci Törvényszék stratégiai dokumentuma az Államreform Operatív program (ÁROP 1.1.19.) támogatásában került elkészítésre.
- [2] A Miskolci Törvényszék az ország második legnagyobb törvényszéke: létszámánál fogva a Miskolci Törvényszék tevékenysége, szakmai munkája meghatározó a bíróságok belső, valamint külső működése szempontjából mind a szakmai, mind a laikus „érinettek” részére is.
- [3] A stratégiakészítés általános céljaként került meghatározásra azoknak a területeknek a beazonosítása, amelyekkel elérhető a jelenlegi helyzetből kiindulva a kitűzött átfogó stratégiai cél.
- [4] A stratégiai dokumentum konkrét célja, hogy átfogó képet adjon a Miskolci Törvényszék jelenlegi állapotáról, megfogalmazza azt a kívánatos állapotot, amelyet az intézmény elérni kíván.

- [5] A stratégiai készítés folyamatábrája, amelyet a stratégiai dokumentum szerkezeti felépítése is követ az alábbiakban látható:
- [6] A stratégia követi a stratégiaalkotás általános módszertanát és modelljét, vagyis Bevezető fejezetében rögzíti a stratégia-készítés indokát, leírja folyamatát, bemutatja jelentőségét, elemzési módszereit, ún. pilléreit.
- [7] A pillérek azok a területek, amelyek együttesen határozzák meg a stratégia tárgyát, illetve segítenek leírni a területet legfontosabb jellemzőit. A stratégiai dokumentum az alábbi pilléreket azonosította be a Miskolci Törvényszék esetében:
- Személyi működési feltételek
 - Tárgyi működési feltételek
 - Ügyforgalom
- Egy további, horizontális, pillérszinten azonosításra került, a Partnerség.
- [8] A stratégiai dokumentumban a kijelölt pillérek mentén készült el a helyzetelemzés, illetve a célok (az átfogó stratégiai, illetve a pillérenkénti) meghatározása, valamint az eszközök meghatározása.

[9] A Miskolci Törvényszék stratégiai pillérszerkezete a következő:

Személyi működési feltételek	Tárgyi működési feltételek	Ügyforgalom
PARTNERSÉG		

[10] A stratégia a jelenlegi helyzet feltárását, valamint rögzítését is tartalmazza. Ezt követően a dokumentum SWOT elemzés segítségével azonosítja az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket, veszélyeket.

[11] A jövőkép kialakítása segíti, hogy a jelenlegi helyzethez képest milyen pozitív elmozdulás jelentheti a célok elérését.

[12] A jövőkép és a jelenlegi helyzet közti eltérés adja a stratégia célrendszerét: az átfogó stratégiai célt, valamint a kapcsolódó pillérenkénti célokat.

[13] A pillérenkénti célok mellé pillérenként eszközrendszer is párosul, amely elősegíti a stratégiai cél megvalósulását.

[14] A monitoring rendszer a helyzetelemzésben kialakított számbavételi rendszer alapján a stratégiai beavatkozások eredményének, és hatásának figyelemmel követésére szolgál.

I. BEVEZETÉS

I. 1. A stratégia célja

- A bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek.
- Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása.
- Tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása.
- A bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, az utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége.
- A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése.
- A képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

I.2. A bíróságok társadalmi jelentősége

A bírósági rendszer az állam független alrendszere, célja a közjó szolgálata egy bizonyos speciális területen.

I.3. A stratégiai dokumentum felépítése

A stratégia dokumentum vezetői összefoglalóval kezdődik, amely a dokumentum fontosabb strukturális elemeit, elemzési módszertanát, felépítését foglalja össze röviden. A második fejezet a jelenlegi helyzet elemzésére szolgál, bemutatva a pillérek mentén azt társadalmi, környezeti (PEST, PESTEL elemzési módokkal vizsgálva), szervezeti kiindulási pontot, amely állapotra a stratégia épül, és amelyet várhatóan kedvező irányba alakít majd. A következő átfogó fejezet az elemzésé, amely a közismert és közkedvelt SWOT elemzéssel ad választ a Miskolci Törvényszékkal kapcsolatos vélemények, álláspontok összegzésére. A SWOT elemzés olyan alapot szolgáltat a stratégiához, amelyből kiindulva pontosan meg lehet határozni az átfogó célt, illetve a pilléreket, valamint az ehhez kapcsolódó célokat. A későbbiekben a célrendszer ismeretében már fel lehet vázolni az eszközrendszert, illetve a kapcsolódó feladatokat, felelősöket és kapcsolódó határidőket.

A stratégiai dokumentum is ezt a logikát követi, vagyis a következő fejezetben a célrendszerrel foglalkozik (stratégiai és pillérenkénti), majd az eszközrendszerrel, illetve e kettő összefüggésével. A továbbiakban a stratégiai dokumentumban a feladatok kibontására kerül sor, ahol a felelősök, határidők és természetesen részletesen az elvégzendő feladatok kerülnek meghatározásra. A stratégiai dokumentumot a Felhasznált források (irodalom, jogszabályok, statisztikai adatok), illetve a Mellékletek fejezet zárja.

I.4. Módszertan

A stratégiai dokumentum elkészítéséhez egyrészt áttanulmányozásra kerültek a vonatkozó joganyagok, a hozzáférhető különféle, a tárgyra vonatkozó szakirodalom, illetve a Helyzetértékelés fejezetben a Központi Statisztikai Hivatal által biztosított adatok, statisztikák. A szakirodalom által ajánlott és gyakran használt külső környezetére vonatkozó elemzési modellekben – PEST és PESTEL, lásd később – került elemzésre a Miskolci Törvényszék környezete. Emellett felvételre és feldolgozásra került egy SWOT elemzés a stratégiai dokumen-

tum készítői által. A stratégia-alkotás során a helyi sajátosságok mellett a releváns hazai és nemzetközi szakpolitikai anyagok másodelemzésére, feldolgozására is sor került. A stratégia-alkotást nagyban segítette a résztvevői interjúk felvétele és feldolgozása, értékelése. Az elemzési munkát elősegítette a rendszeres munkacsoportos üléseken folytatott szakmai munka.

I.4.1. PEST

A PEST elemzés során a szervezetre ható hosszabbtávú környezeti tendenciákat szükséges figyelembe venni, strukturálni, ezáltal megragadhatóvá és kiemelhetővé válnak azok a fontosabb tényezők, folyamatok, amelyek befolyásolhatják a stratégiai döntéseket. A cél az, hogy megtaláljuk a jelen és a jövő fontos környezeti tényezőit, mégpedig azokat, amelyek a szervezet szempontjából meghatározóak. A PEST elemzés négy dimenzió mentén vizsgálja a környezetet.

(1) Lehetséges politikai elemek

A lehetséges politikai elemek közé tartoznak a törvényhozás, illetve a kormányzat stabilitása, az érvényre jutó politikai értékrendek, az abból következő államszerkezeti, szervezeti változások, a törvényhozás és a parlament működése, a társadalompolitikai célkitűzések és azok megvalósítása.

(2) Lehetséges gazdasági elemek

A gazdasági változások által meghatározott közgazdasági-gazdasági ciklusok, termelési trendek, infrastrukturális fejlesztések, az infláció mértéke, munkanélküliség, családi jövedelmek változása, tőkemozgások alakulása, a globalizáció hatása, stb. tartoznak ebbe a kategóriába.

(3) Lehetséges társadalmi/kulturális elemek

Az elemzési kategória elemei lehetnek a demográfia változásai, a születés, a halálozás, a lélekszám, a képzettségi szintek változása és alakulása, a társadalmi mobilitás, az életmódbeli változások, az életstílus, értékrendek változása, a munkához való viszony, fogyasztói szokások és más szociokulturális tényezők a szervezet környezetében.

(4) Lehetséges technológiai elemek

Az új technológiai felfedezések és innovációk, azoknak az átvétele, az átvétel mértéke és szabályozása, a technológiai infrastruktúra helyzete és változásai és ezek visszahatása magára a szervezetre kerülnek elemzésre ebben a kategóriában.

I.4.2. PESTEL

A fenti elemzési keret megfelelőnek tűnik a szervezet külső környezetének vizsgálatára, ám a vizsgálat során szükséges figyelembe venni a bíróságok speciális szervezetszociológiai felépítését is.

Mindezt a bíróság, mint intézmény stratégiájának megalkotásakor a környezet elemzését célszerűbb a PESTEL elemzés kategóriáinak felhasználásával elvégezni, mint a fentiekben ismertetett PEST elemzéssel. Igaz, hogy a környezeti tényezők vizsgálata a környezettudatosság és az abból folyó követelmények kategóriája a bíróság, mint intézmény tekintetében kevésbé értelmezhető, a PESTEL elemzés által bevezetett újabb, nevezetesen a jogi környezeti kategória viszont pontosan a bíróság szervezetszociológiai sajátosságaira figyelemmel rendkívül kiemelkedő és meghatározó.

Az államszerkezetben elfoglalt helye, és az általa folytatott közhatalmi tevékenység folytán ugyanis a bíróság, mint az igazságszolgáltatás kizárólagos szerve, nem csak alkalmazza

a jogot, de bizonyos értelemben alkotja, teremti (lásd példajaként a bírói jogalkotás növekvő szerepét), ilyen értelemben a szervezet környezetének jogi aspektusai feltétlenül hangsúlyosabbak, mint egy más szakmai irányultságú szervezet esetén. A PESTEL elemzés kifejtése a Helyzetelemzés fejezetben található.

I.4.3. SWOT ELEMZÉS

A SWOT elemzés a minőségfejlesztési munka partnerközpontú tervezését készíti elő, amennyiben segít behatárolni azokat a területeket, folyamatokat, amelyek kritikusak lehetnek az elégedettség megteremtése vagy fenntartása szempontjából. Az elemzési módszer célja, hogy az intézmény belső és külső partnerei (az igazságszolgáltatási folyamatban érintettek) által észlelt minőség láthatóvá, megnevezhetővé, ezáltal hozzáférhetővé váljon a minőség fejlesztési munkában közreműködők számára. Az elemzés célja, hogy váljék egyértelművé, hogy mit tekintenek a bírák, igazságügyi alkalmazottak jónak az adott intézményben és mik azok, amiket kevésbé jónak, gyengének, rossznak tartanak. Azáltal, hogy megtudjuk, hogy milyen (ki-) használható erőforrásokat látnak az intézmény külső környezetében, valamint melyek azok a külső veszélyeztető tényezők, amelyek szerintük kedvezőtlenül befolyásolhatják a törvényszék működését, ezáltal a jövőkép pontosabban, eredményesebben hozható létre.

I.5. Pillérek kijelölése

A pillérek azok a területek, amelyek együttesen határozzák meg, és teszik értelmezhetővé az adott stratégiai terület sajátosságait, amelyek mentén leírhatóak a legfontosabb összefüggések. Jelen stratégiában az alábbi pillérek mentén készült el a helyzetelemzés, a célok meghatározása, illetve az eszközrendszer kialakítása: személyi működési feltételek; tárgyi működési feltételek, valamint az ügyforgalom. Emellett a pillérek mellett meghatározásra került egy horizontális tényező is, a Partnerség, amely a szervezet környezeti (szervezeti) kapcsolataiban jelenik meg legerőteljesebben.

A stratégiai dokumentum pillérszerkezete

Személyi működési feltételek	Tárgyi működési feltételek	Ügyforgalom
PARTNERSÉG		

I.5.1. SZEMÉLYI MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK

Személyi működési feltételeken azt a kívánatos minőségű (szaktudású), valamint mennyiségű (létszámú), illetve összetételű (legfőképpen és jelen esetben a stratégiai célnak megfelelően kiemelt módon bírák/bírósági ügyintézők) munkavállalói kört értjük, amely képes a stratégiai dokumentumban meghatározott átfogó stratégiai cél (az ítélkezés magas színvonalának fenntartása) megvalósítására.

I.5.2. TÁRGYI MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK

Tárgyi működési feltételeken azt a kívánatos minőségű (korszerűségű), valamint mennyiségű tárgyi infrastruktúrát, vagyis épületeket, ezen belül kiemelten dolgozósobákat/tárgyalókat, informatikai infrastruktúrát értjük, amelyek alkalmasak a stratégiai doku-

mentumban meghatározott átfogó stratégiai cél (az ítélkezés magas színvonalának fenntartása) fizikai támogató körülményeinek megteremtésére, biztosítására.

I.5.3. ÜGYFORGALOM

Magyarország alaptörvényének XXV. cikk (1) és (2) bekezdése értelmében a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. A legfőbb bírósági szerv a Kúria. A bíróságok döntenek büntető ügyben, magánjogi jogvitában, törvényben meghatározott egyéb ügyekben, ők döntenek a közigazgatási határozatok törvényességéről, valamint az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről (és megsemmisítéséről), és a helyi önkormányzat törvényben alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról. A bíróságok a jogviták elbírálása során nem hivatalból, hanem kezdeményezésre járnak el. Ez a kezdeményezés magánjogi vitákban a fél kérelme, keresetlevele, büntető ügyekben az ügyészség vádirata, vádindítványa, illetőleg egyéb ügyekben a törvényekben feljogosított személyek vagy szervezetek által megtett bejelentések.

Annak felméréséhez, hogy a bíróságok alaptevékenységét, az igazságszolgáltatást, a jogviták elbírálását milyen nagyságú ügyérkezés jellemzi, azt kell tudni, hogy a jogrendszer milyen esetekben teszi kötelezővé vagy lehetővé a bíróságokhoz történő fordulást. A „felesleges” ügyforgalom nem kívánatos módon terheli a bírákat, akik ezáltal kevésbé tudnak összpontosítani az ítélkezés színvonalának fenntartására. A stratégia dokumentum egyik pillérévé ezért vált az ügyfélforgalom vizsgálata.

I.5.4. PARTNERSEG

A horizontális pillér a három másik pillért és környezetét „köti” össze. A Miskolci Törvényszék stratégiai dokumentumának esetében a „Partnerség” horizontális pillér került azonosításra, amely a társszervezetekkel, illetve szélesebb értelemben „érintettekkel” való kapcsolattartást, információáramlást jelenti.

II. HELYZETELEMZÉS

A helyzetelemzés célja, hogy feltárja egyrészt a Miskolci Törvényszék külső környezetének, köztük Borsod-Abaúj-Zemplén megye társadalmi-statisztikai sajátosságait, illetve a szervezet környezeti tényezőit. A környezeti tényezők elemzésekor a korábban már bemutatott PEST, illetve PESTEL elemzési struktúráját követi a dokumentum. Emellett a Helyzetértékelés című fejezet feltárja a pillérenkénti felosztást követve a legfontosabb jellemzőket, de a problémákat és hiányosságokat is.

A későbbiekben a helyzetértékelést a SWOT elemzés megállapításaival összegyúrva, egységes keretbe foglalva kerül sor a célkitűzések, majd az eszközök, illetve későbbiekben a kapcsolódó feladatok kijelölésére.

II.1. Borsod-Abaúj-Zemplén megye szociológiai adatai

Borsod-Abaúj-Zemplén megye, amely egyben a Miskolci Törvényszék és járásbíróságainak illetékességi területe, az ország második legnagyobb területű megyéje. A megye területe 7 250 km², lakóinak száma 2009-ben 701 160 fő, népsűrűsége 96,7 fő/km.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye földrajzi és természeti adottságai alapján az ország egyik legváltozatosabb megyéje, amelynek településszerkezete egy részét Miskolc megyeszékhely és vonzáskörzete meghatározó szerepe, másrészt az apró-, és törpefalvak sokasága jellemzi. A megyét 358 település alkotja, amely a magyarországi megyék között a legtöbb. Borsod-Abaúj-Zemplén megye sűrű elrendezettségű térségnek tekinthető.

A megye népességét az 1980-as évek elejéig erőteljes növekedés, ezt követően, a 2000. esztendőktől, ahogy azt az alábbi táblázat mutatja, folyamatos csökkenés jellemzi.

1. számú táblázat

Tényleges fogyás Észak-Magyarországon (ezer lakosra)

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
-1,7	-4,9	-5,8	-6,9	-7,0	-7,6	-8,0	-11,9	-10,9	-11,6	-12,0	-10,2

A férfiak és nők aránya egyre nagyobb különbséget mutat mind a megyében, mind országosan. A megyében a gyermekkorúak aránya magasabb, a felnőtt- és időskorúaké alacsonyabb a hazai átlagnál. A népesség öregedését jelzi, hogy 2001-hez képest a gyermekkorúak hányada csökkent, míg a felnőtt korúaké kisebb, az időskorúaké jelentősebb mértékben növekedett. Az öregedési index – száz gyermekkorúra (0-14 éves) jutó öregkorúak (65 éves, illetve idősebb személyek) száma 2001-ben 76 fő, 2009-ben már 97 volt, országosan a mutató 110. Az eltartási mutatót, azaz a felnőtt korúra jutó gyermekek és időskorúak számát összességében kisebb mértékű csökkenés jellemzi.

2. táblázat

Borsod-Abaúj-Zemplén megye népességi jellemzői

Év	Népesség	Népsűrűség (fő/km ²)	Időszak	Tényleges szaporodás, fogyás (fő)	Átlagos évenkénti szaporodás, fogyás (%)
2011	686 266	94,7	2001-2011	-58 138	-0,75

Az ezredfordulót követő évek mindegyikében 8 000 alatt maradt a születésszám, de jellemző tendencia a megyében az is, hogy egyre növekszik a házasságon kívül született gyermekek aránya. 2001-ben ez az arány 34, míg 2008-ban már 49 % volt. A házasságkötések száma évtizedek óta, az országos trendnek megfelelően, évről évre csökken. 1000 lakosra számítva 2008-ban 3,5 házasságkötés történt, 2008-ban 18 %-al kevesebb házasságot kötöttek, mint pl. 2001-ben.

A megye lakosságát – az előbb ismertetett természetes fogyás mellett – jelentős vándorlási veszteség is csökkenti, azaz évről évre többen költöznek el a megyéből, mint ahányan ide költöznek. A jelenség évtizedek óta megfigyelhető.

A gazdasági aktivitás, a foglalkoztatottság mutatóit vizsgálva megállapítható, hogy 2008. évben a foglalkoztatottak száma közel 3 %-al csökkent a korábbi évhez képest, míg országosan ugyanazon mutató 0,6 %-os bővülést mutatott. A munkanélküliek száma növekedett, jelentősebben, mint az országos. A munkanélküliségi ráta 2008-ban 14,7 % volt.

A bruttó hazai termék (GDP) mutatója az ország egyes területei között meglévő gazdasági fejlettségi teljesítmény-különbségeket minden más mutatónál jobban, komplexebben fejezi ki.

2008. évre az egy lakosra jutó GDP mutató tekintetében a főváros és a megyék rangsorában Borsod-Abaúj-Zemplén megye pozíciója némileg javult. 2001-ben a 18. helyen állt, 2008-ban már a 15. volt. Ez azonban még mindig a vizsgált területek utolsó negyedében helyezkedik el.

Az 1990-es évek társadalmi – gazdasági változásai hátrányosan érintették a megye iparát. A korábban kialakult kedvezőtlen anyag és energia igényes ipari ágazatok túlsúlya következtében a külgazdasági érzékenység a megyében is fokozottabban jelentkezett. Ez a korábban a megyére jellemző nehézipari jellegű szerkezet szétrombolását jelentette, ám ezen szektorban működő üzemek helyére nem léptek modern, kevésbé energia és anyagigényes vállalkozások, és nem nőtt a szolgáltató szektorban működő szervezetek száma sem.

Az információs és kommunikációs technológia térhódításával a megfelelő telefon és internet hálózat kiépítése már nem elsősorban a gazdasági versenyképesség fokozásának az eszköze, hanem egyáltalán a versenyben való részvétel feltétele. A mobiltelefonok viharos ütemű térhódítása a korábbi vezetékes távbeszélő fővonalak megszüntetését eredményezte, a kábeltelevíziós hálózat fejlesztése pedig az internet kapcsolatot bővíti, a szórakozási lehetőségeket tágítja, e mellett rendkívüli mértékben megkönnyíti a kommunikációt. A megyében 2008-ban 151000 háztartást tartottak nyilván a kábeltelevíziós hálózatba bekötötként, ez a lakásállomány 56 %-a. A megyei internet előfizetések száma 2008. év végén meghaladta a 96 000-et, ennek körülbelül a fele kábeltelevíziós hálózaton keresztül valósult meg.

Magyarország lakónépessége 2013. január 01-jén 9909 ezer fő volt, 0,2 %-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. A megye lakónépessége 682 350 fő, a népesség fogyás mértéke 1%, nagyobb mértékű, mint az országos átlag.

A lakosság nemek szerinti megoszlása alig változott, a gyermekkorúak (0-14 éves) és az aktív korúak (15-64 éves) száma csökkent, az időskorúaké, pedig nőtt. A gyermekek születésének száma (3125) 2%-kal, az elhunytak száma (4928) 1,3 %-kal kevesebb a bázis évhez képest. A népesség fogyás mértéke a korábbi évvel megegyező, ezzel szemben országosan a népesség fogyás üteme mérséklődött.

Az időszakban 743 házasságot kötöttek, 11 %-kal kevesebbet, mint a korábbi éve azonos időszakában.

2013. második negyedévben a 15-74 éves népesség (505 ezer fő) 52 %-a volt jelen a munkaerő piacon. A gazdaságilag aktív népességben belül a foglalkoztatási arány 45 %, a munkanélküliségi ráta 13,6 %. Előbbi 2,2 %-kal emelkedett, utóbbi 3 %-kal mérséklődött egy év alatt.

2013. június 30-án a regisztrált gazdasági szervezetek száma a megyében a 83,02 valamivel meghaladta, ez a korábbi év adataihoz képest 1,1 %-os bővülés. E szervezetek 2/3-ad részét az önálló vállalkozók, 27%-át a társas vállalkozások, 8%-át a nonprofit szervezetek képviselték. A megyében az önálló vállalkozók aránya magasabb, mint az országos 59%-os arány.

A megyében 2013 első félévében 12,6 ezer regisztrált bűncselekmény történt, ez csekély mértékű növekedést mutat a megyék többségében észlelhető csökkenéssel szemben.

3. táblázat

A regisztrált bűncselekmények száma kiemelt főcsoportok szerint

Bűncselekmény főcsoport	2012.	2013.
	I. félév	
Személy elleni	1093	1258
Közlekedési	386	430
A házasság, a család, az ifjúság és a nemi erkölcs elleni	235	230
Az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közelet tisztasága elleni	215	197
Közrend elleni	3367	3525
Gazdasági	243	232
Vagyon elleni	7076	6742
Honvédelmi kötelezettség elleni	7	15
Összesen	12622	12629

A megyében 2013 első félévében közel 5 ezer bűnelkövetőt regisztráltak, 1%-kal többet, mint az előző év azonos időszakában. Az elkövetők 14%-a fiatalkorú, 25%-a fiatal felnőtt, 58%-uk a 25-59 év közötti korosztály tagja. Az elkövetők száma a 25 éven aluli két korcsoportban a korábbi év adataihoz képest emelkedett.

A bevezetés elején elemeztük, hogy stratégia alkotás kezdetén a szervezet helyzetét illetve környezetét PEST elemzés kategóriáinak felhasználásával vizsgálhatjuk. Szó esett arról, hogy később az elemzési modellt továbbfejlesztették, és az eredeti négy kategóriát újabb kettővel, a környezeti és a jogi dimenziók bevonásával bővítették, létrehozva a PESTEL elemzési modellt, amelyben a Miskolci Törvényszék környezeti tényezőit is megvizsgálásra kerülnek.

II. 2. Szervezeti környezet elemzése

Minden szervezet a környezetébe beágyazott módon fejt ki működését. A szervezet környezete sokszor alig észrevehető módon, ám folyamatosan változik, és ezek a hatások lassan ugyan, de alapjaiban változtathatják meg a szervezet környezetét. Környezeten a szervezetre ható tényezők összességét értjük, azokat a hatásokat, feltételeket, elemeket, amelyek befolyásolják a szervezet (beleértve a szervezetet alkotó személyek, valamint csoportok) viselkedését és mozgásterét.

A környezet összetettsége, illetve változékonysága alapján osztályozható stabil illetőleg ún. turbulens környezetre. Stabil környezetben magától értetődően könnyű és egyszerű a szervezeti tervezés. A tendenciák, folyamatok hosszú távon is jól előre jelezhetőek, nagy biztonsággal megjósolhatóak. Ez a környezeti stabilitás azonban a XX. század felétől kezdődően egyre kevésbé jellemző. Különösen pregnáns a változás a vállalati, a piacra orientált szervezetek esetében, míg az intézmények, különösen a nagy hagyománnyal bíró, sokszor konzervatívnak minősített intézmények, mint a bíróságok esetében ez a változás kevésbé érzékelhető. Ezért mondhatjuk, hogy a szervezetek nagy többsége a XX. század második felétől ún. turbulens környezetben tevékenykedik, melyeknek jellemzője, hogy viszonylag jelentős változások viszonylag rövid idő alatt következnek be, emiatt a stratégiai tervezés időhorizontja egy évre, vagy akár csak néhány hónapra csökken.

A következőkben két lehetséges modellben, Pest és a PESTEL elemzési struktúrákban,

vizsgáljuk meg szervezet, jelen esetben a Miskolci Törvényszék, és környezetének kapcsolatát, majd részletes elemzését adjuk.

II.2.1. PEST ELEMZÉS

A szervezet környezetének elemzése több modellben történhet meg. A kis- vagy közép-nagyságú szervezetek esetén viszonylag sűrűn használt PEST elemzési struktúrában 4 dimenzió vizsgálata mentén történhet a környezet analízise. A PEST mozaikszó angol és magyar nyelvű összetevői, egyben elemzési dimenziói is a következők:

P: political, vagyis politikai,

E: economic, vagyis gazdasági,

S: sociocultural, vagyis társadalmi, valamint

T: technological, vagyis technológiai környezetet jelölnek.

II.2.2. PESTEL ELEMZÉS

A szakirodalomban szintén gyakran ajánlott modell a PESTEL modellt. Itt a korábban bemutatott elemzési struktúra két további dimenzióval bővül:

E: enviromental, vagyis környezeti,

L: legal, vagyis jogi aspektusokkal.

A PEST elemzésnél a politikai tényezők között lehet figyelembe venni a jogi összetevőket, a PESTEL modellben ez egy külön dimenziót kapott. Új faktorként szerepel ez utóbbiban a környezeti tényezők hatásának vizsgálata, a környezettudatosság, és annak hatása a társadalmi gazdasági viszonyokra.

Annak eldöntésekor, hogy az állami intézmények sorába tartozó Miskolci Törvényszék (és az igazgatási felügyelete alá tartozó bíróságok) középtávú stratégiájának meghatározásakor melyik környezeti elemzést használjuk, elsősorban arra kell figyelemmel lenni, hogy magának a szervezetnek milyen a felépítettsége, társadalmi beágyazottsága, szakmai jellege. Középtávú intézményi stratégia alkotása eddig jobbára csak a termelő szférában, ott is elsősorban a piacorientált szektorban volt ismert. A gazdálkodást nem végző, önálló jövedelem szerzésére és növelésére nem ösztönzött nem gazdasági célorientáltságú szervezetek – mint a bíróság – vonatkozásában középtávú intézményi stratégia kialakítása ismereteink szerint nem fordult elő. A vállalkozás úttörő jellegű, egyben érdekes gondolkísérlet arra, hogy a társadalmi – gazdasági folyamatokban már sikert elérő és intézményi stratégiát alkotó elsősorban gazdasági szervezetek stratégia alkotási folyamatát és annak metodikáját hogyan lehet egy intézményre alkalmazni.

Nyilvánvalóan hogy a bíróság, mint szervezet és az őt körülvevő társadalmi és gazdasági környezet is változik. Az is nyilvánvaló, hogy a környezet hatásai formálják a szervezetet, esetünkben a bíróságot, még ha a bíróság az intézmények azon sorába tartozik, amelyeknek a környezetre való visszahatása (éppen a bíróság által hozott határozatok kötelező jogi érvénye miatt) sokkal erősebb, mint más, elsősorban a vállalati szférában működő szervezetek ugyanilyen visszahatása.

A jogirodalmi elemzésekben közismert az a konvergencia, amely érvényesül a bírói alkotás esetjogot (*common law*) művelő országok és az ún. írott jogot érvényesítő kontinentális jogrendszerek között. Magyarország történelmi helyzete folytán a német-római kontinentális jogrendszer része, erős, többnyire évszázados jogi hagyományokkal és jogi intézményekkel. Az utóbbi évek jogközelítő tendenciái, és bizonyos – részben az uniós csatlakozásból adódó – részben a posztmodern társadalmak fejlődéséből következő – tényezők miatt a bírói jogalkotás területe hazánkban is egyre számottevőbb. A bírói jogalkotás mértéke

országunk jogrendszerében is egyre számottevőbb.

Az elektronikus információszabadságról szóló törvény értelmében bírósági határozatok meghatározott csoportját a közösség számára elérhetővé kell tenni, ezek a bírói határozatok anonimizált formában a világhálón megjelennek. E mellett tagolt magyar igazságszolgáltatási szervezet papír alapú kiadványai (melyek az egyes bírák jogi döntéseinek adnak fórumot), számottevő módon jelennek meg. Ide kell sorolni a Kúria által kiadott bírósági határozatok gyűjteményét, az elvi bírósági döntések, elvi bírósági határozatok tárát, az ítéltáblák által kiadott ítéltáblai döntések folyóiratot és azokat a helyzeteket, amikor a bírói közösségek (az ugyanabba az ügyszakba beosztott ítélkező bírák kollégiumainak) véleményei, állásfoglalásai, akár papír, akár elektronikus formában elérhetővé válnak.

Mindez az egyedi bírói döntés megismerhetőségének és nyilvánosságának felértékelődését jelenti, már csak ezért is indokolt a szervezet stratégia meghatározásánál a jogi környezeti kategória külön elemzése, vagyis a PESTEL modell használata.

II.3. A bíróság környezetének elemzése

A következőkben a bíróság, mint intézmény környezetének elemzésénél a korábban részletezett aspektusok mentén a PESTEL elemzési modell szerint haladva végezzük el az elemzést. Elsőként a politikai dimenziót vesszük szemügyre, majd a többi dimenzió következik.

II.3.1. POLITIKAI DIMENZIÓ

A magyar törvényhozó legfőbb hatalomban, az Országgyűlésben jelenleg kétharmados többséggel rendelkezik az országot kormányzó pártszövetség. Ennek a mértéknek azért van jelentősége, mert a magyar jogrendszer ismeri az ún. sarkalatos törvények intézményét. Sarkalatos törvénynek minősíti az Alaptörvény T. cikk (4) bekezdése azt a törvényt, amelynek elfogadásához vagy módosításához, jelenlévő képviselők kétharmados többsége szükséges. Miután a kormányzó pártszövetségnek ez a többsége a törvényhozó hatalomban jelenleg adott, ezt egy olyan tényezőként kell értékelni, amelynek jövőbeni fennmaradását vagy esetleges változását figyelni, illetőleg ezek hatásait is elemezni szükséges.

Magyarországon 2014-ben lesznek a következő országgyűlési választások. Hat hónappal ennek időpontja előtt a mérvadó közvélemény-kutató intézmények lényegében egybehangzó elemzéseiből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a következő választáson változatlanul a jelenlegi pártszövetség fogja megszerezni a kormányzó többséget. Eltérés abban van az elemzések között, hogy ez egyszerű, vagy minősített (kétharmados) többség lesz-e. Utóbbi időben egyre több számú, mérvadó előrejelzés azt valószínűsíti, hogy a következő ciklusban is ugyanilyen mértékű lesz a kormányzó többség.

A politikai értékrendek esetleges változásainál a társadalompolitikai célkitűzések meghatározásánál tehát abból kell kiindulnunk, hogy ezek az értékek és ez az értékrend fog érvényesülni a középtávú stratégiánk érvényesülésének időszakában is. Amennyiben a következő választáson a kormányzó koalíció hasonló nagyságú többséget szerez, számítani lehet viszonylag gyors, egységes cél irányába mutató jogalkotásra. Amennyiben a többség csak egyszerű többség lesz, úgy a sarkalatos törvények tekintetében a törvényhozás pártjai között hosszabb egyeztetésre, ezáltal lassúbb törvénykezésre kell felkészülni. Az azonban nagy valószínűséggel megjósolható, hogy az értékrend, érték kategóriák preferenciái nem fognak változni.

A bíróságok működését illetően ezek közül kettőt lényeges kiemelni: egyrészt a bírósági eljárások gyorsítására irányuló törvényhozási és kormányzati igényt, másrészt azt a jogfilozófiai felfogást, miszerint a norma megszegését minden esetben megfelelő időn

belül és következetesen kövesse a norma megszegése iránti felelősség érvényre juttatása. Minden normaszegés büntetendő, és következményt kell maga után vonnia, a norma megszegésének minden esetben legyen arányos következménye. Ebből pl. a jelenlegi jogi kategorizálásunk szerinti szabálysértési eljárások számának változatlan emelkedését lehet megjósolni.

II.3.2. GAZDASÁGI DIMENZIÓ

A gazdasági elemek hatásainak figyelembe vétele során elsősorban a világgazdaságban is érvényesülő gazdasági válság enyhülésének és annak mértékének kell jelentőséget tulajdonítanunk. E körben látni kell, hogy Magyarország az Európai Unió tagja, és tagságunkból adódóan az unió által előírt elvárásoknak és normáknak eleget kell tenni. Nincs alternatíva a nyugati polgári jogállam normáinak alkalmazására. Ebből következően a magyar költségvetés meghatározott mértékű hiánya változatlanul preferált kormánycél lesz. A bíróságok a központi költségvetésből kapják működési költségeiket.

A gazdasági fellendülésnek a költségvetés pozitívumára való hatása nyilvánvalóan a bíróságok ellátási lehetőségeinek bővülését okozza, a válság elhúzódása, a tartós költségvetési hiány pedig megtakarítási intézkedések bevezetésére ösztönzi a politikát.

Ugyancsak jelentősége van a bíróság gazdasági környezetének a vállalkozások fejlődése és a munkaerő piacra gyakorolt hatása révén. Prosperáló vállalkozások, bővülő munkahelyi foglalkoztatás esetén az ilyen irányú jogviták növekedése prognosztizálható, a gazdasági fogyasztás bővülése esetén a fogyasztói szerződésekből és a szolgáltatásokból eredő kötelmi jellegű viták növekedése következhet. Tartósan alacsony infláció, és változatlan adópolitika, a középosztály erősítésének a szándéka, a fizetőképes keresletet erősítheti, ez a fogyasztás növekedését, a szolgáltatások fokozottabb igénybevételét, az ebből eredő konfliktusok bírósági rendezését vetheti fel.

II.3.3. TÁRSADALMI, KULTURÁLIS DIMENZIÓ

A társadalmi, kulturális elemek körében prognosztizálható az általános élettartam növekedése és az ebből eredő hatások, vagyis idősek ellátása, egészségügyi ellátás szűkülő forrásaihoz való hozzáférésekből eredő viták. A képzettségi szintek jelentős változása a bíróság környezetében nem fog relevánsan megjelenni.

Az életstílus, értékrendek változása körében számolni szükséges a globalizáció, benne a tömegkommunikáció és a fogyasztói reklámok, személyiségre gyakorolt hatásával, a fogyasztás igényeinek növekedésével, a szükségletek kielégítése iránti igények elsődlegességével.

II.3.4. JOGI DIMENZIÓ

Jogi környezet elemzésénél kiemelt jelentőséggel bír, hogy 2013. július 1. napján hatályba lépett a 2012. évi C. törvény az új Büntető Törvénykönyvről, illetve 2014. március 15-én hatályba lép az új Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény. Mindkettő – de különösen a társadalom és az egyén mindennapjait alapjaiban átszövő utóbbi – meghatározónak minősíthető a magyar jogrendben. A kormány kezdeményezésére megalakult az új polgári perrendtartás kodifikációs bizottsága. Munkájának eredményeként a következő kormányzati ciklusban, de a középtávú stratégia érvényesülése alatt várható az új eljárási kódex hatályba lépése. Az eljárásjog a viták rendezésére hivatott bírósági perek vagy egyéb aktusok formai és tartalmi kellékeit, az ítélezés jogi kereteit szabja meg. Az alkalmazandó „anyagi” (büntető vagy civil) jog a viták eldöntésének alapját adja meg. Rendelkezéseiknek elsajátítása, an-

nak alapján joggyakorlat kimunkálása már csak a joganyag nagysága miatt is rendkívüli feladat lesz a törvényszék bírósági számára.

II.3.5. TECHNOLÓGIAI DIMENZIÓ

A technológiai, környezeti tényezők elemzése körében az informatika robbanásszerű fejlődését kell kiemelni. Új eszközök, új szoftverek és programok jelentek meg, iPod-ok, táblagépek, okostelefonok használata alakítja a mindennapi életet. Vizsgálni kell ezek igénybevételének és a munkavégzésbe való bekapcsolásának lehetőségét. A sokszor emlegetett ún. távoli asztal biztosítása, amely a munkahelyen történő fizikai jelenlét nélkül teszi lehetővé az érdemben történő munkavégzést, egyre elterjedtebbé válik, minden hardver és szoftver igényével együtt.

A jogszabályokban a bíróságok számára előírt egyre rövidülő ügyintézési határidők miatt egyébként keresni is kell ezek lehetőségét az ügyintézés gyorsítása érdekében. Az új technikai eszközök bizonyos adminisztratív munkateher kiváltására is alkalmasak kell, hogy legyenek. Különböző listák, adatbázisok tárolására, előállítására kell képesnek lenni, a különböző, bíróságokon belüli és a bírósági társszervek adatbázisainak összekapcsolása, valamint az elektronikus úton történő adatszolgáltatás megvalósítása kérdésével (rendőrség, ügyészség, Nemzeti Adó- és Vámhivatal, szakértői testületek, ügyvédi kamarák, stb.).

Mindez felveti az adatvagyon védelmének biztonságát, illetőleg az adatvagyon védelmének indokolt szükségességét, illetőleg az adatbiztonság kérdését is. Törekedni kell arra, hogy az egyes számítógépes programok maguk állítsák elő, és továbbítsák azokat az adatokat, amelyek az országos nyilvántartáshoz, adatszolgáltatáshoz, statisztikához szükségesek. Az informatikai fejlődésnél figyelemmel kell lenni a bíróság eléréséhez, megközelítéséhez fűződő hatásokra is.

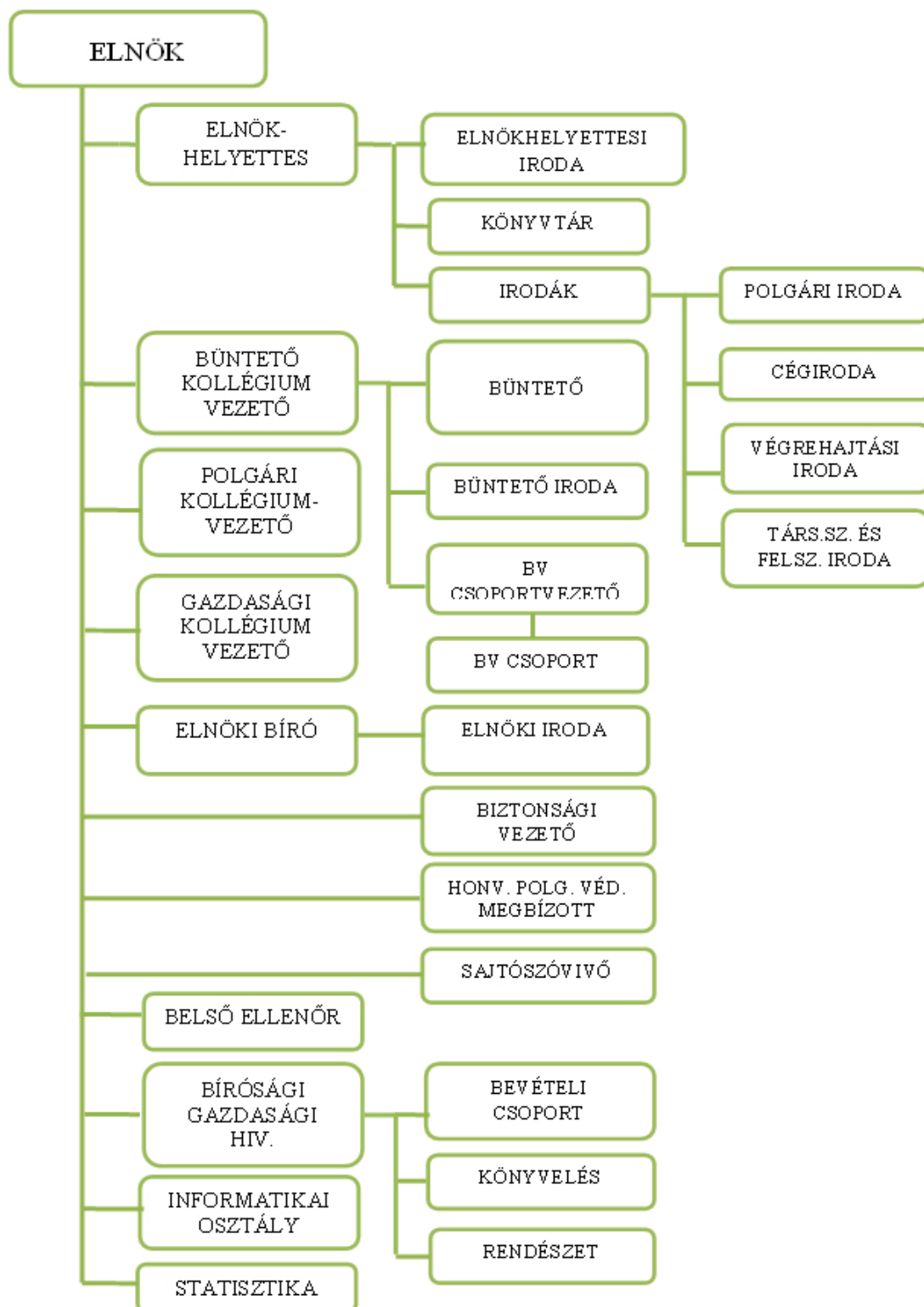
Szükséges törekedni akár ellenállással szemben is az egyszerűbb formanyomtatványok, közérthetőbb beadványok készítésének és eljuttatásának a megoldására és lehetőségére. Arra, hogy az igazságszolgáltatás tevékenységből ne csak az igazság elemet, de a szolgáltatás elemet is erősítsük úgy, hogy a bíraskodás közhatalmi jellege és súlya ne vesszen el. Az igazságszolgáltatás az állam „szolgáltatása a polgárainak”, ellenkező esetben diszfunkcionális működése esetén a társadalom maga veszi kezébe a viták rendezését. Ez vezethet a törvény kikerüléséhez, a tilos önhatalom igénybevételéhez, illetőleg a bíraskodást elkerülő más helyzetek (pl.: a nagy nemzetközi cégek által előszeretettel alkalmazott választott bírósági eljárások igénybevétele) erősödéséhez. Ezért elemi érdek a bírósági működés javítása, és ehhez a támogató technológiai környezet kihasználása.

II.4. Miskolci Törvényszék helyzete az elmúlt öt évben

A törvényszék középtávú stratégiájának kidolgozásához elengedhetetlen a törvényszék és bírósági, mint szervezeti egységnek a helyzet elemzése. A helyzetkép egyrészt az elemzés időpontjában jelent egy pillanatfelvételt, másrészt az elemzés visszamenőlegességét figyelembe véve jelenti azoknak a tendenciáknak az elemzését, amelyek az elmúlt időszak történéseit meghatározták, és amelyek elemzése alkalmas lehet arra, hogy a törvényszék jövőbeni helyzetére, munkájára, szervezetére is következtetéseket lehessen belőle levonni.

A Miskolci Törvényszék (2011. december 31. napjáig a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság) az ország bírósági szervezetének a része. Igazgatási felügyelete alatt helyezkednek el a megye járásbíróságai (2012. december 31-ig a helyi bíróságok), illetőleg a közigazgatási és munkaügyi bíróság. Borsod megyében 9 járásbíróság van: Encs, Kazincbarcika, Miskolc, Mezőkövesd, Ózd, Sátoraljaújhely, Szerencs, Szikszó és Tiszaújváros székhellyel működő járásbíróságok.

A Miskolci Törvényszék, mint önálló bíróság szervezeti felépítését az alábbi 1. számú szervezeti ábra szemlélteti, amely a törvényszék szervezeti és irányítási rendszerét mutatja be.

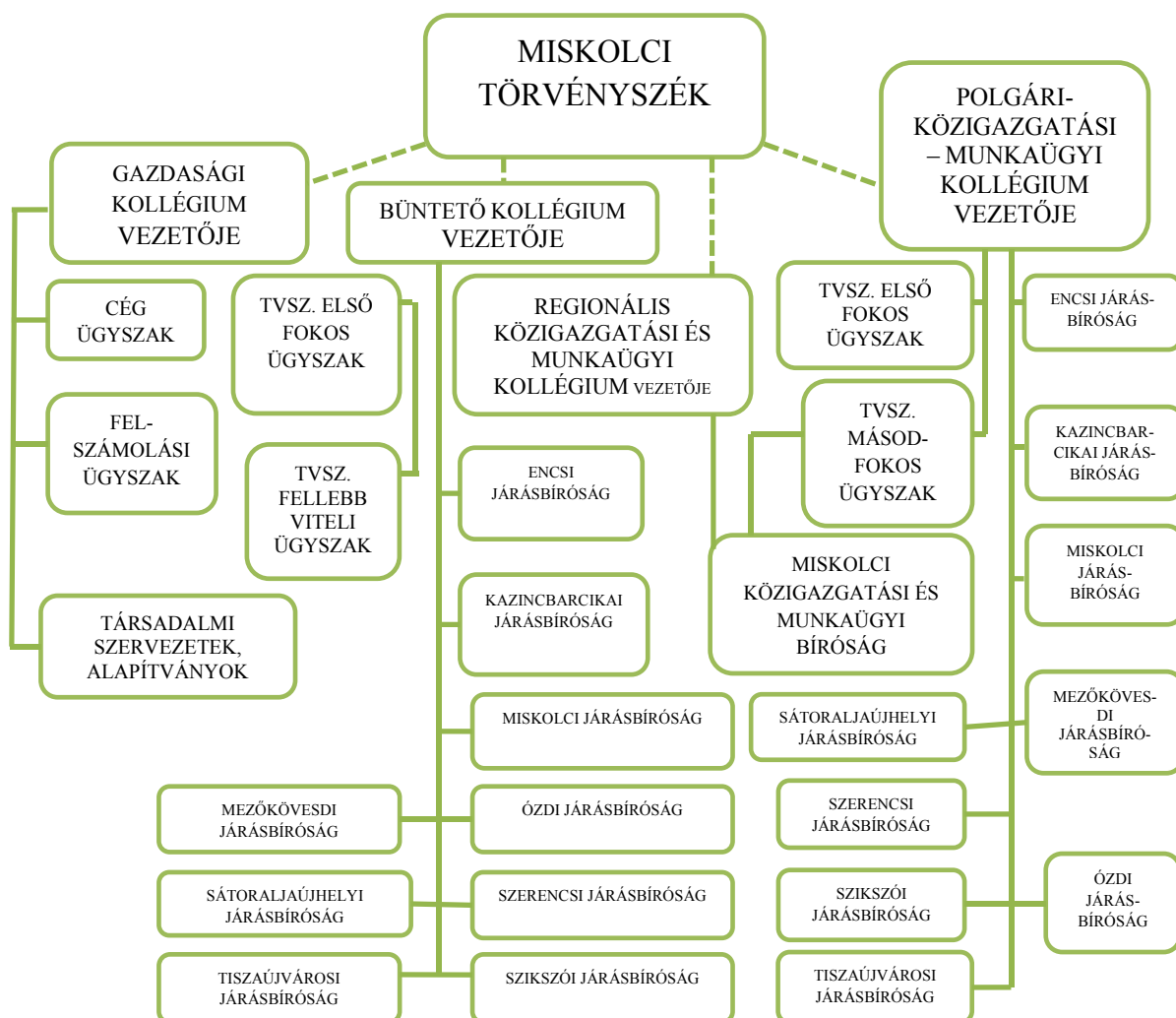

1. számú szervezeti ábra

Miskolci Törvényszék szervezeti felépítése

A bírósági szervezetben irányítási viszonyok nem csak az igazgatási függés (utasítás), hanem a szakmai irányítás által meghatározottan is léteznek. A bíróságok rendszerében a

jogorvoslat (fellebbezés) folytán eljáró bíróság az első fokú bíróságok határozatait felülbírálván irányítja (orientálja) az utóbbi bíróságokat. Emellett a szakmai irányítás testületi vezetői, a kollégiumok egyéb módon (utasítás, tanácskozás, stb.) is befolyásolják az alsóbb fokú bíróságokat. Ezt az irányítást írja le a következő, 1/b. számú szervezeti ábra.

1/b. számú szervezeti ábra

Írányítási rendszer

I.4.1. SZEMÉLYI MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK

A Miskolci Törvényszék és bíróságainak létszámhelyzetét az alábbiakban ismertetett táblázatok tartalmazzák. Az 4. számú táblázat tartalmazza az elmúlt öt év vonatkozásában a létszám összesítését. Az adatokat vizsgálva megállapítható, hogy 2010. és 2012-ben volt olyan létszámfejlés, illetőleg bővülés, amelyet a bíróságok igazgatási szerve határozott el, és engedélyezett. 2010-ben a bíróságok akkori központi igazgatási szerve, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 262/2010. (XII. 17.) OIT. számú határozatával három bírósági titkári álláshelyet létesített. Igaz, hogy ez a szintén a bíróság létszámában elhelyezkedő ún. fogalmazói álláshelyek „átalakításával” történt, tehát az intézményi összlétszám nem emelkedett, hatása mégis jelentős, hárommal bővült ugyanis azoknak az érdemi jogi munkakörben dolgozó személyeknek a száma, akik a peres és nem-peres ügyek tekintetében hatáskörrel rendelkeznek és azok feldolgozásában szerepet játszanak.

4. számú táblázat

Miskolci Törvényszék létszáma (2012. december 31-ei állapot, fő)¹

Bíróság	Létszám (fő)								
	Bírák			Titkárok			Fogalmazók		
	E	T	D	E	T	D	E	T	D
Törvényszék	49	49	55	8	3	3	-	-	-
Encs	5	5	5	1	-	-	1	1	1
Kazincbarcika	12	12	10	3	3	1	3	3	3
Miskolc	63	62	53	19	9	7	19	22	22
Mezőkövesd	6	6	6	1	-	-	1	1	1
Munkaügy	8	8	8	1	-	-	-	-	-
Ózd	10	10	9	3	2	1	1	1	1
Sátoraljaújhely	7	7	6	3	1	1	-	-	-
Szerencs	8	8	9	2	1	-	1	2	2
Szikszó	4	4	2		-	-	-	-	-
Tiszaújváros	6	6	6	2	-	-	1	1	1
Összesen	178	177	169	43	19	13	27	31	31

2012. évben az Országos Bírósági Hivatal elnöke a 115/2012. (VI. 8.) OBHE számú határozatával újabb egy bírósági titkári álláshelyet és húsz ún. bírósági ügyintézői álláshelyet létesített. Ezzel az intézményi összlétszám huszonegy fővel növekedett.

Bíróság	Létszám (fő)								
	Tisztviselők			Ebből bírósági ügyintéző			Írnok		
	E	T	D	E	T	D	E	T	D
Törvényszék	98	98	92	7	7	5	24	24	32
Kazincbarcika	6	6	6	1	1	1	3	3	3
Miskolc	16	16	14	4	4	3	7	7	7
Mezőkövesd	76	76	64	-	-	-	45	45	57
Munkaügy	6	6	6	1	1	1	4	4	4
Ózd	7	7	6	1	1	1	2	2	3
Sátoraljaújhely	21	21	21	-	-	-	2	2	1
Szerencs	10	10	7	1	1	1	3	3	6
Szikszó	12	12	12	-	-	-	2	2	2
Tiszaújváros	4	4	4	-	-	-	2	2	2
Összesen	256	256	232	15	15	12	94	94	117

Ezen határozatnak nemcsak az a jelentősége, hogy újabb egy fővel bővült a titkári létszám, hanem az is, hogy tizenöttről harmincötre nőtt az ún. bírósági ügyintézők száma. A bírósági

¹ Engedélyezett létszám (E): a bíróságok központi igazgatása által meghatározott intézményi létszám. A tényleges létszám (T): a betöltött tényleges álláshelyek száma. Tartós távollétnek az államháztartás szabályairól szóló 249/2000.(XII.24) Kormányrendelet melléklete kitöltési útmutatása szerint a négy hónapot meghaladó távollétet tekintettük.

ügyintéző az a felsőfokú végzettséggel rendelkező bírósági tisztviselő, aki bizonyos – jogszabály által meghatározott – feladatokat ellát a bírósági szervezetben, ezekkel részben a korábban adminisztratív feladatokkal terhelt bírót tehermentesíti, részben a bírók mellett működő írnokokat, leírókat, tisztviselők munkáját váltja ki és könnyíti.

Bíróság	Létszám (fő)					
	Fizikai			Összesen		
	E	T	D	E	T	D
Törvényszék	37	37	37	216	211	218
Kazincbarcika	3	3	3	19	18	18
Miskolc	6	6	6	47	47	41
Mezőkövesd	2	2	2	224	216	206
Munkaügy	-	-	-	21	20	20
Ózd	-	-	-	18	17	17
Sátoraljaújhely	5	5	5	42	41	38
Szerencs	7	7	7	30	28	27
Sziksó	3	3	3	28	28	28
Tiszaújváros	5	4	3	15	14	11
Összesen	75	74	73	684	662	646

II.4.1.1. Bírósági ügyintézők

A 2011. évi CLXXXVIII. törvény egyebek mellett 200 bírósági ügyintézői álláshelyet rendszeresített Magyarország rendes bíróságain, amely álláshelyeket az Országos Bírósági Hivatal elnöke a 115/2012 (VI.8). OBHE számú határozatával osztott fel az egyes bíróságok között.

A fenti döntés lehetővé tette, hogy a bírósági szervezetrendszer az addigiakhoz képest, az ehhez szükséges személyi feltételek adottságának eredményeképpen közelebb kerüljön az Országos Bírósági Hivatal azon stratégiai céljainak eléréséhez, miszerint a bírák adminisztratív munkaterhe csökkenjen, és pedig azáltal, hogy minden bírósági dolgozó a jogszabály által lehetővé tett legszélesebb munkakörben, valamint a képzettségének megfelelő szinten lássa el a feladatait, ezáltal is javítva az emberi erőforrások hasznosításának hatékonyságát.

A Miskolci Törvényszéken az Országos Bírósági Hivatal elnöki határozat eredményeképpen 2012. évben 20 darab bírósági ügyintézői álláshely rendszeresítésére került sor. Borsod-Abaúj-Zemplén megye bíróságain az új ügyintézők szervezeti egységek között történt elosztását követően a bírósági ügyintézők felhasználásának az alábbi két módja alakult ki. Egyrészt kizárólag a bírósági ügyintézők feladat-, illetve hatáskörére vonatkozó jogszabályra támaszkodó módszer; másrészt a bírósági ügyintézők feladat- és hatáskörét rögzítő jogszabályokon alapuló, és arra épülő, de számos további, a munkavégzésre vonatkozó szabályt létrehozó, önálló munkaszervezési rendre támaszkodó módszer. Az egyes szervezeti egységek döntő többségében az elsőként megjelölt módon dolgoznak a bírósági ügyintézők, míg az utóbbi írtak szerinti munkaszervezési módszer a Miskolci Járásbíróságon, alakult ki. Hangsúlyozni kell, hogy mindkét módszer alkalmazása esetén az ügyintézők feladat-, illetve hatásköréit a vonatkozó jogszabályokon túl a bírósági ügyintézők munkáltatója által létrehozott, és nekik adott munkaköri leírásaik tartalmazzák.

II.4.1.1.1. A Miskolci Járásbíróság

Az elemzéshez a Miskolci Járásbíróság negyedéves adatai kerültek vizsgálatra, az így nyert adatok ugyanis könnyebben vonatkoztathatók akár egy egész naptári évre, melyek annál fogva, hogy négy hónapot ölelnek át, mégis elegendően szignifikáns következtetések levonását teszik lehetővé. A következtetések pedig az alábbiak: büntető ügyszakban 11.515 darab irat került bírónak bemutatásra összesen, amelyből 1.057 darab irat volt határnapos, 10.458 darab irat volt kurrenciális, illetve 130 darab volt a napi iratforgás.

A határnapos bemutatott iratokat nem kell figyelembe venni (1.057 darab), mert ezekben az ügyintéző tevékenységet nem végez (nyilvánvalóan nem ő fog tárgyalni az ügyben), következtetésképpen segítséget sem nyújt a bírónak. Ebben az ügyszakban 10.458 darabra tehető azoknak a bemutatott ügyeknek a száma, amiben felmerülhetett ügyintézői munkateljesítmény.

Gondot okoz, hogy az értesítők, statisztikai lapok kiállítása esetén az arra okot adó határozat meghozatala és azok kitöltése között az ügyirat nem feltétlenül jár a kezelőirodán, azaz az egyes értesítők kitöltése nem az ügyirat bírónak történő bemutatása után történik. Azonban a bemutatott ügyek számának alapulvétele – jobb megoldás híján – mégiscsak megfelelő lehet arra, hogy a vizsgálat alapjául szolgáljon, mert legalábbis nagyságrendi megállapításokat lehetővé tesz.

A büntető ügyszakban ugyanakkor a viszonyítás elvégzéséhez a teljesítmény-kimutatásban szereplő jegyzőkönyvvezetői feladatok ellátásában megnyilvánuló munkateljesítményt le kell számítani az összes ügyintézői teljesítményből. Erre nyilvánvalóan azért van szükség, mert a jegyzőkönyvvezetés során nem a bírói munkaterhet képező feladatot lát el az ügyintéző, azaz nem a bírói munkaterhet csökkenti.

Az év első négy hónapjában jegyzőkönyvvezetés (899 darab) nélkül összesen 5.612 darab bírói hatáskörbe tartozó feladatot láttak el az ügyintézők, a bíróknak ebben az időszakban bemutatott nem határnapos, hanem kifejezetten kurrenciális ügyirat 10.458 darab volt. Innen nézve az ügyintézők legalábbis darabszám szerint a felmerülő feladatok 54%-át látták el.

Ebben az elszámolásban még szerepel az értesítő lapok és adatlapok 1.218 és 1.108 darabos munkateljesítménye is. Ha ezeket nem számoljuk ide (tehát a kiállított értesítő- és adatlapok számának levonása után), akkor az ügyintézők a bíróknak bemutatott 10.458 darab ügyből 3.286 darabot intéztek el, azaz az ügyek 31%-át!

Utóbbi nagyon pontos adat, mert itt az elszámolás alapját képező ügyintézői teljesítményben már kizárólag csak olyanok vannak, amik biztosan szerepeltek a bírónak bemutatott, és kifejezetten általa elintézendő ügyek között.

II.4.1.1.2. A jegyzőkönyvvezetői feladatok

Az ügyintézői jegyzőkönyvvezetés intézményével kapcsolatosan a legfontosabb, ezért kiemelésre érdemes adat, hogy az ügyintézői munkaszervezési rendben az ilyen hatáskörben történő önálló, bírói kezdeményezésre történő ügyintézői eljárás kifejezetten tilos. Az ügyintéző csak és kizárólag a felettes vezető, vagy valamelyik vezető külön, legalább szóbeli engedélye alapján vezethet jegyzőkönyvet. Ezen alkalmáról pedig az elnöki iroda pontos, bíróra, tárgyalási napra, és konkrét ügyszámokra vonatkozó naprakész kimutatást vezet.² Az év első négy hónapjáról készített összefoglaló teljesítmény-kimutatásban nem a tárgyalási napok, hanem a tárgyalások szerepelnek, melyeken ügyintéző járt el jegyzőkönyvvezetőként a bíróhoz beosztott jegyző helyett (annak betegsége okán).

² Külön került elrendelésre, az ügyintézői munkaszervezési rendben csupán az ügyintézői jegyzőkönyvvezetés tilalma, illetve elnöki engedélyhez kötöttsége szerepel.

2013. év első négy hónapjában büntető ügyszakban a Miskolci Járásbíróság 827 tárgyalási napon ítélkezett (ez a megtartott tárgyalási napok számát jelenti). Ebben az időszakban a bírósági ügyintézők összesen 15 és \square tárgyalási napon láttak el büntető ügyszakban jegyzőkönyvvezetői feladatokat, azaz a tárgyalási napok 1,9, kerekítve 2%-át vállalták át a jegyzőkönyvvezetőktől. Ügyintéző a fentieken kívül szabálysértési ügyszakban járt el még jegyzőkönyvvezetőként.³

Az év első négy hónapjában a tárgyalási ügyek száma a büntető ügyszakban 1.965 darab volt, melyek közül 38 darab ügyben vezetett jegyzőkönyvet bírósági ügyintéző, azaz az ügyek 1,9, kerekítve 2%-át érintően.

5. számú táblázat

Tárgyalási ügyekben az ügyintézői közreműködés (2013. január - április)

	Büntető ügyszak (szabálysértés nélkül)	Ügyintézői jegyzőkönyvvezetés	Arány (%)
Tárgyalási ügyek száma (db)	1.965	38	2
Tárgyalási napok száma (db)	827	15,5	2

Szabálysértésre külön azért nem indokolt az összehasonlítás elvégzése, mert abban az ügyintéző jegyzőkönyvvezetői eljárása olyannyira átmeneti volt, hogy jelenleg már egyáltalán nem is fordul elő.

Polgári ügyszakban 9.914 darab irat került bírónak bemutatásra összesen, amelyből 2.608 darab irat volt határnapos, 7.306 darab irat volt kurrenciális, illetve 91 darab volt a napi iratforgás. A határnapos bemutatott iratokat (2.608 darab) nem kell figyelembe venni, mert azzal szinte kivétel nélkül már csak a bírónak kell dolgoznia (vagyis tárgyalást tartani), abban tehát az ügyintézők nem segítenek.

7.306 darab irat került az év első négy hónapjában tehát úgy bemutatásra bírónak, hogy abban az ügyintézői feladat felmerülésének egyáltalán az elvi lehetősége fennállt. A már korábban megküldött első négy hónapra vonatkozó ügyintézői teljesítmény-kimutatásban szerepel, hogy mindösszesen 868 esetben jártak el az ott írt egyes feladatok ellátása körében az ügyintézők.

7.306 darab bírónak bemutatott, és ekként felmerült munkafeladatból tehát 868-at láttak el az ügyintézők: formálisan a felmerült feladatok 12%-át végezték el.

A törvényszék cégbíróságán 2008. évtől 3, az elmúlt évtől újabb 2, immár 5 bírósági ügyintéző dolgozik és látja el azokat a jogszabály által hatáskörükbe utalt feladatokat, amelyeket korábban a cégbírásnak kellett végezniük.

A törvényszék büntető fellebbviteli tanácsai mellett szintén önálló jogkörben, aláírási joggal (és a hozzá társuló felelősséggel) eljárva bírósági ügyintézők végzik a statisztikai és más adatszolgáltatási lapok kiállítását és továbbítását.

Mindkét helyen az ügyintézői közreműködés a korábban bírónak háruló munkaterhet csökkentette, a büntető ügyszakban e mellett a jegyzőkönyvvezést ellátó tisztviselők munkáját is részben kiváltotta.

³ A teljesítmény-kimutatásban szereplő magas szám azért alakult így, mert ide került beszámításra az ügyintézőnek valamennyi, a szabálysértési ügyszakban a tárgyidőszakban elvégzett munkáját. Erre azért volt szükség, mert a vonatkozó kormányrendelet a szab. ügyszakban ügyintézői eljárást nem tesz lehetővé, az érintett ügyintéző azonban a bíróság akkori létszámhelyzete miatt folyamatosan szabálysértési írnoki munkát is kénytelen volt végezni. Mindebből pedig az is következik, hogy voltaképpen nem 899 darab ügyben vezettek jegyzőkönyvet a büntető- és szabálysértési ügyszakban az ügyintézők, hanem ettől jóval kevesebb, mindösszesen 101 darab ügyben (a kettő közötti különbséget lényegében szab. ügyszakbeli egyéb munkavégzése teszi ki).

Összességében megállapítható, hogy a bevezetett munkaszervezési rend a vele szemben kezdetben, elsősorban a bírók részéről megnyilvánult idegenkedés és bizalmatlanság ellenére beváltotta a hozzá fűzött jogalkotói és központi igazgatási reményeket, és az elért folyamatos eredmények, illetve teljesítmény hatására mára már a bíró kollégák döntő többsége által elfogadottá vált.

II.4.2. TÁRGYI MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK

A bírósági épületek állapotának, mint az ítélkezés tárgyi feltételei egy részének az elemzésénél a következőket szükséges kiemelni, összegezni.

A Miskolc Dózsa György u. 4. szám alatti épület valamint a vele közvetlenül szomszédos, Miskolc, Fazekas út 2. szám alatti épület két szintje biztosítja jelenleg a Miskolci Törvényszék, a Miskolci Járásbíróság valamint a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság elhelyezését és működési feltételeit.

Az elmúlt időszakban szerezte meg a bíróság az osztott vagyonkezelői jogot a Miskolc, Fazekas u. 2. szám alatti épületre (az épület földszintjét használó Magyar Nemzeti Levéltár Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltárával közösen), melynek eredményeként további egy emeleti szint körülbelül 1.100 m² hasznos alapterülettel szintén e bíróságok elhelyezési igényeinek kielégítését fogja szolgálni.

A kezelői jog megszerzése folytán használatba kapott építményrész felújítására és berendezésére a Bírósági Fejezetben 180 millió forint áll a törvényszék rendelkezésére. Ennek felhasználásával modern bírósági épületszintté alakítjuk a Miskolc, Fazekas u. 2. szám alatti épület I. emeleti szintjét, és itt kerül elhelyezésre a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, valamint az Észak-Magyarországi Regionális Közigazgatási és Munkaügyi Kollégium vezetőjének valamennyi hivatali helyisége.

Az említett épületen túl a törvényszék területén még kilenc városban működik járásbíróság. Ezek közül az 1992-ben épült Ózdi Járásbíróság épülete olyan műszaki állapotú, amely az újbóli felújítás igényét veti föl. A bútorzat állapota általában elfogadható, a bútorzat az elhelyezési és munkafeltételeket biztosítja, túlnyomó részben elavult, a dolgozószobák száma nem elegendő, a tárgyalótermek teljes kihasználtsággal működnek, az elhelyezést szűkösen biztosítják. Összességében a bírák és igazságügyi alkalmazottak elhelyezése rendkívül szűkös.

Az Encsi Járásbíróság épülete eredetileg nem bírósági célra, hanem a korábbi rendszerben a pártbizottság elhelyezésére szolgált és épült, ezért bíróság céljára eredetileg sem volt alkalmas. Az 1970-es évek közepén átadott épület magán viseli az építési korának jellegzetességeit, ezalatt nem csak a külső megjelenésének egyszerűségét, de anyagfelhasználásnak, műszaki kivitelezésének igénytelenségét is értjük. Sem a dolgozó szobák, sem a tárgyalótermek nem elegendők már jelenleg sem a bíróság működésének biztosításához, az elhelyezés rendkívül szűkös, a bútorzat pedig egyértelműen elavult, és cserére szorul.

A Kazincbarcikai Járásbíróság épülete 2008. évben került átadásra, új épület, az elhelyezés tágas, megoldott, a bútorzat a munkafeltételeket biztosítja, a dolgozószobák száma elegendő, de a tárgyalók már teljes kihasználtsággal működnek.

A Mezőkövesdi Járásbíróság épületét 2002. évben újították fel, a bútorzat jó állapotú, az elhelyezés megoldott, a dolgozók és a tárgyalótermek száma elegendő, már utóbbiak teljes kihasználtsággal üzemelnek, a munkafeltételeket biztosítják.

A Szerencsi Járásbíróság épületének felújítása 1998-ban történt meg, az elhelyezés megoldott, a dolgozószobák száma ugyan elegendő, de a tárgyalótermeik teljes kihasználtsággal működnek, a bútorzat jó állapotúnak minősíthető. Az épület vonatkozásában az állagmegóvás, és fenntartása szükségességén túl más nem merül fel.

A Tiszaújvárosi Járásbíróság épülete 2002-ben új épületként lett átadva, az alkalmazottak elhelyezése megoldott, a bútorzat és felszerelés állapota jónak minősíthető, a dolgozószobák száma elegendő, bár a tárgyalótermek itt is teljes kihasználtsággal működnek.

A Sátoraljaújhely, Kossuth tér 7. szám alatti épület nyílászárói és homlokzati felújítására 2010. évben került sor, az épület korábban úgyszintén pártháznak épült, ezért bírósági célra nem igazán alkalmas. Az elhelyezés a munkafeltételeket biztosítja, a dolgozószobák száma elegendő, a tárgyalótermek itt is teljes kihasználtsággal működnek. A bírósági épület bútorzata teljes mértékben elavult, cserére szorul, felújítandó.

A Miskolc, Dózsa György u. 4. szám alatti, a korábban említett három bíróságnak helyt adó épület alapszinten biztosítja a bírósági munkafeltételeket. A bírák és alkalmazottak elhelyezése rendkívül szűkös, a dolgozószobák száma nem elégséges, a tárgyalótermek teljes kapacitással működnek, de számuk így sem elegendő. Az épületben a bútor ellátottság általában biztosított, vegyesen található újabb, és elavult irodabútor, az irodabútorok korábbi években rendszeresen folytatódó cseréje a Bírósági Fejezet költségvetésének helyzete miatt 2006-tól kezdődően nem folytatódik, így az ez előtt cserélt bútorok is már lassan elavultnak tekinthetők. A már említett Fazekas út 2. szám alatti ingatlanrész megszerzése az elhelyezési gondokon várhatóan enyhíteni fog, de a tárgyi feltételek kereténél szolgáló bútorzat csere változatlanul rendkívül indokolt lesz.

6. számú táblázat

Bírósági épületekben a munkatársak elhelyezése, dolgozószobák és tárgyalótermek állapota

Cím	Szervezeti egységek	Bírók, igazságügyi alkalmazottak elhelyezése (1-10 skála)	Dolgozószobák (1-10 skála)	Tárgyalótermek (1-10 skála)	Közös használat
3525 Miskolc, Dózsa György utca 4.	Miskolci Törvényszék, Miskolci Járásbíróság, Bírósági Gazdasági Hivatal	2/5 Az elhelyezés általános-ságban megoldott, de rendkívül szűkös	2/5 Általában biztosított az ellátottság, azonban az új bútorzat, és az elavult egyaránt megtalálható	-	-
3860 Encs, Petőfi út 75.	Encsi Járásbíróság	3/5 Az elhelyezés általános-ságban megoldott, az elhelyezés közepes	2/5 Számuk nem elegendő	1/5 Teljes kihasználtsággal működnek, szűkös	Nem
3700 Kazincbarcika, Fő tér 41.	Kazincbarcikai Járásbíróság	5/5 Az elhelyezés megoldott, tágas	3/5 Számuk elegendő, de a jegyzői szobák szűkösek	1/5 Teljes kihasználtsággal működnek, szűkös	Igen (Encsi Járási Ügyészség)

Cím	Szervezeti egységek	Bírók, igazságügyi alkalmazottak elhelyezése (1-10 skála)	Dolgozószobák (1-10 skála)	Tárgyalótermek (1-10 skála)	Közös használat
3400 Mezőkövesd, Mátyás Király út 110.	Mezőkövesdi Járásbíróság	4/5 Az elhelyezés megoldott (kivéve fogalmazók elhelyezése)	5/5 Számuk elegendő	3/5 Teljes kihasználtsággal működnek	Nem
3600 Ózd, Jászi Oszkár út 1.	Ózdi Járásbíróság	1/5 Az elhelyezés rendkívül szűkös	4/5 Számuk elegendő	3/5 Teljes kihasználtsággal működnek	Nem
3980 Sátoralja-újhely, Kossuth Lajos tér 7.	Sátoralja-újhelyi Járásbíróság	3/5 Az elhelyezés általánosságban megoldott, az elhelyezés közepes	1/5 Számuk nem elegendő	1/5 Teljes kihasználtsággal működnek, szűkösen	Nem
3800 Szikszó, Kassai utca 31.	Szikszói Járásbíróság	5/5 Az elhelyezés megoldott, tágas	3/5 Számuk elegendő, de a jegyzői szobák szűkösek	3/5 Teljes kihasználtsággal működnek	Nem
3900 Szerencs, Rákóczi út 45.	Szerencsi Járásbíróság	4/5 Az elhelyezés megoldott	5/5 Számuk elegendő	4/5 Teljes kihasználtsággal működnek	Nem
3580 Tiszaújváros, Templom út 2.	Tiszaújvárosi Járásbíróság	4/5 Az elhelyezés megoldott	4/5 Számuk elegendő	1/5 Teljes kihasználtsággal működnek, szűkösen	Nem
3400 Mezőkövesd, Szomolyai utca 2.	Szolgálati lakás	Nincs	4/5 Számuk elegendő	2/5 Teljes kihasználtsággal működnek, szűkösen	Igen (Tiszaújvárosi Járási Ügyészség)
3980 Sátoralja-újhely, Pipa utca 1. 1/1.	Szolgálati lakás	Nincs	Nincs	Nincs	Nem

Cím	Szervezeti egységek	Bírók, igazságügyi alkalmazottak elhelyezése (1-10 skála)	Dolgozószobák (1-10 skála)	Tárgyalótermek (1-10 skála)	Közös használat
3434 Mályi, Berki Gáza sétány 730 hrsz.	Bírósági üdülő	1/5 Az elhelyezés rendkívül szűkös	Nincs	Nincs	Nem
3525 Miskolc, Fazekas utca 2. II-III. emelet (Használati jog!)	Miskolci Törvényszék, Cégbíróság, Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	2/5 Az elhelyezés általánosságban megoldott, de rendkívül szűkös	Nincs	Nincs	Nem

A Miskolci Törvényszék és illetékességi területéhez tartozó bírósági épületek állapotáról összefoglaló táblázatok készültek (lásd fent, és a következőkben), amelyben az elhelyezést és annak minőségét is megpróbálja érzékeltetni.

7. számú táblázat

Bírósági épületek állaga, valamint energetikai állapota

Cím	Szervezeti egységek	Épületek állaga (1-100%)	Energetikai állapota (1-100%)		
			Energetikai rendszer korszerűsége	Utolsó 10 év jelentősebb korszerűsítése	Legfontosabb felújítási igény
3525 Miskolc, Dózsa György utca 4.	Miskolci Törvényszék, Miskolci Járásbíróság, Bírósági Gazdasági Hivatal	30% Komplex felújításra szorul	10% Korszerűtlen a villamos hálózat, nem hatékony a fűtési rendszer	Elektromos hálózat felújítása, fő- és szintenkénti elosztók cseréje	Hőszigetelés, nyílászáró csere, világítási rendszer felújítása, fűtés-korszerűsítés
3860 Encs, Petőfi út 75.	Encsi Járásbíróság	50% Korszerűsítendő épület	30% Az energetikai rendszer felújítandó	Nyílászáró csere	Világítás-technika felújítása, hőszigetelés, hőleadók cseréje
3700 Kazincbarcika, Fő tér 41.	Kazincbarcikai Járásbíróság	95%	95% „C” kategóriás követelménynek megfelelő	Új épület építése	Nincs
3400 Mezőkövesd, Mátyás Király út 110.	Mezőkövesdi Járásbíróság	85%	85% Általánosságban megfelelő	Nem történt korszerűsítés	Hőszigetelés, nyílászáró csere

Cím	Szervezeti egységek	Épületek állaga (1-100%)	Energetikai állapota (1-100%)		
			Energetikai rendszer korszerűsége	Utolsó 10 év jelentősebb korszerűsítése	Legfontosabb felújítási igény
3980 Sátoralja-újhely Kossuth Lajos tér 7.	Sátoralja-újhelyi Járásbíróság	75% kisebb hibákkal	50% Általánosságban megfelelő	Nyílászáró-csere, homlokzatszigetelés, felújítás	Kazáncsere, világítástechnika korszerűsítése, vízvezeték rendszer felújítása
3800 Szikszó, Kassai utca 31.	Szikszói Járásbíróság	100%	80% Követelmény-érték „B” kat.	Teljes épület rekonstrukció	Nincs
3900 Szerencs, Rákóczi út 45.	Szerencsi Járásbíróság	85%	80% Általánosságban megfelelő	Nem történt korszerűsítés	Hőszigetelés, világítási rendszer felújítása
3580 Tiszaújváros, Templom út 2.	Tiszaújvárosi Járásbíróság	90%	90% Követelmény-érték „B” kat.	Nem történt korszerűsítés	Hőszigetelés
3400 Mezőkövesd, Szomolyai utca 2.	Szolgálati lakás	25% Komplex felújításra szorul	10% Korszerűtlen a villamos hálózat, nem a hatékony a fűtési rendszer	Nem történt korszerűsítés	Általános energetikai felújítás szükséges
3980 Sátoralja-újhely Pipa utca 1. 1/1.	Szolgálati lakás	35% Felújításra szorul	40% Felújítandó	Nem történt korszerűsítés	Általános energetikai felújítás szükséges
3434 Mályi, Berki Gáza sétány 730 hrsz.	Bírósági üdülő	20% Felújításra szorul	20% Felújítandó	Nem történt korszerűsítés	Általános energetikai felújítás szükséges
3525 Miskolc, Fazekas utca 2. II-III. emelet (Használati jog!)	Miskolci Törvényszék, Cégbíróság, Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	30% Komplex felújításra szorul	10% Korszerűtlen a villamos hálózat, nem hatékony a fűtési rendszer	Nem történt korszerűsítés	Általános energetikai felújítás szükséges

Külön ki kell térni az épületek állagán túlmenően a mindennapos munkavégzés tárgyi feltételeit biztosító bútorzatra, illetőleg egyéb irodatechnikai berendezésekre (lásd táblázat). Az ezeknek az állapotát a részletes és terjedős leírás helyett egy szemléletesebb táblázatban került összesítésre, és az egyes bútorféleségeket és irodatechnikai berendezéseket 1-től 5-ig terjedő skálán pontozni, ezáltal érzékeltetni, hogy mely szervezeti egységeknél milyen jellegű tárgyi körülmények milyen megfelelőségnek minősíthetők.

8. számú táblázat

Bútorfélések általános állapota, korszerűsége

Cím	Bútorfélések általános állapota, korszerűsége					Bútorzat állapota (átlag: 1-5)
	Ülőbútorok	Asztalok	Szekrények	Tárgyalótermi berendezések	Egyéb bútorok	
3525 Miskolc, Dózsa György utca 4.	3	3	2	2	2	2,7
3860 Encs, Petőfi út 75.	1	2	2	2	2	2,2
3700 Kazincbarcika, Fő tér 41.	4	4	5	5	5	4,3
3400 Mezőkövesd, Mátyás Király út 110.	4	4	4	4	4	3,5
3600 Ózd, Jászi Oszkár út 1.	2	2	2	1	2	2,3
3980 Sátoraljaújhely, Kossuth Lajos tér 7.	1	1	1	1	1	1,9
3800 Szikszó, Kassai utca 31.	5	5	5	5	5	5,0
3900 Szerencs, Rákóczi út 45.	4	4	4	4	4	3,5
3580 Tiszaújváros, Templom út 2.	4	4	5	5	4	4,1
3400 Mezőkövesd, Szomolyai utca 2.	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs
3980 Sátoraljaújhely, Pipa utca 1. 1/1.	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs

Cím	Bútorfélések általános állapota, korszerűsége					Bútorzat állapota (átlag: 1-5)
	Ülőbútorok	Asztalok	Szekrények	Tárgyalótermi berendezések	Egyéb bútorok	
3434 Mályi, Berki Gáza sétány 730 hrsz.	1	1	1	Nincs	1	1,0
3525 Miskolc, Fazekas utca 2. II-III. emelet	2	2	1	1	2	2,3

A bútorzat és irodatechnikai berendezések ilyen módon történő minősítése illetőleg az aktuális helyzet rögzítése egyben meghatározhatja, hogy középtávon az intézmény milyen stratégiai célokat tűzzön ki ezek változtatására és a munkafeltételek biztosításának javítására.

9. számú táblázat

Informatikai ellátottság, bútorzat állapota

Cím	Szervezeti egységek	Irodatechnika állapota (1-10 skála)	Bútorzat állapota (1-10 skála)
3525 Miskolc, Dózsa György utca 4.	Miskolci Törvényszék, Miskolci Járásbíróság, Bírósági Gazdasági Hivatal	2/5 Számítástechnikai ellátottság megfelelő, a munkaállomások kialakítottak, de az infrastruktúra elavult	2/5 Általában biztosított az ellátottság, azonban az új bútorzat, és az elavult egyaránt megtalálható
3860 Encs, Petőfi út 75.	Encsi Járásbíróság	2/5 Számítástechnikai ellátottság megfelelő, a munkaállomások kialakítottak, de az infrastruktúra elavult	1/5 Általában biztosított az ellátottság, azonban a bútorzat túlnyomó részben elavult
3700 Kazincbarcika, Fő tér 41.	Kazincbarcikai Járásbíróság	4/5 Számítástechnikai ellátottság megfelelő, a munkaállomások kialakítottak	5/5 Biztosított az ellátottság, új bútorzat
3400 Mezőkövesd, Mátyás Király út 110.	Mezőkövesdi Járásbíróság	3/5 Számítástechnikai ellátottság megfelelő, a munkaállomások kialakítottak	4/5 Biztosított az ellátottság, jó állapotban lévő bútorzat

Cím	Szervezeti egységek	Irodatechnika állapota (1-10 skála)	Bútorzat állapota (1-10 skála)
3600 Ózd, Jászi Oszkár út 1.	Ózdi Járásbíróság	2/5 Számítástechnikai ellátottság megfelelő, a munkaállomások kialakítottak, de az infrastruktúra elavult	1/5 Általában biztosított az ellátottság, azonban a bútorzat túlnyomó részben elavult
3980 Sátoraljaújhely, Kossuth Lajos tér 7.	Sátoraljaújhelyi Járásbíróság	2/5 Számítástechnikai ellátottság megfelelő, a munkaállomások kialakítottak, de az infrastruktúra elavult	0/5 A bútorzat teljesen elavult
3800 Szikszó, Kassai utca 31.	Szikszói Járásbíróság	5/5 Számítástechnikai ellátottság megfelelő, a munkaállomások kialakítottak, infrastruktúra korszerű	5/5 Biztosított az ellátottság, új bútorzat
3900 Szerencs, Rákóczi út 45.	Szerencsi Járásbíróság	3/5 Számítástechnikai ellátottság megfelelő, a munkaállomások kialakítottak	4/5 Biztosított az ellátottság, jó állapotban lévő bútorzat
3580 Tiszaújváros, Templom út 2.	Tiszaújvárosi Járásbíróság	4/5 Számítástechnikai ellátottság megfelelő, a munkaállomások kialakítottak	4/5 Biztosított az ellátottság, jó állapotban lévő bútorzat
3400 Mezőkövesd, Szomolyai utca 2.	Szolgálati lakás	Nincs	Nincs
3980 Sátoraljaújhely, Pipa utca 1. 1/1.	Szolgálati lakás	Nincs	Nincs
3434 Mályi, Berki Gáza sétány 730 hrsz.	Bírósági üdülő	Nincs	0/5 A bútorzat teljesen elavult
3525 Miskolc, Fazekas utca 2. II-III. emelet	Miskolci Törvényszék, Cégbíróság, Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság	4/5 Számítástechnikai ellátottság megfelelő, a munkaállomások kialakítottak (Cégbíróság KIM eszközei miatt)	2/5 Általában biztosított az ellátottság, azonban az új bútorzat, és az elavult egyaránt megtalálható

A tárgyi feltételek megfelelőségének elemzése körében kiemelendő az épületek, az irodabútorok és az irodai eszközök mellett az informatikai eszközök állapotának részletes

elemzése. Ma már a modern bírósági munkában az informatikai eszközök olyan mértékben meghatározó szerepet játszanak, hogy a színvonalas bírói munka meghatározó feltételeként minősíthető a megfelelő korszerűségű hardver, és az ezeken futtatott, könnyen kezelhető, naprakész szoftver ellátottság.

A megye bíróságain minden bíró és minden olyan igazságügyi alkalmazott rendelkezik számítógéppel, akinek a munkaköre ellátásához ez szükséges. A törvényszék létszáma fizikai állomány nélkül 614 fő. A fogalmazók számítógép igényét hordozható számítógépekkel próbáljuk biztosítani, de sajnos nem rendelkezünk annyi lappal, hogy minden fogalmazó kaphasson belőle. Minden büntető tárgyaló külön számítógéppel és nyomtatóval van ellátva, illetve azok a tárgyalók is, ahol polgári és büntető ügyeket vegyesen tárgyalnak.

A törvényszék területén 16 szerver működik, e mellett összesen 752 munkaállomás üzemel. Ezeknek a gépeknek 75 %-a ma már 5 éves vagy még annál is öregebb. 2006. utáni számítógépes munkaállomás összesen 361 db van, a többiek ennél idősebbek. Nyomtatók közül vegyesen használunk kis teljesítményű egyéni lézernyomtatókat, hálózati csoportnyomtatókat, és kis számban előforduló nagyobb teljesítményű multifunkcionális eszközöket. Még mindig üzemel néhány tintasugaras és mátrixnyomtató is. Összesen 295 db egyedi nyomtató, 135 hálózatra kötött nyomtató, és 5 többfunkciós nyomtató üzemel a törvényszék bíróságainál. Amennyiben csak a nyomtatók darab számát nézzük, az ellátottság jónak minősíthető, hiszen a nyomtatók száma több mint a számítógépek számának az 50 %-a, azaz kevesebb, mint két gépre jut egy nyomtató. Ha az avultságot nézzük, akkor azonban a helyzet még a számítógépeknél is rosszabb. Az összes nyomtató 60 %-a 5 évnél idősebb, és 25 %-a több mint 10 éves. Ezért sok a meghibásodás, és jelentős számú nyomtatót kell tartalékolnunk a szervizeléssel járó kérdések áthidalására.

10. számú táblázat

Irodatechnikai berendezések átlagos állapota, korszerűsége

Cím	Irodatechnikai berendezések átlagos állapota, korszerűsége				
	Számítógépek (Munkaállomás)	Monitorok	Nyomtatók	Fénymásolók	Egyéb irodatechnika
3525 Miskolc, Dózsa György utca 4.	3	3	2	2	2
3860 Encs, Petőfi út 75.	1	2	2	2	2
3700 Kazincbarcika, Fő tér 41.	4	4	5	5	5
3400 Mezőkövesd, Mátyás Király út 110.	4	4	4	4	4
3600 Ózd, Jászi Oszkár út 1.	2	2	2	1	2

Cím	Irodatechnikai berendezések átlagos állapota, korszerűsége				
	Számítógépek (Munkaállomás)	Monitorok	Nyomtatók	Fénymásolók	Egyéb iroda- technika
3980 Sátoraljaújhely, Kossuth Lajos tér 7.	1	1	1	1	1
3800 Szikszó, Kassai utca 31.	5	5	5	5	5
3900 Szerencs, Rákóczi út 45.	4	4	4	4	4
3580 Tiszaújváros, Templom út 2.	4	4	5	5	4
3400 Mezőkövesd, Szomolyai utca 2.	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs
3980 Sátoraljaújhely, Pipa utca 1. 1/1.	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs	Nincs
3434 Mályi, Berki Gáza sétány 730 hrsz.	1	1	1	Nincs	1
3525 Miskolc, Fazekas utca 2. II-III. emelet	2	2	1	1	2

A rendelkezésre álló monitorok 75 %-a LCD kategóriájú, ezek a munkavégzés szempontjából ugyan megfelelnek még a kívánalmaknak, bár a monitorok közel 5 %-a már 5 évnél régebbi beszerzésű.

Az informatikai eszközök pótlása a Miskolci Törvényszéken – az ország valamennyi bíróságához hasonlóan – általában központi beszerzés útján történik. Erre legutóbb érzékelhető volumenben 2008. évben került sor, azóta központi beszerzés nem történt, a törvényszék rendkívüli esetben saját beszerzésben néhány eszköz pótlására tudott sort keríteni.

Az informatikai eszközállomány a törvényszék valamennyi bíróságán nagyrészt elavult, ebből üzemeltetési, szervizelési nehézségek adódnak, amely a meghibásodás esetén az eszköz pótlásának nehézségében, illetőleg az alkatrész utánpótlás nehézségeiben jelentkezik.

II.4.3. ÜGYFORGALOM

Az ország bíróságaihoz érkezett ügyek 2006-2012. években tett összetételét az alábbi, ügyforgalomra vonatkozó táblázatok adatsorai mutatják.

Az érkezett ügyek között különbséget kell tenni az ún. peres, és nemperes ügyek megkülönböztetésével. Főszabály szerint a peres ügyeket bíró, a peren kívüli nemperes ügyeket általában bírósági titkár bírálja el. A megkülönböztetés természetesen elnagyolt, egyre több olyan nemperes, vagy más szóval peren kívüli ügy van, amelyet a törvény a bíró hatáskörébe utal, illetőleg nagyszámú, a bírósági statisztikában peres ügyként szereplő ügy van, amelyet nem bíró, hanem bírósági titkár is jogosult elbírálni. Az ügyérkezés összetételének értékelését tovább bonyolítja az, hogy a bíró minden olyan esetben eljárhat, és minden olyan cselekményt megtehet, amely a bírósági titkár hatáskörébe tartozik, ez azonban fordítva nem igaz. Ezért azokban az esetekben és helyzetekben ahol a nemperes ügyek intézésére nem áll elegendő mennyiségű bírósági titkár, mint munkaerő rendelkezésre, úgy ezeket az ügyeket a magasabb kvalifikációval rendelkező bírák intézik és dolgozzák fel.

2008. évben az ország bíróságaihoz 1.572.166 ügy, míg 2012-ben már csak 1.101.622 ügy érkezett. 2008-ban az érkezett ügyekből 392.430 volt a nemperes ügy, míg 2012-ben már 499.938 volt az érkezésből a nemperes ügyek száma. 2008-ban az összes érkezett ügy 25 %-a volt peres ügy, míg 2011-ben már 45 %-uk minősült peres ügynek.

Az összes ügy érkezését vizsgálva megállapítható, hogy 2008-2009-ben érkezett ügyek számához képest 2010-ben jelentős mértékű visszaesés tapasztalható, amely 2011-2012-re még inkább jellemző volt, és 2012 év végére stabilizálódni látszik.

11. számú táblázat

Az ország bíróságaira érkezett ügyek száma 2008-2012

Év	Érkezett ügyek száma	Miskolci Törvényszék bíróságaira érkezett ügyek		Érkezett peres ügyek száma (db)	Miskolci Törvényszék bíróságaira érkezett ügyek	
		száma (db)	százaléka (%)		száma (db)	százaléka (%)
2008	1.572.166	100.253	6,4	392.430	27.380	7,0
2009	1.573.413	97.386	6,2	435.133	32.930	7,6
2010	1.358.523	82.214	6,1	456.188	33.067	7,2
2011	1.079.330	65.465	6,1	456.110	34.729	7,6
2012	1.101.622	66.687	6,1	499.938	38.008	7,6

Ez a tendencia a fizetési meghagyásokról szóló 2009. évi L. törvény rendelkezéseinek a következménye. Az eddig a bíróságok hatáskörébe tartozó olyan kisebb értékű vagyoni jogi ügyeket, amelyek kizárólag készpénzfizetésre irányultak, a bíróságok hatáskörébe tartozó ún. fizetési meghagyásos eljárásokkal kellett intézni.

A 2009. évi L. törvény ezen jogvitáknál a követelés mértékének összeghatárát 1.000.000 forintra emelte föl, egyben az eljárásra a közjegyzői szervezetrendszer hatáskörét állapította meg. Ez azt jelenti tehát, hogy az 1.000.000 forint alatti pertárgy értékű, kizárólag készpénz megfizetésére irányuló viták immár nem a bírósági ügyek érkezésében, hanem a közjegyzői ügyek érkezésében szerepelnek.

2008. évben 392.430, 2012-ben már 499.938 peres ügy érkezett. 2011-ben a peres érkezésből 107.276 volt a szabálysértési peres ügy, míg 2012-ben ez 188.468-ra emelkedett.

2011-ben az összes peres ügyérkezés 24 %-a volt a szabálysértési peres ügyek érkezése, ami 2012-ben már az összes peres ügyérkezés 38 %-ára emelkedett.

A Miskolci Törvényszék és bíróságaira érkezett ügyek számát, az elmúlt öt év ügyforgalmi adatait az alábbi 12. számú táblázat tartalmazza.

12. számú táblázat

A Miskolci Törvényszék bíróságaira érkezett ügyek száma (db)

Év	Helyi bíróság	Munkaügyi bíróság	Törvényszék		Összesen
		első fok	fellebbezett		
2008	74.701	1.973	19.754	3.825	100.253
2009	74.014	2.085	17.137	4.150	97.386
2010	58.272	2.387	17.201	4.354	82.214
2011	41.314	1.757	17.585	4.809	65.465
2012	44.422	1.210	16.299	4.756	66.687

Ebből megállapítható, hogy az országos tendenciák a megye bíróságainak tekintetében is érvényesek. E körben utalhatunk a 13. számú táblázat azon adatára is, miszerint az országos ügyérkezésből a Miskolci Törvényszék és bíróságai 6,1-6,4 % arányban részesültek, az utóbbi három évben az alsó értéken stabilizálódva. Érdekes jelenség ugyanakkor, hogy ha csak a peres érkezést vizsgáljuk, abból a megye bíróságai 7,00-7,6 %-os mértékben, tehát az összes érkezést meghaladó mértékben részesültek. Ráadásul az utóbbi két évben a peres érkezés a magasabb, 7,6 %-os mértéken stabilizálódott. Ez nagyobb részben nyilvánvalóan a szabálysértési peres ügyek megnövekedett érkezésének az eredménye.

A megye bíróságai ügyforgalmi adatait az országos ügyforgalmi adatokkal összehasonlítva ugyanazok a tendenciák fedezhetők fel a megyei, mint az országos érkezésben. Árnyszerű eltérés a megyei ügyérkezésben az országoshoz viszonyítva az, hogy a peres ügyek benne nagyobb számban szerepelnek, ez pedig a bírói létszám szükségessége, illetőleg nagysága meghatározásánál jelentős.

13. számú táblázat

A Miskolci Törvényszékre érkezett peres ügyek száma (db)

Év	Helyi bíróság	Munkaügyi bíróság	Törvényszék		Összesen
			első fok	fellebbezett	
2008	22.819	1.565	1.214	1.782	27.380
2009	27.995	1.597	1.390	1.948	32.930
2010	27.454	2.067	1.440	2.106	33.067
2011	29.532	1.655	1.343	2.199	34.729
2012	33.313	1.155	1.433	2.107	38.008

14. számú táblázat

Miskolci Törvényszékre érkezett nem-peres ügyek száma (db)

Év	Helyi bíróság	Munkaügyi bíróság	Törvényszék		Összesen
			első fok	fellebbezett	
2008	51.882	408	18.540	2.043	72.873
2009	46.019	488	15.747	2.202	64.456
2010	30.818	320	15.761	2.248	49.147
2011	11.782	102	16.242	2.610	30.736
2012	11.109	55	14.866	2.649	28.679

Külön elemezni szükséges a Miskolci Törvényszéken jellemző gazdasággal kapcsolatos ügyek ügyforgalmi adatait. Ide értjük a cégek bejegyzésével, változásával, megszűnésével, törvényességi felügyeletével kapcsolatos ügyeket éppúgy, mint a csőd és felszámolási eljárásokat (lásd táblázat).

15. számú táblázat

A Miskolci Törvényszékre érkezett ügyek száma összesen csőd- felszámolási és érdemi cégadatokkal együtt 2008-2012 között (db)

Év	Csődeljárások	Felszámolási eljárások	Érdemi cégügyek	Összesen
2008	4	914	15.628	19.784
2009	5	1.420	11.777	13.202
2010	5	1.486	12.561	14.052
2011	1	1.632	14.049	15.682
2012	3	1.171	13.203	14.377

Amint az a fenti táblázat adatsorából megállapítható, hogy 2008. évtől kezdődően a csőd-eljárások száma elhanyagolhatóan kevés, a felszámolási eljárások száma 2009. és 2010. években meredeken emelkedett, 2011-ben ismételten emelkedett, majd ezt követően a 2009. év szintjére esett vissza. Az érdemi cégügyek száma 11.777 és 15.628 között változott, az utóbbi három évben a két szám középarányosa körül helyezkedik el.

Ugyancsak szükséges külön vizsgálni a 2013. január 1-jén működését megkezdett új bíróság, a közigazgatási és munkaügyi bíróság ügyforgalmát. Ezen bíróság bírálja el a munkaviszonyból és a munkaviszony jellegű jogviszonyokból (mint a köztisztviselői, a közszolgálati, a kormánytisztviselői jogviszony, stb.) származó pereket, illetőleg a Pp. XX. Fejezete által szabályozott közigazgatási pereket.

A Miskolci Törvényszékre és a munkaügyi bíróságra érkezett közigazgatási és munkaügyi ügyek száma összesen 2008-2012 között

Év	Közigazgatás		Munkaügy	
	Peres	Nemperes	Peres	Nemperes
2008	467	129	1.565	408
2009	462	140	1.597	488
2010	564	132	2.067	320
2011	513	117	1.665	102
2012	741	136	1.155	55

A munkaügyi perek elmúlt öt évi érkezése 2010-ben tetőzött, azt követően jelentős mértékű csökkenés tapasztalható, 2012-ben 1.155 peres ügy érkezett. Még szembetűnőbb a munkaügyi nemperes ügyek számának csökkenése közel 1/10-ére. Ellenkező tendencia tapasztalható a közigazgatási ügyek érkezését tekintve. 2008-ban 467, 2012-ben már 741 közigazgatási peres ügy érkezett, míg az ehhez társuló közigazgatási nemperes ügyek száma közel állandó a vizsgált időszakban.

A bíróságokhoz, így a Miskolci Törvényszékhez és bíróságaihoz is, érkező ügyek elbírálását a bírák és bírósági titkárok hatáskörébe utalja a törvény. A bírósági ügyek forgalmának tehát meghatározó szerepe van az ehhez szükséges létszám kialakításában és meghatározásában. Az igazságszolgáltatás szervezet jellegzetessége, hogy a feladatok megoldására rendelkezésre álló munkaerő (más szóval a bírósági hatáskörbe tartozó ügyek elintézésére szolgáló bíró és bírósági titkári létszám) mértékének meghatározása nem magának a szervezetnek, azaz a Miskolci Törvényszéknek és bíróságainak, hanem az őket irányító központi igazgatási szervnek, az Országos Bírósági Hivatal vezetőjének a hatáskörébe tartozik. A bírósági létszám meghatározása, elosztása a központi igazgatás feladata, az adott költségvetési évben meghatározott bírói létszám emelése, újabb bírói állások létesítése pedig a kormányzat, a központi költségvetés hatáskörébe tartozik. Ezért amennyiben a bíróságokra érkező ügyérkezés emelkedik és azok ésszerű időn belül történő elintézése a munkaerő kapacitás (bírói és bírósági titkári létszám) bővítését igényli, abban a stratégiát kidolgozó szervezet kezdeményező szerepet tud betölteni, de a tényleges döntési kompetencia nem őt illeti.

II.4.4. PARTNERSÉG

II.4.4.1. „Nytott Bíróság” Program

Az Országos Bírósági Hivatal 2012. év őszén az átlátható, nyitott igazságszolgáltatás jegyében előadássorozatot hirdetett a középiskolákban “Nytott Bíróság” címmel, amelyhez a Miskolci Törvényszék 2012 novemberében csatlakozott.

A Törvényszék 11 bírāja⁴, illetve bírósági titkára tartott eddig előadást 9 középisko-

⁴ A programban előadóként az alábbi bírák és titkárok vettek részt: Dr. Szunyogh Tibor, Encsi Járásbíróság bírójának; Dr. Steininger Imola, Tiszaújvárosi Járásbíróság bírójának; Dr. Varju László, Miskolci Járásbíróság bírójának; Dr. Hajkó Zsolt, Miskolci Járásbíróság bírójának; Dr. Demeter Gábor, Miskolci Járásbíróság bírójának; Tuzáné Dr. Papp Szilvia, a Miskolci Járásbíróság bírójának; Dr. Pocsai Tamás, a Szerencsi Járásbíróság bírójának; Dr. Pabis Attila, a Miskolci Járásbíróság bírójának; Dr. Berecz Péter, Miskolci Járásbírósági titkárának; Dr. Gyurán Ildikó, Miskolci Törvényszék bírósági titkárának; Dr. Novák Attila, a Miskolci Törvényszék Cégbíróság titkárának.

la⁵ összesen közel 1700 diákjának. A programban résztvevők bírósági tárgyalást hallgathattak meg, valamint per-szimuláció keretében egy-egy bírósági tárgyalást is eljátszhatnak. A program keretében eddig kidolgozásra került egy részletes program, oktatási és tematikai anyag a következő módon.

1. számú fénykép

„Nyitott Bíróság” program megvalósulása

Társadalomismeret vagy osztályfőnöki óra keretében előre egyeztetett időpontban egy-egy bíró vagy bírósági titkár egy-két órás képekkel illusztrált, feladatokat is tartalmazó előadást tart a diákoknak először a magyar igazságszolgáltatás rendszeréről, majd a bíróságok szervezeti felépítéséről, működéséről. Az előadást követően a diákokat bevonva, interaktív programokkal, játékokkal, „Ki mit tud a bíróságról?” teszttel az alapvető jogi fogalmakkal ismerkedhetnek meg. Cél, hogy azokban a jogi helyzetekben, amelyekkel minden nap találkozhatnak a fiatalok, kellő ismeretekkel bírjanak, így egy-egy jogeseten keresztül dolgozzák fel az alábbi témákat:

- Szerződéskötés a mindennapokban: telefont vásároltam, szavatosság- jótállás;
- Kezesként aláírtam a szerződést, de mi is valójában a kezesség?;
- Tartozik egy barátom, nem akarja megadni, mi az a fizetési meghagyás?;
- Letöltöttem egy zenei CD-t és átmásoltam a haverjaimnak, legálisan megtehetem?;
- Mit oszthatok meg a közösségi oldalakon („Facebook-on”)? Az Internet veszélyei;
- Bűncselekmény elkövetését láttam, esetleg annak sértettje vagyok. Mi a teendő?;
- Feljelentési kötelezettségem van, tanúskodnom kell?

⁵ A programban az alábbi iskolák vettek részt: Kós Károly Építőipari Szakközépiskola és Szakiskola, Miskolc; Baross Gábor Közlekedési és Postaforgalmi Szakközépiskola, Miskolc; Zrínyi Ilona Gimnázium, Miskolc; Szent László Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola, Mezőkövesd; Herman Ottó Gimnázium, Miskolc; Kandó Kálmán Szakközépiskola, Miskolc; Eötvös József Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium, Tiszaújváros; Martin János Szakképző Iskola, Miskolc; Bláthy Ottó Villamosipari Szakközépiskola, Miskolc.

Az előző pontban foglalt jogi ismeretterjesztést követően a program kiegészül egy perszimulációval, vagyis egy bírósági tárgyalásnak a diákokat (vádlottak, védők, ügyész stb.) bevonva történő bemutatásával, melyen keresztül játékos formában ismerhetik meg a bírósági eljárás alapvető szabályait. A perszimuláció címe: „Micimackó mézfüggősége” avagy „Micimackó és társai elleni mézzel való visszaélés büntette és más bűncselekmények”.

A bírósági épület és tárgyalás látogatása szintén a program részei. A látogatáskor egy előre egyeztetett időpontban, iskolaidőben a diákok egy pedagógus kíséretében megtekinthetik a Miskolci Városi Bíróság és a Miskolci Törvényszék épületét, megtekintenek egy tárgyalást (ami természetesen leginkább megfelel életkori sajátosságaiknak), majd lehetőségük nyílik a látottak megbeszélésére.

2. számú fénykép

„Nyitott Bíróság” program megvalósulása

A program keretében részt vettünk a Martin János Szakképző Iskolának a hátrányos helyzetű tanulási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő fogyatékos tanköteles és tankötelettségen túl lévő fiatalok számára különleges bánásmódot biztosító, iskolarendszerű oktatásában, kiegészítve az előadást az esélyegyenlőség biztosítása céljából történő jogosítványokkal, hogy a hátrányos helyzetű, fogyatékos tanulók tájékoztatást kaphassanak arról, hogy jogaik sérelme esetén mely hatóságokhoz fordulhatnak.

A perszimulációs gyakorlat keretében a diákok 2013 májusában tárgyalták a “Micimackó mézfüggősége” pert. A per végén a bíróság Micimackó I.r. és Róbert Gida II.r. vádlottakat - akiket a fiatalok személyesítettek meg, csakúgy, mint a per többi szereplőjét (Nyuszi, Zsebibaba, Bagoly, mint tanúk, Tigris, mint szakértő) - a bíróság felmentette az ellenük emelt vádak alól, hiszen a tanúk ellentmondó vallomásai alapján bűnösségüket nem tudták bizonyítani. A fogyatékkal élő fiatalok számára a per játékos tárgyalása egyben jó kommunikációs gyakorlat is volt, megtanulták, hogy tanúként csak az igazat sza-

bad mondani és saját bőrükön tapasztalhatták, hogy milyen nehéz döntési helyzetekkel szembesülnek a bírák.

A Nyitott Bíróságok program eseményei jelentős média érdeklődés mellett zajlottak. Az Európai Rádió Miskolc rádióban telefonos interjút adott Dr. Szabó József sajtószóvivő a programról és annak céljairól 2012 novemberében. 2012. november hó 20. napján a Kós Károly Szakközépiskola tanulói jelen voltak hallgatóságként a Miskolci Városi Bíróság egy tárgyalásán, majd ezt követően per-szimuláció keretében „letárgyalták” Micimackó és társai elleni mézzel való visszaélés büntettének ügyét. Ezen a per-szimuláción jelen voltak az Észak-Magyarország napilap munkatársai is, akik ezt követően internetes oldalukon is (www.boon.hu), valamint az Észak-Magyarország napilap 2012. november hó 21-i lapszámában – fénykép- és videó anyaggal - cikket írtak a programról. A program népszerűsítése érdekében a bíróság honlapján is megjelent iskolai felhívást több rádióban is hirdettük: Rádió M, Európa Rádió Miskolc. Az iskolák részvételére szóló felhívás megjelent továbbá a MINAP hetilapban és az Észak-Magyarország napilapban is. Az Országos Bírósági Hivatal által működtetett www.birosag.hu oldalon, továbbá a Miskolci Törvényszék saját honlapján is cikkek és fényképek jelentek meg a programról, annak sikerességéről Miskolcon.

A programot a Zrínyi Ilona Gimnázium egy saját programjához is igazítottuk: részt vettünk az általuk szervezett Szakmák Napja rendezvényen 2012. október 27-én, ahol is a diákok előadások keretében ismerkedhettek meg a különböző szakmákkal és hivatásokkal. Eredményként értékelendő, hogy az évek óta szervezett rendezvényen most először találkozhattak a fiatalok a bírósággal, a bírói hivatással, hiszen eddig a jogász szakmát többnyire ügyvédek képviselték. Részt vettünk továbbá a Miskolci Egyetem által szervezett Szakmai Állásbörzén is bemutatóként 2013. év tavaszán. A sok érdeklődőt vonzó börzére a bíróságokat bemutató kiadványokat is készítettünk.

Összegzésül elmondható, hogy a meghirdetett program elérte célját: a fiatalok minél több ismeretet szereznek a bíróságról, az igazságszolgáltatás működéséről, a bírák munkájáról, az ítélezésről, ennek segítségével egy más szemszögből is megismerkedhetnek az ítélezéssel. A szervezeten és a bírói munkán túl, az előadások nagy hangsúlyt fektetnek az alapvető jogi ismeretek megszerzésére, a fiatalok bűnözésre, az internet veszélyeire. Fontos, hogy a fiatalok alapvető jogi ismeretei bővüljenek, az alapvető jogi fogalmakkal tisztában legyenek az élet minden területén a későbbi könnyebb boldogulás céljából, hogy jogkövető, tudatosan gondolkodó, felelősségteljes döntéseket hozó felnőtté váljanak.

Az előzőekben összefoglalt eredményeink alapján a “Nyitott Bíróság” programot a közép-távú stratégia részének, mint a horizontális Partnerség pillér elemének tekintjük.

III. SWOT ELEMZÉS

III.1. SWOT elemzés

A SWOT-analízist találta a projektet kidolgozó munkacsoport a legmegfelelőbb felmérési módszernek, tekintettel arra, hogy a SWOT-elemzés a nyitott intézményi önértékelés, szakirodalom által meghatározott, egyik leghatékonyabb és legelterjedtebb módszere. Az elemzés által felvetett négy elemzési szempont ahhoz nyújt segítséget, hogy mindazokat az információkat, véleményeket, amelyek az intézményre, a benne dolgozók tevékenységére, munkájuk eredményességére, stb. vonatkozóan rendelkezésre bocsátottak a válaszadók megfelelően csoportosítani tudjuk.

A helyzetfelmérés alapvető célja a Miskolci Törvényszék működési hatékonyságának feltárása és ez alapján az elvégzett elemzéseken alapuló, helyzetfeltáró elemzés és SWOT-analízis elkészítése annak érdekében, hogy a középtávú stratégiai dokumentum megalkotható legyen. A felmérés alapvető célja ugyanis, hogy az elvégzett elemzés alapjául szolgálhasson további fejlesztésekhez, illetve konkrét eredményekre vezessen. Bár a válaszadók nem pillérek szerinti bontásban csoportosították válaszaikat, hanem szabadon értékelhettek, mégis a SWOT elemzés négy része (erőségek, gyengeségek, lehetőségek, veszélyek szempontjai) a stratégia pillérei és horizontális tényezője mentén kerültek összefoglalásra, követve, értelmezve, kiegészítve a helyzetelemzés legfontosabb megállapításait, következtetéseit.

Az adatgyűjtés kérdőíves, illetőleg interjú-technikával begyűjtött adatok alapján történt, ahol az a személyi célcsoport került hozzárendelésre az adatgyűjtéshez, akik az adott folyamatban vagy annak eredményében érintettek. Ezen célcsoportok igényei, érdekei, tapasztalatai értékelő kijelentéseket eredményeztek, vagyis az érintettként (*stakeholderként*) kapcsolódtak a törvényszék munkájába.

A SWOT elemzés célcsoportjai, egyrészt belső célcsoportként a bírók, a titkárok, valamint az igazságügyi alkalmazottak csoportjai, másrészt külső célcsoportként a társszervezetek, vagyis az ügyészség, az ügyvédi kamara, a Miskolci Járási Ügyészség, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Ügyvédi Kamara, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság voltak. A megadott határidő alatt 36 darab kérdőív érkezett vissza, amelyből kettő értékelhetetlennek bizonyult.

A SWOT elemzés két-lépcsős módszertan alapján készült. Az első részben a SWOT szempontjainak értékelésére, elemzésére került sor. A második részben a résztvevői interjúk SWOT-elemzéseinek eredményei kerültek összesítésre. A két módszertan eredményei súlyozottan kerültek összesítésre, pillérenként kerültek szétválasztásra. Az alábbiakban olvasható az általános, illetve a részletes összegzés, valamint elemzés.

III.2. SWOT kérdőívek értékelési szempontjai

A munkacsoport részére visszaérkezett SWOT táblázatok alapján megállapító, hogy az első két doboz kitöltése általában nem okozott túl nagy nehézséget a válaszadók számára. Válaszok értékelésénél a működési folyamat minőségének feltárása érdekében külön figyelmet kapott az, hogy a vizsgálat összegzéseként beemelésre került adatok valóban azokat a területeket, tevékenységeket fedje le, amelyek a jövőkép kialakításához szükségesek. Természetesen megfigyelhető volt, hogy ugyanaz a vonás egyszerre több területen is igaznak bizonyult, volt olyan elemző, aki ugyanazon megállapítást a szervezet erősségének, míg a másik véleményt nyilvánító a szervezet gyengeségeként értékelt.

A lehetőségek és veszélyek dobozainak kitöltése azonban nagyobb nehézséget jelentett. Gyakran előfordult az is, hogy a lehetőségek közé olyan jellemzők, válaszok is bekeveredtek, amelyeknek valójában az erősségek között lett volna a helye, tekintettel arra, hogy a választ adó belső az intézményi vonásról adott véleményt, nem pedig a környezetből jövő külső, még kihasználatlan, de beépíthető forrásról nyilatkozott. Ezen szélsőségeket az összegzésnél figyelmen kívül hagyta a dokumentum.

Az összefoglaláskor külön figyelmet kapott az, hogy a veszélyek között gyakran belső intézményi gyengeségekre lehetett bukkanni, amelyek természetesen a szó szoros értelmében veszélyeztetik az adott intézmény működőképességét, működését, de mint belső, intézményi vonás a gyengeségek összefoglalásánál került figyelembevételre.

Ezen ellentmondások esetén az értékelés korrigálásra került, a kapott adat a megfelelő do-

bozba került át, ennek megfelelően került felhasználásra az analízis adatai a jövőkép kialakításánál. A korrigálás arra tekintettel került végrehajtásra, mivel a jövőkép kialakításánál fontos momentum, hogy a változás útját és módját a szervezeten belül kívánjuk keresni, vagy valamilyen külső, objektív akadály leküzdésével, vagy az azzal való együttéléssel, együttműködéssel kívánunk alternatívát találni.

III.3. SWOT kérdőívek részletes értékelése

Az alábbi alfejezetben a SWOT elemzés részletes kifejtése látható. Az eredményekből került levezetésre az átfogó stratégiai cél, illetve a pillérek, valamint az ehhez kapcsolódó részcélok.

III.3.1. ERŐSSÉGEK

Személyi feltételek:

- Magas szakmai színvonalú munka;
- Magas szakmai munkát folyamatos képzés segíti elő;
- Igazságszolgáltatási munkát kiszolgáló „segédszemélyzet” magas szakmai felkészültsége;
- Speciális, mégis versenyképes tudás;
- Stabil életpálya;
- Belső ellenőrzés, számonkérés hatékonysága;
- Önálló, befolyásmentes munkavégzés lehetősége.

Tárgyi feltételek:

- Magas szakmai színvonalú munkavégzéshez megfelelő feltételek biztosítása;
- Takarékos gazdálkodás a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel;
- Magas szakmai színvonalú és empatikus igazgatási vezetés;
- Magas színvonalú munkavégzéshez szükséges információk gyors megszerzésének lehetősége (a törvényszéken működtetett intranetes rendszer pontossága és gyorsasága).

Ügyforgalom:

Horizontális:

Partnerség:

- Nyitottság a külső együttműködő szervek felé;
- Nyitottság a nyilvánosság felé (gimnáziumokkal való szoros együttműködés, a gimnáziumokban a bírói pálya, a bíróság működésének megismertetése).

III.3.2. Gyengeségek

Tekintettel arra, hogy a projekt célja a középtávú működési stratégia létrehozása, ez alapján a gyengeségek között hangsúlyosan kívánjuk megjeleníteni a fejlődést célzó és a szervezet már eddig is erősségeinek számító tényezők hatékonyságának további növelését célzó mutatókat:

Személyi feltételek:

- Kimagasló munkavégzés rövid időn belüli külön juttatással történő „díjazása” (erkölcsi, anyagi).

Tárgyi feltételek

- Az épület(-ek) állaga;
- A kezelőirodákban az ügyféltér kialakításának hiánya, ahol az iratok biztonságos kezelése és az ügyfelek kulturált kiszolgálása megoldottá válna;
- A bírói szobák elválasztása az ügyfelek részére nyitva álló területtől;
- A dolgozók részére biztosított parkoló hiánya;
- A bírói, titkári szobák alacsony száma (egy szobában több titkár, bíró végez munkát, amely a magas szakmai színvonalú munkavégzést hátráltatja);
- Az elavult tárgyalók, amelyek nehezítik a magas színvonalú szakmai munkavégzést (informatikai eszközök hiánya a tárgyalótermekben, elavult berendezések, elavult világítás, fűtésrendszer);
- Önálló a Miskolci Törvényszék külön a központi bírósági irányítástól elváló honlapjának hiánya a külső érdeklődők részére;
- Internet hozzáférés hiánya (a bírói számítógépeken az internet hozzáférés nincs biztosítva);
- Az otthoni munkavégzést nem megfelelően biztosító technikai feltételek (távoli asztal elérhetőség).

Ügyforgalom:

- Az ügyekkel kapcsolatos tényleges időigény és munkavégzés ráfordítás nem megfelelő mérésre;
- A közhiteles nyilvántartásokhoz való hozzáférés hiánya.

Horizontális:

III.3.3. LEHETŐSÉGEK

Személyi feltételek:

- Helyi szintű, regionális képzések a bírák illetőleg a titkárok esetében is (a fogalmazók vonatkozásában már megvalósult);
- Kijelölt egészségügyi intézmények biztosítása, ahol a bírákat „kiemelt ügyfélként” kezelik.

Tárgyi feltételek:

- A dolgozók számára olyan internetes elérhetőségi jogosultság kialakítása, amellyel a munkához kapcsolódó információkat könnyen elérhetik (intranet és belső levelezés elérhetősége külső hardverről);

Ügyforgalom:

- Közhiteles nyilvántartások hozzáférhetőségének biztosítása;
- Fogalmazói képzés (titkári képzésre kiterjedően is) „gyakorlatiasabbá” tétele: a perszimuláció.

Horizontális:

Partnerség:

- Szorosabb kapcsolat létesítése a felsőfokú közoktatási intézménnyel (a Miskolci Egyetem Állam és Jogtudományi Kara);
- Társ-szervekkel történő szorosabb szakmai együttműködés, intézmények közötti kapcsolatok erősítése;
- Még aktívabb társadalmi kapcsolatok;

- Nyitottság fejlesztése (például: helyi portál kialakítása);
- Külső társszervekkel történő szakmai együttműködés szorosabbá tétele nem csak „bírói” szinten.

III.3.4. VESZÉLYEK

Személyi feltételek:

- Bérfezülttség más társszervekkel;
- Új életpálya-kép kialakítása nélkül pálya-elhagyás, jórészt az utánpótlás részéről (bírói kinevezések csökkenése)
- Megfelelő kvalitású munkaerő bírói pályára jelentkezésének csökkenése;
- Elszigetelődés
- Visszacsatolás hiánya.

Tárgyi feltételek:

- A nem megfelelő tárgyi eszközök biztosítása esetén a szakmai színvonal esése
- A nem megfelelő informatikai rendszer miatt külső támadásokkal szemben védtelen informatikai rendszer.

Ügyforgalom:

- A törvényalkotás lassú reagálása, joghézagok;
- Jogalkotói és jogegységesítői tevékenység lassúsága az egységes jogértelmezés és jogalkalmazás kialakulásának nehézségei;
- Elszigetelődés az Európai Unió országainak joggyakorlatától.

Horizontális:

Partnerség:

- Közvélemény tájékoztatlansága a bíróság szervezetéről, szerepéről, feladatairól, a bírósági rendszerről, ezzel összefüggésben „ellenséges hangulat” kialakulása a bírósággal szemben;
- A nyilvánosság negatív megítélése;
- Az állampolgárok egyre nagyobb fegyelmetlensége, amely az ítélezési munka kárára is mehet.

III.4. SWOT elemzés összegzése táblázatban

Az elemzés során feltárt tényezőket az alábbi táblázatban foglalható össze. A táblázat értékelő elemet is tartalmaz, melynek során egy 1-10 terjedő skálán súlyozva a jelenlegi státuszuk alapján értékeljük a megadott szempontot. A pozitív tartalmú kritériumok (Erősségek/Lehetőségek) melletti számok pozitívak, a negatív kritérium (Gyengeségek/Veszélyek) melletti számok pedig negatív erősségűek, legmagasabb érték a tízes szám.

16. táblázat

SWOT elemzés

BELSŐ			
ERŐSSÉGEK		GYENGESÉGEK	
Magas szakmai színvonalú munkavégzés, ehhez megfelelő feltételek biztosítása	10	Az épület (-ek)állaga	-10
Önálló, befolyásmentes munkavégzés lehetősége	10	Az ügyekkel kapcsolatos tényleges időigény és munkavégzés ráfordítás nem megfelelő mérésre	-10
A magas szakmai munkát folyamatos képzés segíti elő	8	Internet hozzáférés hiánya (a bírói számítógépeken az internet hozzáférés nincs biztosítva)	-8
Stabil életpálya	8	A kezelőirodákban az ügyféltér kialakításának hiánya, ahol az iratok biztonságos kezelése és az ügyfelek kulturált kiszolgálása megoldott	-8
Belső ellenőrzés, számonkérés hatékonysága	8	Az elavult tárgyalók, amelyek nehezítik a magas színvonalú szakmai munkavégzést (informatikai eszközök hiánya a tárgyalótermekben, elavult berendezések, elavult világítás, fűtésrendszer)	-8
A magas színvonalú munkavégzéshez szükséges információk gyors megszerzésének lehetősége (a törvényszéken működtetett intranetes rendszer pontossága és gyorsasága)	8	A kimagasló munkavégzés rövid időn belüli külön juttatással történő „díjazása” (erkölcsi, anyagi)	-7
Speciális, mégis versenyképes tudás	7	A bírói szobák elválasztása az ügyfelek részére nyitva álló területtől	-7
Nyitottság a nyilvánosság felé (gimnáziumokkal való szoros együttműködés, a gimnáziumokban a bírói pálya, a bíróság működésének megismertetése)	7	Az otthon dolgozást nem megfelelően biztosító technikai feltételek (távoli asztal elérhetőség)	-7
Az igazságszolgáltatási munkát kiszolgáló „segédszemélyzet” magas szakmai felkészültsége	6	Önálló a Miskolci Törvényszék külön a központi bírósági irányítástól elváló honlapjának hiánya a külső érdeklődők részére	-6
Magas szakmai színvonalú és empatikus igazgatási vezetés	6	A bírói, titkári szobák alacsony száma (egy szobában több titkár, bíró végez munkát, amely a magas szakmai színvonalú munkavégzést hátráltatja)	-6
Takarékos gazdálkodás a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel	5	A közhiteles nyilvántartásokhoz való hozzáférés hiánya	-5
Nyitottság a külső együttműködő szervek felé	4	A dolgozók részére biztosított parkoló hiánya	-4

KÜLSŐ			
LEHETŐSÉGEK		VESZÉLYEK	
A helyi szintű, regionális képzések a bírák illetőleg a titkárok esetében is (a fogalmazók vonatkozásában már megvalósult)	10	A nyilvánosság negatív megítélése	-10
Szorosabb kapcsolat létesítése a felsőfokú közoktatási intézménnyel (a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara)	9	Elszigetelődés	-9
A dolgozók számára olyan internetes elérhetőségi jogosultság kialakítása, amellyel a munkához kapcsolódó információkat könnyen elérhetik (intranet és belső levelezés elérhetősége külső hardverről)	9	A nem megfelelő tárgyi eszközök biztosítása esetén a szakmai színvonal esése	-9
A külső társszervekkel történő szakmai együttműködés szorosabbá tétele nem csak „bírói” szinten	9	Nem megfelelő informatikai rendszer miatt „külső támadásokkal” szemben védtelen informatikai rendszer	-9
Még aktívabb társadalmi kapcsolatok	9	Közvélemény tájékoztatlansága a bíróság szervezetéről, szerepéről, feladatairól, a bírósági rendszerről, ezzel összefüggésben „ellenséges hangulat” kialakulása a bírósággal szemben	-8
Társ-szervekkel történő szorosabb szakmai együttműködés, intézmények közötti kapcsolatok erősítése	8	Új életpálya-kép kialakítása nélkül pálya-elhagyás, jórészt az utánpótlás részéről (bírói kinevezések csökkenése)	-8
Közhiteles nyilvántartások hozzáférhetőségének biztosítása	8	Megfelelő minőségű munkaerő bírói pályára jelentkezésének csökkenése	-8
A fogalmazói képzés (titkári képzésre kiterjedően is) „gyakorlatiasabbá” tétele, a perszimuláció	8	A törvényalkotás lassú reagálása, joghézagok	-8
A nyitottság fejlesztése (például: helyi portál kialakítása)	7	Az állampolgárok egyre nagyobb fegyelmetlensége, amely az ítélkezési munka kárára is mehet	-7
Kijelölt egészségügyi intézmények biztosítása, ahol a bírákat „kiemelt ügyfélként” kezelik	5	Visszacsatolás hiánya	-7
-		Jogalkotói és jogegységesítői tevékenység lassúsága az egységes jogértelmezés és jogalkalmazás kialakulásának nehézségei	-6
-		Elszigetelődés az Európai Unió országainak joggyakorlatától	-5
-		Bérfeszültség más társszervekkel	-5

III.5. SWOT interjúk összefoglalása

Az irányítóval készített interjú azt kívánta felmérni, hogy a szervezet működésére hatással levő intézmény vezetőjének milyen elképzelései vannak a szervezet középtávú működésével kapcsolatban, az alábbiakban az interjú összefoglalása olvasható.

A bíróságok igazgatásának központi feladatairól és a gazdálkodásuk irányító hatásköreiből, valamint az igazgatási tevékenység felügyeletének az ellátásáért felelős OBH elnöke a Miskolci Törvényszék középtávú stratégiájának elvárt tartalmával összefüggésben a törvényszéknek a központi igazgatásával minden lehetséges tekintetben egybeeső és a 2012. évi elnöki beszámoló tartalmát is képező stratégiai céljaira utalt.

Az általa kifejtettek szerint a stratégia tartalmát adó egyes célkitűzéseknek megvalósulásuk esetén, e fenti célok elérését eszközként kell szolgálniuk.

A Miskolci Törvényszék középtávú stratégiájának a megalkotásáért felelős munkacsoportnak az interjúig megfogalmazott elképzelések, és tervek ösztönző támogatása mellett az OBH elnöke a törvényszéki stratégia tartalmával kapcsolatban kiemelt hangsúllyal nyilvánította ki a honi helyi szintű ítélkezés bírósági szervezeti átalakítását célzó és azt eredményező ún. „Központi Járásbíróság” koncepciójának a létrehozásához fűzött várakozását.

Az OBH elnöke e körben kifejtette, hogy a központi járásbíróság intézményének át- és továbbgondolására, az ezzel kapcsolatos kérdések felmérésére, azok egyes alternatíváikat is tartalmazó megválaszolására a Miskolci Törvényszéket a lehető legalkalmasabbá a szervezeti méreteinek nagysága, dolgozóinak létszáma, valamint működési területének sokszínűsége és kiterjedése teszi.

A vezetői interjú mellett az érintettekkel (*stakeholderek*) is felvételre került interjú, amelynek alapján az alábbi konfrontációs, kölcsönhatás mátrix került összeállításra.

17. számú táblázat

SWOT elemzés kölcsönhatás mátrixa

	<p><u>Erősségek</u></p> <p>1. Szakmai felkészültség 2. Folyamatos képzés 3. Magas szakmai színvonalú kiegészítő szempont</p>	<p><u>Gyengeségek</u></p> <p>1. Rossz technikai feltételek 2. Internet hozzáférés hiánya 3. A kimagasló munkavégzés jutalmazásának hiánya</p>
<p><u>Lehetőségek</u></p> <p>1. Helyi szintű képzés 2. Egyetemmel való kapcsolat 3. Társzervekkel való kapcsolat</p>	<p>Offenzív</p>	<p>Változásorientált</p> <ul style="list-style-type: none"> - nyitott bíróság - regionális oktatás - központi bíróság
<p><u>Veszélyek</u></p> <p>1. Elszigetelődés 2. Nyilvánosság negatív megítélése</p>	<p>Diverzifikált</p>	<p>Defenzív</p>

A belső és külső célcsoport véleményadása alapján, valamint az értékpontok és a kölcsönhatás mátrix eredményei szerint megállapítható, hogy a szervezet erőssége a magas szakmai színvonal, amelyet a szervezetbe kerüléstől kezdődően a folyamatos központi és helyi oktatások biztosítanak. A magas szakmai színvonalon történő ítélkezés, mint fő és alapvető tevékenység folytatását támogatja a szintén felkészült „kiszolgáló személyzet” (a törvényszék területén működő bírósági ügyintézők, írnokok, az ítélkezést és az ügyfeleket

kiszolgáló irodák, informatikai szakemberek felkészültsége). További erősségét jelenti a törvényszék működésének az információ gyors eljutása a bírákhoz, a munkavégzés helye szerinti épületben és az ott működő informatikai eszközökkel.

A gyenge pontok a dobozok válaszai alapján elsődlegesen az akár a szakmai színvonal rovására is menő technikai feltételek nem megfelelő állapota. Az épületek rossz műszaki állapota – kivéve a törvényszék területén működő és felújított bíróságokat, amelyek azonban a törvényszéken dolgozók teljes létszámához képest viszonylag kisebb munkaerő munkavégzését biztosítják -, illetve a megfelelő informatikai hardverek hiánya. Megjegyzendő, hogy a bírák részére a tárgyalótermekben sem állnak rendelkezésre megfelelő informatikai eszközök.

A szervezet további gyengésége, hogy a munkateher mérése jelentős nehézségekbe ütközik, erre tekintettel aránytalanságok fordulhatnak elő, illetőleg a több vagy többletmunka nem megfelelő díjazása akár erkölcsi, akár anyagi oldalról.

Az amúgy is „magányos” hivatást végző bírák elszigetelődése a vélemények többsége alapján már a szervezet gyengéségeként is jelentkezik, ugyanakkor a külső tényezők figyelembevételével a kérdéseket helyesen értelmezők válaszadása alapján, mint veszélyforrás is fennáll.

A törvényszék előtt álló lehetőségek a kölcsönhatás mátrixból is megállapíthatóan az erősségek, a válaszadók gyakori eklatáns véleménye alapján már fennálló szakmai felkészültség további növelése azáltal, hogy a jól és helyi szinten működő fogalmazó képzés kiterjesztésre kerül a titkárok, illetőleg a bírák szintjén is. Ezt meghaladóan mind a bírák felkészültségét és magasabb szintű képzettségét biztosítja, mind pedig azt teszi lehetővé, hogy eleve felkészült és kellő affinitással rendelkező utánpótlás kerüljön a rendszerbe az, ha a bírák a területen működő felsőoktatási intézmények oktatási tevékenységében minél többen és gyakrabban részt vesznek, illetve erre lehetőséget biztosítunk.

A fogalmazói, illetőleg a titkári képzés gyakorlatiasabbá tétele az ítélezési munkába történő „beszokást” jelentős mértékben növelheti, amely folytán a kevesebb tapasztalattal rendelkező bírák munkája rövidebb idő alatt hatékonyabbá válik.

A szakmai színvonal lineáris fejlődését eredményezi a társszervekkel történő szorosabb együttműködés, amely nem csak bírói szinten valósul meg.

Az informatikai rendszer bővítésével hatékonyabbá és időszerűbbé tehető a bírói munka (a belső információs rendszer elérhetősége a bírák számára a rendszeren kívüli hardverről).

A bíróság nyitottá tétele az eddigi kapcsolatok bővítése az egyes iskolai szintekkel, akár már az általános iskola felső tagozatától kezdődően, egészen a média különböző szintjeivel és formációjával, társadalmi megértettséget és az ügyfelek könnyebben kezelhetőségét eredményezi, amelynek egyenes következménye a gyorsabb, hatékonyabb ügyintézés.

A gyakran előforduló és a mátrix alapján megállapítható lehetőségek magukban hordozzák azokat a veszélyeket, amelyek kiküszöbölésére kell törekedni a középtávú stratégia megalkotása során, ennek megfelelően a társadalmi nyitottság esetében a média túlzott befolyását és torzító hatását ki kell szűrni, meg kell akadályozni. Az informatikai rendszer bővülése esetén megfelelő védelmi rendszerek beépítése szükséges és amennyiben a nyitottság a rendszer részéről elmarad, abban az esetben az az intézményben dolgozók, elsősorban a bírák további elszigetelődését fogja eredményezni.

A SWOT elemzés alapján vizsgált és megállapított kölcsönhatás mátrix szerint a választható négy stratégia közül a munkacsoport a diverzifikációs stratégiát választotta, ennek megfelelően az erős oldalakra támaszkodva, a veszélyek minimalizálása vagy kompenzálása mellett hozzák létre a Miskolci Törvényszék stratégiai dokumentumát.

IV. STRATÉGIA CÉLRENDSZERE

IV.1. Átfogó stratégiai célok

Az előző fejezetben részletezett és elvégzett tanulmány, valamint SWOT elemzés eredményeinek felhasználásával, annak eredményeként a következő átfogó és pillérenkénti célok kerültek kitűzésre.

Átfogó stratégiai célként a magas szakmai színvonalú ítélkezés fenntartását azonosította be a stratégiai dokumentum.

A Miskolci Törvényszék markáns erőssége, amely mind a SWOT elemzésből, mind a részvevői interjúkból is kiderült, a magas szakmai színvonalú ítélkezés. A magas szakmai színvonalú ítélkezés fenntartását mind a személyi és tárgyi infrastruktúra javításával lehet biztosítani. A magas szakmai színvonal fenntartását és további erősítését segíti, a következő alfejezetekben (pillérenkénti felosztásban) bemutatott célrendszer. A horizontális tényezőként beazonosított partnerség az ítélkezés szakmai színvonaláról való nyilvánosság funkciót biztosítja. Minden pillérenkénti célnak a magasabb, átfogóbb stratégiai célt, az ítélkezés minőségének fenntartását, javítását szükséges szolgálnia. Az átfogó stratégiai cél, valamint a pillérenkénti célok, illetve a hozzájuk kapcsolódó vállalások alkotják a Miskolci Törvényszék működésének középtávú stratégiáját, amelyek előre vetítik az intézmény jövőbeni céljait és vállalásait, és amelynek teljesítésére és ellenőrizhetőségére került kidolgozásra a projekt.

IV.2. Pillérenkénti célok

A pillérenkénti célok között a következők részletesen kifejtett részcélok kerültek beazonosításra. A személyi működési feltételek biztosítására az utánpótlásképzés, a kidolgozott munkaerő utánpótlás, az oktatás terv. A tárgyi feltételek biztosítására az informatikai struktúra fejlesztése került beazonosításra. Az ügyforgalom csökkentésére a mediációs eljárás bevezetés került beazonosításra.

A horizontális pillérben a Partnerség, vagyis a külső környezettel való kapcsolattartás, a bírósági munkával, annak minőségével való megismertetés keretében a „Nyitott Bíróság” program további folytatása, mint pillérenkénti cél került beazonosításra. A sajtókapcsolatok erősítése szintén ebbe a pillérbe került.

IV.2.1. SZEMÉLYI MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK

A személyi működési pillérben az utánpótlásképzés (SZ/C1), a bírósági ügykezelők számának növelése (mint előre-meghatározott munkaerő utánpótlás, SZ/C2), az oktatás, képzési programok (SZ/C3) került célként való megjelölésre. Minden rész cél szolgálja az átfogó stratégiai cél, vagyis a magas szintű ítélkezés szintjének fenntartását, illetve növelését. Az utánpótlás képzése lehetővé teszi, hogy a bírák utánpótlása szervezett keretek között, ösztöndíjjal működhessen. A munkaerő utánpótlás tervezése szintén elősegíti egyrészt a bírák tehermentesítését, ezzel a koncentráltabb, magasabb minőségű munkavégzést, illetve elősegíti a tervezhetőséget. A képzési elősegítheti a bírák további szakmai fejlődését, olyan területekre is összpontosítva, ahol a SWOT elemzés gyengeséget mutatott.

IV.2.1.1. Utánpótlás biztosítása

Az új jogállási törvény hatályba lépése óta ma Magyarországon csak az lehet bíró, aki 30. életévét betöltötte. Mivel ideális esetben a frissen diplomázott jogászok 23-24 évesek, így

legalább hat-hét évnek el kell telni ahhoz, hogy bírói kinevezést kapjon. Ehhez képest a közigazgatásban, - ahol régóta nagy hagyománya van az ösztöndíj rendszernek, - ha valaki szakmailag rátermett és mindemellett ambiciózus is, 30 éves korára már akár vezető pozícióba is kerülhet.

Az egyetemmel való kapcsolatfelvételnek a bírósági szervezet számára az előnye kétségtelenül az, hogy így jobban biztosítható lenne a megfelelő utánpótlás. Kérdésként merül fel, hogy a kapcsolatfelvételnek melyik formája a legmegfelelőbb úgy a bírósági szervezet, mint az egyetem részére. Korábban – még 5-10 évvel ez előtt is – elterjedt volt a Miskolci Egyetemen, hogy a bírák tartsanak előadásokat vagy kiscsoportos, szemináriumi foglalkozásokat. A bírák oktatói képzettségüknek megfelelően adjunktusként, illetve docensként kerültek alkalmazásra. Az egyetemet is érintő költségvetési megszorítások következtében azonban az egyetemen is létszámleépítésre került sor, ami elsőként érintett minden külső munkavállalót. Mivel a pénzügyi – gazdasági helyzetben az eltelt évek alatt kedvező változás nem következett be, így a bírák az egyetemeken csak társadalmi munka keretében, fizetés nélkül láthatnak el oktatói tevékenységet. Meglátásom szerint az az egyetemnek is hasznos lenne, ha a gyakorlatból tudnának toborozni – ráadásul ingyen – olyan jogászokat, akik nap, mint nap foglalkoznak peres, nemperes ügyek intézésével.

Azt, hogy milyen típusú oktatásra van szükség, azt első sorban az egyetem, a hallgatói igények határozzák meg. A jelenlegi keretek között a legcélravezetőbbnek az mutatkozik, ha kiscsoportos, szemináriumi foglalkozások vagy speciálkollégiumok megtartására vállalkoznának a bírák, ahol lehetőség szerint mind büntető, mind civilisztikai ügyszakban határozatszerkesztést lehetne oktatni. Az oktatásban részt vevő bírák pedig a kiemelkedő képességű joghallgatókra – akikkel szerződést lenne érdemes kötni – javaslatot tehetnének a Miskolci Törvényszék elnökének.

IV.2.1.2. Bírósági ügyintézők

A bírósági ügyintézők számának növelése, mint azt a korábbiakban a Helyzetleírás c. fejezetben említettük, kívánatos lenne. Megállapítható, hogy azokon a bíróságokon, ahol nem egyedi bírói utasítások alapján kizárólag csak a jogszabályra támaszkodva, hanem a munkaszervezési rend által meghatározott, és a bírók számára is kötelező előírásokat tartalmazó (pl. mely feladatokat köteles a bíró delegálni az ügyintéző felé) vezetői intézkedés határozta meg az ügyintézői munkamozzanatok összességét (ügyvitelt), ott az ügyintézők lényegesen nagyobb teljesítményt nyújtottak, az általuk elvégzett munka mennyisége jelentősen meghaladta a másik „utat” választó bíróságokon dolgozó kollégáikét.

IV.2.1.3. Oktatások, képzések

Részcélként jelölhető meg, hogy lehetőség nyíljon időszakonként visszatérően a bírák képzésére, tréningjére. A bírák számára speciálisan kialakított képzések elősegíthetik, hogy a bírák közösségben, csapatban tudjanak gondolni. Ezzel természetesen együtt jár az is, hogy kommunikációjuk lényegesen javul mind bírótársaival, mind pedig az ügyfelekkel, végül a tágabb értelemben vett külvilággal is (ez már átvezet a Horizontális pillér, a Partnerség megerősítése felé). Nyitottabbá, befogadóbbá válhatnak, amely egy olyan szakma esetében, amely emberekkel, különösképpen konfliktusban álló emberekkel foglalkozik, elengedhetetlen.

IV.2.2. TÁRGYI MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK

A tárgyi működési feltételekhez kapcsolódóan természetesen igényként (persze ekképpen célként is) merült fel a tárgyi infrastruktúra korszerűsítése, fejlesztése.

IV.2.2.1. Épületek korszerűsítése

A tárgyi infrastruktúrához tartozik az épületek állagának védelme, az épületek energetikai, épületgépészeti korszerűsítése, az alkalmazotti munkahelyek minőségének (némely esetben mennyiségének) javítása, illetve az ingatlanok jobb kihasználása, valamint a bútorzat cseréje (T/C1). Ehhez azonban a forrásigény akkora, hogy csak a tárgyi feltétel másik fontos ágát, amelynek a költség igénye belátható, az informatikai fejlesztés (T/C2) bontja ki a stratégiai dokumentum részletesebben.

IV.2.2.2. Informatikai fejlesztés

A tárgyi működési feltételek kialakítása során az informatikai fejlesztéshez kapcsolódó célként merült fel az:

- időgép funkcióval rendelkező jogtár;
- hangrögzítő funkcióval rendelkező mobil eszköz;
- távmunka – belső szoftver eszközök (pl. Jogtár) elérése távolról is;
- elavult hardverek cseréje (PC-k és nyomtatók);
- szoftverpark frissítése;
- hálózati eszközök cseréje;
- szoftver kompatibilitási problémák kezelése;
- szoftver támogatási kérdések kezelése (a bíróságok részét képezik-e a kormányzati szoftver licence programnak) kérdései.

Országos szinten a számítógépes rendszernek több mint 10000 felhasználót kell egységben összefognia, és kiszolgálnia. A mai kihívások mellett, egy ilyen nagy rendszerrel már elengedhetetlen egy olyan központi vízió, amelynek célja egy olyan egységes rendszer megálmodása lenne, amiben a hardver, a szoftver, és az emberi összetevők összhangba kerüljenek a biztonságos, és a gazdaságos üzemeltetés érdekében, és a belső valamint a környezeti igényekre dinamikusan, és rugalmasan tudjon reagálni. A jelenlegi állapotban, minden szinten káosz van, túl sok az elavult, és egyedi megoldás, ami miatt képtelenség egy jól működő, biztonságos, gazdaságos rendszert kialakítani. A fejlesztésnél, szerintem mindenképpen egy új rendszerben kellene gondolkodni, minden foltozással, javítási szándékkal csak romlana a rendszer integritása.

Hardver esetében elavult a szerverpark, ami most megoldódni látszik a szerverek szintjén. De hiába lesz szerver csere, ha a hálózati infrastruktúra nem változik, hiszen a modern szerverek teljesítményét nem tudjuk egy régi, elavult, lassú, meghibásodásra érzékenyebb hálózaton kihasználni. Hiába lesznek jó szerverek, ha azokon régi operációs rendszerek, és régi szoftver megoldások fognak futni. Hiába lesznek jó szerverek, ha a munkaállomások nagy része továbbra is elavult, és régi gépekből fog állni. Jelenleg az üzemeltetés szintjén is nagy gondjaink vannak, hiszen nem tudunk megbízható, jó használható munkaállomásokot, és nyomtatókat biztosítani a mindennapi alapvető munkavégzéshez, ami nagyban rontja a bírósági munka hatékonyságát, és rossz hatással van az emberek közérzetére is.

A számítógépes rendszer üzemeltetésével kapcsolatban fontos lenne még a központi, és a helyi munkakörök és feladatok összehangolását is elvégezni, és a megfelelő információáramlást biztosítani a hatékony munkavégzés érdekében.

A számítógépes rendszer megfelelő működésében egyre nagyobb szerepet játszik az emberi jelenlét, mind az üzemeltető, mind a felhasználó oldaláról. Ahhoz, hogy a rendszer megbízhatóan, biztonságosan, hatékonyan, gazdaságosan működjön, szükség van az emberek folyamatos képzésére, oktatására is.

Összefoglalva, egy jól átgondolt tervezéssel, és megvalósítással, a legújabb technológiai megoldások, a mai, és a jövőbeni kihívások, és elvárások figyelembevételével lenne érdemes kialakítani az egységes, országos bírósági számítógépes rendszert. Ezért a Miskolci Törvényszéknek a központi tervezést, és megvalósítást érdemes lenne sürgetni, támogatnia.

IV.2.3. ÜGYFORGALOM

Az ügyforgalom csökkentése, kezelése érdekében az Ügyforgalom pillérben azonosításra került részcélként a mediáció intézményének bevezetése (Ü/C1), élővé-tétele azért, hogy az erre alkalmas pereket, az erre alkalmas fázisokban hatékonyan el lehessen terelni az intézmény segítségével. Ez mindenekelőtt az ügyfél elégedettség szempontjából rendelkezik alapvető fontossággal, hiszen a mediáció azt a lehetőséget biztosítja, hogy a felek jogvitájukat mindkét fél kölcsönös megalégedettségére, konszenzussal rendezzék a jogi eszközök helyett és/vagy mellett úgy, hogy egyikük se érezze magát vesztesnek. A mediáció a bírósági szervezetrendszer szempontjából is előnyös, hiszen csökkenthető a hosszú pertartamú, hosszadalmas bizonyítási eljárás lefolytatását igénylő ügyek száma és időtartama is. A peres felek pedig a vitás kérdéseiket végleges jelleggel, külön végrehajtási eljárás igénybevétele nélkül, kölcsönös megalégedettséggel zárhatják le.

IV.2.4. PARTNERSÉG

A horizontális tényezőként megfogalmazott Partnerség esetében a következő célokat azonosította be a stratégiai dokumentum:

- Ügyfélkapcsolatok erősítése (P/C1);
- Bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése (P/C2);
- Nyitott bírósági program folytatása a következő részcélok mentén (P/C3):
 - A bírósági munka társadalmi elfogadtatása;
 - Munkaerő-utánpótlás;
 - Megfelelő tájékoztatás;
 - A hátrányos helyzetű tanulási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő fogyatékos tanköteles és tankötelezettségen túl lévő fiatalok speciális oktatása, tájékoztatása;
 - Alapvető jogi ismeretek bővítése.
- Társadalmi kapcsolatok, sajtókapcsolatok fejlesztése (P/C4).

IV.2.4.1. Ügyfélkapcsolatok

Az ügyfelek számára lehetővé kell tenni az elektronikus kétirányú kommunikációt a bíróságok és az ügyfelek között, biztosítani kell, az ügyfelek számára a kényelmesebb, online információ beszerzést és másolatok beszerzését. Olyan webes alkalmazást kellene létrehozni, amelyben az ügyfél valamilyen azonosítóval rendelkezne, vagy regisztrálna a felületre, ezután bármilyen ügyben beadványt, panaszt terjeszthetne elő. A későbbiekben az azonosítójával, vagy regisztrált felhasználó nevével, jelszavával, hozzáférne a saját ügye, ügyeihez, onnan bármit (amihez joguk van) lekérdezhetne, kinyomtathatna.

A bírósági panasznap intézménye tekintetében az ügyfélfogadási és ügyfél irányítási rend-

szer elektronizálása, mely a panasznapon megjelenő ügyfelek beléptetését, illetőleg az általuk kezdeményezendő eljárás, illetőleg benyújtandó kérelem, illetőleg az igényelt felvilágosítás fajtája, típusa alapján az ügyfelek elosztását, irányítását tenné egyszerűbbé, illetőleg gyorsabbá a kor követelményeinek megfelelően.

IV.2.4.2. Bíróságához való hozzáférés egyszerűsítése

A bíróságoknak a társadalom rétegeivel való kapcsolata során jelentős konfliktushelyzeteket eredményez, hogy ugyanolyan tényállás mellett, az ugyanazon törvényszéken működő elsőfokú és másodfokú bíróságok azonos szinten ellentétes tartalmú ítéleteket hoznak. Az elsőfokú bíráskodás egységesítése érdekében elengedhetetlen az egységes másodfokú jogértelmezés és jogalkalmazás megteremtése. Ezen cél megvalósításához szükséges tevékenység:

A másodfokon eljáró tanácsok hatékony információcsere-rendszerének kiépítése, ennek keretén belül a folyamatos szakmai egyeztetések megszervezése, a típusügyekben történő jogegységesítés. Ezen szakmai egyeztetésekért, a rendszer létrehozásáért és működtetéséért a tanácselnökök felelnének.

A kialakult egységes gyakorlatot pedig rendszeresen megszervezett szakmai megbeszélések keretében ismertetni kell az első fokon eljáró bírákkal. Ezen megbeszélések keretében lehetőség nyílna az első és másodfokú bírák közötti tapasztalatcserére, a problémás kérdések hatékony megvitatására is.

IV.2.4.3. Tanúgondozás, tanúvédelem

A Miskolci Törvényszéken, illetőleg a Miskolci Járásbíróságon, mint székhelyi járásbíróságon egy-egy fő, kizárólag a tanúgondozással, tanúvédelemmel foglalkozó, s – ha a jogszabályi környezet nem változik – a jövőben kinevezendő bírósági ügyintéző, míg a törvényszék illetékességi területén működő további járásbíróságok vonatkozásában járásbíróságoként egy-egy már kinevezett bírósági ügyintéző tudja ellátni az ezzel összefüggő feladatokat.

A fentiekre, illetőleg a Miskolci Törvényszéken és Miskolci Járásbíróságon működő bírósági ügyintézői létszámra, illetőleg a bírósági ügyintézők leterheltségére figyelemmel tehát a Miskolci Törvényszéken, valamint a Miskolci Járásbíróságon egy-egy fővel szükséges növelni a bírósági ügyintézők számát.

E körben szükséges rögzíteni azt, hogy tanúgondozóvá a már kinevezett bírósági ügyintézők közül célszerű kijelölni az ezzel a feladattal megbízott személyeket, mivel ezen feladat ellátása során egyrészt a több éves, bíró mellett eltöltött írnoki, vagy tisztviselői közvetlen szakmai tapasztalat, valamint a jogi ismeretek alapfokúnál magasabb szintje szükséges.

A már korábban más megyékben megvalósított azon törvényszéki gyakorlat, miszerint a tanúgondozás, tanúvédelem feladatait bírósági titkár, illetőleg az adott ügyszak szerinti kezelőiroda vezetője látja el, megítélésünk szerint nem célravezető, mivel a bírósági titkárok utóbbi években bekövetkezett hatáskör bővülése, és az ebből adódó feladatok ellátásának eredményessége ellen ható intézkedést jelentene esetükben ezen feladattal történő megbízásuk, míg a kezelőirodák vezetői megítélésem szerint nem terhelhetők a tanúgondozás, tanúvédelem szerteágazó és időigényes feladatkörével.

A tanúgondozóként alkalmazandó bírósági ügyintézők működését tekintve eldöntendő kérdés, hogy a bírósággal tanúkenti minőségben kapcsolatba kerülő állampolgárokkal milyen módon, milyen formában kerülnének kapcsolatba, illetőleg, hogy az állampolgárok milyen csatornákon keresztül fordulhatnak hozzájuk, vagyis tájékoztatásért, segítségért e körben a bírósághoz.

Az eddigi tapasztalatokat összegezve megítélésünk szerint biztosítani kell az állampolgárok számára a tanúgondozókkal telefon útján, e-mailen, levélben, illetőleg - egyeztetést követően, és ebből eredően esetenként megítélve, korlátozott mértékben, de szükség szerint - személyesen is a kapcsolatfelvétel lehetőségét. A tanúgondozók feladatkörét az alábbi területekre szükséges kiterjeszteni:

- Tájékoztatás adása a peres eljárásokban szereplő tanúk számára az őket megillető jogokról (vallomás összefüggő előadásának joga, írásbeli tanúvallomás tételéhez fűződő jogosultság, anyanyelv használatának joga, segítő közreműködésének igénybevételéhez való jog, tanúvallomás megtagadásának joga, tanúvédelemhez való jog, tanú adatainak zártan kezeléséhez való jog), és az őket terhelő kötelezettségekről (megjelenési, tanúvallomás-tételi, közreműködési kötelezettség).
- Tájékoztatás adása a bíróság megközelíthetőségéről, a bíróságra való beléptetés és a bíróság épületében való tartózkodás általános szabályairól.
- Tájékoztatás általánosságban a tanúvallomás tételével összefüggő eljárásjogi szabályokról, azzal, hogy a tanúgondozó a konkrét ügyet érintően csak és kizárólag a tanú idézésével érintett ügy tárgyalásának időpontjáról és helyéről adhat információt.
- Tájékoztatás az idézéssel szembeni mulasztás jogkövetkezményeiről, illetőleg a mulasztás előzetes vagy utólagos kimentésének szabályairól.
- Tájékoztatás a bíróságon való megjelenéssel kapcsolatban felmerült költségeknek a bíróság általi megtérítésére vonatkozó szabályokról.
- Tájékoztatás a tanúszoba (várószoba) igénybevételével kapcsolatosan.
- Tájékoztató a gyermekkorú tanúk bíróság előtti megjelenésének kötelezettségéről, továbbá a gyermekkorú tanú kihallgatására fenntartott szoba igénybevételével kapcsolatosan.
- Tájékoztatás a bíróságra idézett tanúk által a kihallgatás idejére magukkal hozott gyermekek elhelyezhetőségéről, felügyeletéről.

A fenti tájékoztatások nyújtása mellett szükséges biztosítani annak lehetőségét, hogy a tanúgondozó a tanúk által a bíróság felé az adott ügyben benyújtandó kérelmeiket hivatalos feljegyzésben rögzíthesse, s azt az adott ügy irataihoz az ügyben eljáró bíró számára eljuttassa az iratokhoz történő szerelés, és azok esetleges elbírálása céljából.

Ugyancsak szükséges a fenti tájékoztatások tanúgondozó általi megtétele mellett a törvényszék illetékességi területén működő bíróságokon az adott peres eljárás jellegétől függően a tanúk számára kézbesítendő idézések formanyomtatványának az irányú egységesítése, amely a tanúgondozó hatáskörébe tartozó fenti szóbeli tájékoztatások tartalmát lényegretörően, és az adott jogszabályi rendelkezéseket érthetően megmagyarázva tartalmazza.

A peres ügyekben kiküldött ilyen tartalmú idézések, illetőleg a törvényszék épületeiben kihelyezett tájékoztatók és hirdetmények, valamint a bíróságok honlapján közzétett információk útján már előzetesen is csökkenthető az egyébként erre fordított munkaerő és munkaidő mennyisége is.

Ismert valamennyi bíró kolléga és igazságügyi alkalmazott előtt az, hogy a tanúként megidézett állampolgárok számos esetben fordulnak telefonon, írásban, e-mail útján vagy a kezelőirodáknak személyesen is olyan kérdésekkel, amelyek a fentiek szerint a tanúgondozó hatáskörébe sorolt tájékoztatási témaköröket ölelik fel. Ezért az elektronikus és írott formában előzetesen közölt információk útján elérhető az, hogy a tanúgondozóhoz, illetőleg a konkrét ügyeket tárgyaló bírói tanácsokhoz csak az ezen felül további kérdésekkel rendelkező állampolgárok egy része forduljon.

A tanúgondozás keretén belül, s a fenti tanúgondozói feladatkörökkel összefüggésben mindenképpen szükséges a Miskolci Törvényszéken, és az illetékességi területén mű-

kődő járásbíróóságokon az ehhez szükséges tárgyi feltételek biztosítása, illetőleg azok fejlesztése.

Ezen belül egyrészt a tanúk várakozására kialakított helyiség, azaz tanúszoba (várószoba), vagy külön folyosó, másrészt gyermekkorú tanú kihallgatására, illetőleg kiskorúak elhelyezésére szolgáló helyiség kialakítása szükséges. Jelenleg ilyen helyiségek, illetőleg a tanúk várakozására szolgáló külön folyosó sem a Miskolci Törvényszéken, sem pedig a legnagyobb ügyforgalommal rendelkező Miskolci Járásbíróóságon nincsen, s a 2013. március havi, de jelenleg is fennálló állapotoknak megfelelően mindösszesen a Kazincbarcikai Járásbíróóságon található egy, a védett tanúk elhelyezésére alkalmas helyiség, melyet azonban jelenleg funkcionálisan és ténylegesen nem erre a célra használnak (nagysága kb. 8 m²). Ezen túlmenően a megyében található további járásbíróósági épületekben sincs kialakítva a fentiekhez hasonló funkciójú helyiség.

A Miskolci Törvényszék Elnökének a 2013. március hó 11. napján kelt, és az Országos Bírósági Hivatal Elnökéhez 2012.El.IV.A.01/99/XIII. szám alatt címzett átiratában foglaltakhoz kapcsolódóan kitűzhető az célként a közeli jövőre nézve, hogy a Miskolci Törvényszék által a Miskolc, Fazekas u. 2. szám alatti épületrészben a 2013. évben bekövetkező bővülésre figyelemmel, reális lehetősége áll fenn annak, hogy a Miskolc, Dózsa György u. 4. szám alatti épületrészben található egyes helyiségek átalakításával, illetőleg funkciójának megváltoztatásával a tanúgondozáshoz, a kiskorúak elhelyezéséhez, és a gyermekkorú tanúk meghallgatásához, s a kihallgatásra váró tanúk elhelyezéséhez szükséges helyiségek a megfelelő infrastruktúrával és berendezéssel kialakításra kerüljenek.

A tanúgondozás kapcsán a kihallgatásra váró és a vádlottak távollétében kihallgatandó, valamint a bármely okból védendő tanúk elhelyezésére szolgáló tanúszoba (várószoba) kialakítása a kor igényeinek megfelelő bútorzaton túlmenően egyéb feltételeknek csak annyiban kell, hogy megfeleljen esetlegesen, hogy onnan a tanúk a lehető legrövidebb úton közelíthessék meg azon tárgyalótermeket, ahol a kihallgatásukra sor kerül.

Ezen utóbbi cél érdekében megfontolandó a középtávú stratégia keretén belül ún. „tanúszobás” tárgyalótermek kialakítása, melyhez a Miskolci Törvényszék, illetőleg az illetékeségi területén működő járásbíróóságok épületeit felmérni szükséges azon szempontból, hogy mely tárgyalótermek alkalmasak elhelyezkedésüknél, és az őket körülvevő helyiségek méreténél, eddigi funkciójánál fogva arra, hogy ezen tárgyalótermek közvetlen környezetében legyen kialakítható a tanúszoba.

Amennyiben a tanúszobák kialakítása ily módon a tárgyalótermek közvetlen környezetében is lehetséges, úgy szükségképpen kitűzendő cél az is, hogy ezen tanúszobák a szomszédos tárgyalótermekkel közvetlen összeköttetésbe kerüljenek, s onnan a tanúk közvetlenül beszólíthatóak legyenek a tárgyalótermekbe.

Ugyancsak a tanúk, illetőleg az őket kísérő személyek védelmét szolgáló, és a középtávú stratégián belül megvalósítható célkitűzés lehet az, hogy a törvényszék, illetőleg az illetékeségi területén működő bíróságok épületeibe történő beléptetésnél a tanúk egy bizonyos körénél, hivatalból, vagy az adott ügyben eljáró bíróhoz benyújtott írásbeli kérelem, és az erre nézve meghozott bírói engedélyezés mellett egy külön, más bejáraton való beléptetés technikai lehetősége is megvalósításra kerüljön.

A gyermekkorú tanúk kihallgatásával összefüggésben mindenképpen megfontolandó általánosságban, vagy adott ügyre vonatkozóan gyermek-szakpszichológus alkalmazása is.

Amennyiben a törvényszéken, illetőleg az adott járásbíróóságon a tanúszoba kialakításának infrastrukturális feltételei nem biztosíthatók, úgy ellenben minden körülmények között törekedni kell a középtávú stratégia megvalósítása során arra, hogy ezen épületekben a tanúk, illetőleg a szülői felügyelet mellett várakozó gyermekkorúak lehetőség szerint külön,

elzárt folyosórészen várakozhassanak mindenféle atrocitástól, befolyásolástól mentesen. Ez esetben azonban a tanúk beszólítása elektronikus úton kell, hogy történjék annak érdekében, hogy az elzárt folyosórésztől az adott tárgyalóteremig vezető utat a tanú szintén biztonságban, minden befolyástól mentesen tehesse meg.

A tanúszoba (várószoba), illetőleg az ugyanezt a célt szolgáló külön elzárt folyosórész akár a tárgyalásokra idézett igazságügyi szakértők várakozására, illetőleg onnan történő beszólítására is szolgálhat.

A fentiek megvalósítása érdekében a középtávú stratégia keretein belül szükséges egy részletes tanúgondozói fejlesztési terv létrehozatala, illetőleg a tanúgondozással összefüggésben egy, a tanúk jogait és kötelezettségeit részleteiben tartalmazó írásbeli tájékoztató szerkesztése, s annak a bíróság honlapján történő közzététele is.

A tanúgondozók telefonon történő ügyfélfogadása kapcsán - az eddigi példákból kiindulva - szükséges egy, a kezelőirodákhoz hasonló, napi szinten meghatározott ügyfélfogadási időtartam rögzítése, mivel az adott bíróságon működő, és a tanúgondozással megbízott bírósági ügyintéző mindemellett a levélben, e-mailben és személyesen kapcsolatot felvenni igyekvő, s tanúként idézett állampolgárok ügyeit, problémáit is köteles megoldani, és a szükséges tájékoztatásokat ezeket érintően is megadni.

Tekintettel arra, hogy a tanúgondozók igen kiterjedt feladatkörben látnák el tevékenységüket, s ismereteiknek a jogszabályok viszonylag szélesebb körére kell kiterjednie, továbbá mivel munkájuk során - az eddigi tapasztalatokból adódóan - számos konfliktushelyzettel kell megbirkózniuk, így mindenképpen szükséges ezen kollégák központi igazgatás által szervezett, de - a törvényszék középtávú stratégiájának megvalósulásán belül - a megyei szintű, törvényszék által szervezett oktatása, képzése is.

IV.2.4.4. „Nyitott Bíróság” program

Az Országos Bírósági Hivatal 2012. év őszén az átlátható, nyitott igazságszolgáltatás jegyében előadássorozatot hirdetett középiskolákban “Nyitott Bíróság” címmel. A kezdeményezés mottója: „Attól félsz, amit nem ismersz”. A kezdeményezéshez a Miskolci Törvényszék is csatlakozott 2012 novemberétől kezdődően.

A Törvényszék illetékességi területéről mindezidáig 11 bíró és bírósági titkár előadó 9 középiskolában tartott előadást. Az eltelt időszakban közel 1700 középiskola tanuló vett részt a programban: hallgatott előadást vagy látogatott el a bíróságra. A diákok tárgyalást hallgathatnak, illetve perszimuláció keretében egy-egy bírósági tárgyalást is eljátszhatnak, feldolgozhatnak.

A „Nyitott Bíróság” program elérte célját: a fiatalok megismerkedhettek bíróságok és a bírák munkájával, általánosabban az igazságszolgáltatás működésével. A szervezeten és a bírói munkán túl, az előadások nagy hangsúlyt fektetnek az alapvető jogi ismeretek megszerzésére, a fiatalkori bűnözés jelenségére, az Internet, illetve a közösségi oldalak (köztük a *Facebook*) használat veszélyeire. Fontos, hogy a fiatalok alapvető jogi ismeretei bővüljenek, az alapvető jogi fogalmakkal tisztában legyenek az élet minden területén a későbbi könnyebb boldogulás céljából, hogy jogkövető, tudatosan gondolkodó, felelősségteljes döntéseket hozó felnőtté váljanak.

Az előzőekben összefoglalt eredményeink alapján az alábbi pontokba foglalt célokkal a “Nyitott Bíróság” programot a középtávú stratégia részének tekintjük, amely elősegítheti a horizontális pillér a Partnerség teljesülését. A következő pilléren belüli részcélokat fogalmaz meg a stratégia dokumentum.

IV.2.4.4.1 Nyitott Bírósági program rész céljai

A BÍRÓSÁGI MUNKA TÁRSADALMI ELFOGADTATÁSA

A fiatalok minél több ismeretet szereznek a bíróságról, az igazságszolgáltatás működéséről, a bírák munkájáról, az ítélkezésről, annál inkább elfogadják a döntéseket, nagyobb tisztelettel és bizalommal lesznek a bíróság iránt. Fontos, hogy a médiában hallottakon túl egy más szemszögből is megismerkedjenek az ítélkezéssel. Középtávon egy új látásmód kialakítása a fiatalok gondolkodásmódját is alakítja, akik bíznak az igazságszolgáltatás rendszerében és annak működésében.

MUNKAERŐ-UTÁNPÓTLÁS

A pályaválasztás előtt álló fiatalok számára újra vonzóvá és keresetté kell tenni a jogász-pályát, ezen belül is a bírói hivatást. Másrészt az igazságügyi alkalmazotti szolgálati jogviszonyban álló alkalmazottakról (tisztviselők, írnokok) is nagyon kevés ismeretük van a fiataloknak. A program által azonban betekintést nyerhetnek a bírósági dolgozók munkájába, kedvet kapva az igazságszolgáltatásban való közreműködéshez, ami pedig a későbbiekben már egy tudatosan a bírósági munkára készülő munkaerő-utánpótlást eredményezhet.

MEGFELELŐ TÁJÉKOZTATÁS

A fiatalok, ahogy a felnőtt társadalom, elsődleges ismereteit a bíróságokról többnyire a médiából szerzik. Gyakorlati tapasztalatok mutatják, hogy a bíróságokkal összefüggő azon sztereotípiákat, miszerint például az ügyek éveken keresztül húzódnak, megvesztegethetőek a bírák, igazságtalanul alacsony büntetési tételt szab ki a bíróság stb., az ifjúság is ismeri és kétség nélkül el is fogadja azokat. Ezért is fontos, hogy alapvető információkkal bírjanak a szervezet működését illetően, hogy ezeket a sztereotípiákat kétségbe vonják, így egy kedvezőbb megítélés alakuljon ki bennük.

A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÁSI ÉS BEILLESZKEDÉSI NEHÉZSÉGEKKEL KÜZDŐ FOGYATÉKOS TANKÖTELES ÉS TANKÖTELEZETTSÉGEN TÚL LÉVŐ FIATALOK SPECIÁLIS OKTATÁSA, TÁJÉKOZTATÁSA

A Miskolci Törvényszék folyamatos kapcsolatot tart fenn a hátrányos helyzetű tanulási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő fogyatékos tanköteles, illetve tankötelezettségen túl lévő fiatalok speciális oktatását felvállaló iskolákkal, hiszen ezek a diákok könnyen válhatnak sértetté, áldozattá, így fontos az ő felvilágosításuk is. A bírák segítségével, a játékos tájékoztatókkal, vagy a perszimulációval szerzett ismereteik birtokában könnyebben boldogulhatnak a jövőben a hivatalos ügyeik intézése során is.

ALAPVETŐ JOGI ISMERETEK

A bírósági szervezeti felépítésén, munkáján kívül program nagy hangsúlyt fektet az oktatás során az alapvető jogi ismeretek megszerzésére. Fontos, hogy a diákok alapvető jogi ismeretei bővüljenek, az alapvető jogi fogalmakkal (pl.: a kezesség, a cselekvőképesség, vagy a szerződés-kötés fogalmai) legyenek tisztában. Sajnos a program során szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy sok esetben még a felnőttek – többek között a program során elért diákok szülei - sincsenek tisztában az alapvető jogi fogalmakkal, így például azzal, hogy mit jelent a kezesség. Éppen ezért fontos, hogy a program folytatódhasson.

IV.2.4.5. Társadalmi kapcsolatok, sajtókapcsolatok fejlesztése

A sajtóval való megfelelő együttműködést két lépcsőben szükséges kialakítani.

IV.2.4.5.1. A sajtó és a törvényszék együttműködésének előkészítése

Ennek első lépéseként legmagasabb szintű találkozó megszervezése kerülne sor, melyen jelen lennének a régióban működő sajtóorgánumok munkatársai, valamint a bíróság vezetői, továbbá a sajtóosztály munkatársai. Ezen a találkozón – többek között - az alábbi alapvető és kulcsfontosságú kérdéseket kell megvitatnunk:

- miről és milyen jellegű tájékoztatást vár el a sajtó a bíróságról;
- milyen jellegű tájékoztatásra van joga a sajtónak, vagyis mely tárgyalásról, hogyan, mit tudósíthat;
- kihez fordulhatnak a sajtó munkatársai (sajtószóvivő, elnök);
- a rendszeres kapcsolattartás megvalósításának módja, gyakorisága, formája.

A találkozó alkalmat teremt a bíróság részére, hogy jobban megismerjék a sajtó munkatársainak igényét, kéréseit a napi bírósági kommunikációval kapcsolatban, egyben pedig tolmacsolhatják a bírák kéréseit is a sajtó felé, hogy gördülékenyen, az eljárás akadályozása nélkül történjen a tudósítás. Így a bírósági tájékoztatásban közreműködő személyek a jobb együttműködés reményében az előzetesen megfogalmazott kérdéseikre is választ kaphatnak közvetlenül a sajtó munkatársaitól. Kihangsúlyozandó, hogy a bíróság nyitott egy felelősségteljes, közérthető tájékoztatásra, együttműködésre, a sajtóval való hatékonyabb párbeszédre, elősegítve ezáltal az igazságszolgáltatás társadalmi ellenőrizhetőségét.

A következő feladat helyi találkozó megszervezése, melyen jelen lennének a törvényszék sajtószóvivője (valamint a törvényszék elnöke által megbízott más személy is, a sajtóosztály munkatársai), valamint bírák. A találkozó témája lehetne:

- milyen jogszabályok (szabályzatok) vonatkoznak a bíró (bíróságok) és a média kapcsolatára;
- hogyan „bánjunk” a sajtóval, ha a bírósági tárgyalásról tudósítanak, milyen a bírótól elvárható helyes magatartásforma.

Fontos, hogy a törvényszék valamennyi bírója tisztában legyen a vonatkozó jogszabályokkal, azzal, hogy hogyan és mit tudósíthatnak a tárgyalásról a médiában. Ismertetni kell a bírákkal (titkárokkal) az erre vonatkozó joganyagot, melyet a megbeszélés előtt célszerű lenne feltenni az intranetre.

Ezen túl jelentéstételi kötelezettséget kell előírni valamennyi bírónak a közérdeklődésre számot tartó ügyekre vonatkozóan folyamatosan, mely jelzés megvalósítási formája lehet az intranetes felület egy ikonja. Nem csak arról kell jelentést tennie a bírónak utólagosan, ha a sajtó munkatársai jelen voltak a tárgyaláson, hanem előzetesen arról is, ha az ügy – véleményük szerint – sajtóérdeklődésre számot tarthat. Sarkallni kell a bírákat arra is, hogy bírósági közleményeket készítsenek egy-egy határozat kihirdetését követően a határozat lényegének összefoglalása érdekében és azt továbbítsák a sajtószóvivő felé ezáltal is elősegítve a sajtó részére felvilágosítást adó személy sajtótájékoztatási tevékenységét.

A kiemelt érdeklődésre számot tartó ügyeket tárgyaló bírók gyakran találkoznak olyan kihívásokkal, melyek túlmutatnak a megszokott tárgyalásvezetési technikákon. Kezelniük kell a nagy létszámú hallgatóságot, a nagyobb rendezavarást, a kamerákkal történő mozgolódást, helyzetváltoztatást, vakuvillantást, vagyis jobban szükséges figyelnie a tárgyalás rendjének fenntartására.

Mindemellett gyakran készül felvétel közletről a bíróról, a tanács tagjairól. Éppen ezért

nagy hangsúlyt kell fektetnünk arra, hogy a bírák megjelenése, beszéde, testtartása is megfelelő legyen a médiában, ezért helyi szinten is képzést, tréningeket kell biztosítanunk számukra, ahol külső szakértők (akár logopédus, műsorvezető stb.) segítenék a beszédtechnika helyes elsajátítását. Valamennyi bírónak nem csak a sajtóban történő megjelenés miatt, hanem a mindennapi munkája elvégzéséhez, a tárgyalások tartásához is jó beszédtechnikai alapokkal kell rendelkeznie. Fontos a jó orgánus, határozott beszédstílus, gazdag intonáció, megfelelő tagolás, artikuláció a beszéd során.

IV.4.5.2. A sajtó és a törvényszék együttműködésének megvalósítása

A média legfontosabb funkciója a tájékoztatás. Ennek keretében a társadalom tagjai számára az igazságszolgáltatás kérdéseiben való eligazodást lehetővé tevő üzenetek, információk közvetítését, azaz a felvilágosítást jelenthet. Fontos, hogy az emberek a valóságnak megfelelő felvilágosítást kapjanak az egyes ügyekről, a bíróság szervezetéről, munkájáról. A bírónak nem az ellenérdekű felet, nem egy ellenséget kell látnia a médiában, hiszen ezáltal a nyilvánosság biztosítása is megkérdőjelezhető.

A bírósági tájékoztatásnak naprakésznek kell lennie, vagyis nem utólagosan kell egy eseményt bemutatni, hanem előzetesen is lehet tájékoztatni a sajtót. Így például részletes írásbeli összeállítást lehet készíteni egy-egy ügyről, amely közérthető módon fogalmazza meg a sajtó számára azokat a jogi és ténybeli alapú információkat, melyek egy bonyolultabb vagy átfogó jellegű kérdésnek a közvélemény irányába történő közvetítését könnyebbé teszik.

A megvalósítás szakaszában részletesen ki kell dolgozni a bírósági honlap működtetésének új szabályait. Ki kell dolgozni, hogy pontosan milyen dokumentumokat, tartalmakat, valamint hogy a sajtó szempontjából jelentős ügyekkel kapcsolatosan mit tartalmazzon a honlap.

Az igazságszolgáltatás nyilvánosságát a technológiai újítások következtében folyamatosan kihívások elé kell állítani. A média eszközei, a különböző kommunikációs csatornák olyan gyors ütemben változnak, hogy az igazságszolgáltatásra jellemző konzervativizmusból ki kell lépünk, és az internetes tájékoztatásra, akár internetes élő bírósági közvetítésre is fel kell készülni a jövőben. Ehhez azonban első lépésben a honlapot kell megújítani és naprakésszé tenni. A honlapnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a sajtó és a nyilvánosság számára megfelelő tájékoztatást nyújtson az igazságszolgáltatás szerveinek működéséről és tevékenységről. Egyrészt közölni kell azokat az adatokat, melyek közzétételére jogszabályok kötelezik a bíróságot (pl.: ügyelosztási rend) továbbá azokat a dokumentumokat, melyek közérdeklődésre tarthatnak számot.

Így először is a meglévő honlapon már szereplő, a bíróság történetére vonatkozó rövid leírást ki kell egészíteni egy hosszabb, általunk elkészített történeti leírással, mely történeti részbe a megyei bírósági elnökök neve, esetleg életútjuk rövid leírása, fontos történelmi események is szerepelhetnének.

Arculati szempontból is szükséges az átalakítás, elsősorban fényképeket kell készítenünk az épületről, továbbá egyes tárgyalótermekről, melyek a nyitóoldalon egymást váltva cserélődnének (hasonlóan a központi internetes oldalhoz).

A honlapon lehetőséget kell teremtenünk, hogy a sajtó képviselői közvetlenül az internetről szerezzenek tudomást a közérdeklődésre számot tartó perekről, azok tárgyalási időpontjáról, helyéről, avagy akár előzetesen rövid írásos tájékoztatást, összefoglalót kapjanak, ami alapul szolgálhat a pontos tudósításukhoz. A sajtó munkatársainak ezáltal megkönnyíthetjük a szakmai munkáját, az információhoz jutást.

A honlapon meg kell találni a legfontosabb híreket, közérdeklődésre számot tartó ügyek tárgyalási jegyzékét, a sajtóosztály által elkészített sajtóközleményeket, valamennyi bírósági elérhetőséget (központi telefonszám, email cím, ügyfélfogadás stb.), valamint az éppen aktuális pályázatokat. Az egyes sajtóhírek kiemelten, középen, vagy felugró ablakban,

de központi helyen kell szerepeljenek a honlapon. Olyan információkat is nyilvánosságra kell hozni a honlapon, hogy az egyes tárgyalótermek befogadóképessége milyen, hiszen ha nagyobb létszámban jelennek meg a sajtó munkatársai, és ezt előzetesen bejelentik, akkor a helyszűke sem okozhat problémát, mert előre kalkulálható a létszám.

Szintén ajánlott, hogy közvetlenül a honlapról a fontosabb és hatályos jogszabályok egy kattintással elérhetőek legyenek, továbbá speciális tájékoztatók is kerüljenek fel, úgy ahogyan most is megtalálható egy tájékoztató az alapítványok megszüntetésével kapcsolatosan. Ilyen tájékoztatókat kellene egy csoportba gyűjteni, pl: házasság felbontása közös megegyezéssel – milyen kérdésekben kell egyezséget kössenek a felek, vagy közös tulajdon megszüntetésének módjai, milyen bűncselekmény esetén hol tehetek feljelentést stb.

Amennyiben kialakításra kerül, fel kell kerüdjön a honlapra a *tanúgondozás*ra kijelölt személy elérhetősége, továbbá a tanúgondozás céljai, feladatai, a tanúvédelem jogszabályi lehetőségeinek ismertetése.

A honlapnak többnyelvűnek kell lennie, így lehetőséget kell teremteni arra, hogy legalább angol nyelven is megtekinthető legyen.

A technológia fejlesztéseknél maradv a belső intranetes felületet is megfelelően át kell alakítani, hogy a belső rendszerben a bírák is eleget tudjanak tenni egyszerűen a közérdek-lődésre számot tartó ügyekre vonatkozó jelentéstételi kötelezettségüknek. Ezen ügyekben tartott tárgyalásról, avagy a kihirdetett ítéletről pedig egy rövid jelentést készíthetnek a sajtószóvivő részére. A belső rendszer a sajtó számára nem megismerhető, azonban elősegíti a bírák mindennapi tevékenységét és nem szükséges minden egyes ügyben külön-külön konzultálniuk a sajtószóvivővel.

Jelenleg egy sajtószóvivő működik a törvényszék területén. Ezzel szemben a stratégiában már több helyen sajtóosztály, megbízott személyek szerepelnek, egyik legfontosabb feladatuk azaz a stratégia részét kell képezze egy sajtóügyekkel foglalkozó csapat összeállítása, melynek tagja lenne a sajtószóvivő mellett egy vagy több „sajtófigyelő” is (akár sajtótitkár, akár sajtófelelős, sajtókoordinátor, vagy esetleg többen) aki folyamatosan figyelemmel kíséri és észleli azokat az ügyeket, tényeket, körülményeket, amely kiváltja a sajtó érdeklődését, egyben figyeli a törvényszékről szóló bármely tudósítás megjelenését is azért, hogy időben tudjunk reagálni a sajtóanyagra. A tájékoztatásnak mindig kétoldalúnak kell lennie, reagálnunk kell a minket érő kritikákra is. Bíróági közleményt vagy állásfoglalást kell adni haladéktalanul, amennyiben a sajtóban a bíróságról általában, vagy konkrét, az igazgatás körébe tartozó ügyben hozott döntéssel kapcsolatosan olyan tényközlés, illetve vélemény jelent meg, amelynek a válasz vagy reagálás nélkül hagyása a bíróság jogos érdekeit sértené. Ezen túlmenően pedig a sajtószóvivőnek minden – a médiában valamilyen formában megjelent vagy közérdeklődésre számot tartó – üggyel kapcsolatosan közleményt kell a honlapon megjelentetnie. A közlemény azonos formában így a sajtó bármely képviselője számára azonnal továbbítható, bárki által megismerhető.

A sajtófigyelőnek naprakésznek kell lennie, valamennyi médiaforumot folyamatosan figyelnie kell, ezért nem láthatja el ezt a feladatot egy bíró egyedül, aki tárgyal és felkészül az ügyeire, mert egy teljes embert kíván.

Így mindenképpen indokolt egy legalább 3 fős sajtóosztály létrehozatala, melynek élén a sajtószóvivő áll. Mivel pedig a sajtószóvivő igazságügyi alkalmazott kell legyen, ezért egy, a médiában gyakorlattal rendelkező és megfelelő végzettséggel bíró, arra alkalmas külsős személyt kell alkalmaznunk, aki csak és kizárólag a sajtóügyekkel foglalkozik. A sajtószóvivő munkáját szakmailag segítik a sajtótitkárok, akik közül egyikük mindenképpen bíró, míg a másik bírósági titkár.

A sajtóosztály létrehozását legvégül említettük, azonban a sajtóval való együttműködés kialakításához vezető út első állomása kell legyen.

V. STRATÉGIA ESZKÖZRENDSZERE

V.1. Megközelítés

A korábbiakhoz hasonlóan a stratégiai dokumentum eszközszerének ismertetése is pillérenként kerül bemutatásra. A stratégia eszközszerével szembeni elvárás, hogy közvetlenül vagy közvetve a helyzetelemzésben, illetve a SWOT elemzésben bemutatottakra reagálva épüljön fel, kövesse a célrendszert, illetve (természetesen) ne tartalmazzon olyan elemeket, amelyek egyetlen cél megvalósulásához sem járulnak hozzá. E kettős elvárás teljesülésének ellenőrzésére szolgál a cél- és eszközszer összefüggéseit bemutató cél/eszköz összefüggés rendszer (mátrix).

17. számú táblázat

A stratégiai dokumentum eszközszerere

Személyi működési feltételek Utánpótlás biztosítása (ösztöndíj) Bírósági ügykezelők Oktatás, képzés	Tárgyi működési feltételek Informatikai fejlesztés	Ügyforgalom Mediáció
PARTNERSÉG		

V.2. Eszközök csoportosítása pillérenként

V.2.1. SZEMÉLYI MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK

V.2.1.1. Utánpótlás biztosítása - Ösztöndíj rendszer

Az ösztöndíjszerződéseket a gyakorlatban öt, legfeljebb tíz évre szokták kötni, a bírósági szervezetben azonban ez nem elegendő. Hiszen ha figyelembe vesszük a mai körülményeket, az ügyek érkezését és a bírói létszámot, akkor elmondható, hogy ahhoz, hogy valaki a megyében bírói kinevezést kapjon, az egyetem elvégzése után legalább tíz, de jellemzően inkább több időt kell eltöltenie. Az Országos Bírói Hivatal elnöke által közzé tett adatokból is megállapíthatóan ugyanis a vidéki bíróságokon az elmúlt években tendenciaszerűen csökkent a bírói kinevezések száma.

Értelemszerűen pedig a Miskolci Törvényszék nem azért fizetne ki jelentős összegeket joghallgatónak, hogy fogalmazóként tárgyalást hallgassanak, jegyzőkönyvet vezessenek, panasznapot tartsanak, vagy titkárként a nemperes ügyeket intézzék, hanem azért, hogy bíróként lehetőség szerint legalább öt évig a legnehezebb megítélésű ügyeket tárgyalják, hiszen ők voltak az adott évfolyam legkiválóbb hallgatói. Ezeket azért fontos figyelembe venni, mert magas összegű ösztöndíjat kell fizetni annak a hallgatónak, aki 20 éves korában ilyen körülmények mellett vállalkozik egy olyan ösztöndíj szerződés aláírására, mellyel legalább tizenöt évig egy munkáltatóhoz köti magát.

Az ösztöndíjrendszer is arra sarkallná a törvényszéket, hogy szorosabb kapcsolatot alakítson ki azon egyetemekkel, ahol jogászképzés folyik. Ennek nem kellene csak a Miskolci Egyetemre korlátozódnia, de értelemszerűen a Miskolci Egyetemen végzett jogászok azok, akik nagy eséllyel ebben a régióban kívánnak letelepedni és nem kellene attól tartani, hogy az első adandó alkalommal elpályáznának a Miskolci Törvényszékről.

V.2.1.2. Bírósági ügyintézők

JÁRÁSBÍRÓSÁGOK SZINTJE

- A 4, vagy ennél több, de legfeljebb 6 engedélyezett bírói álláshellyel rendelkező, de még kisebb járásbíróságokon 1 bírósági ügyintéző dolgozzon, mindkét ügyszakban felmerülő feladatokkal (vegyes alkalmazás);
- A 6-nál több engedélyezett bírói létszámmal rendelkező járásbíróságokon külön polgári, illetve külön büntető ügyszakban legalább 1-1 bírósági ügyintéző működjön oly módon, hogy büntető ügyszakban legfeljebb 4, polgári ügyszakban legfeljebb 5 bírósági ügyintézőre.

KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG

- A munkaügyi ügyszakban 1 bírósági ügyintéző működjön;
- A közigazgatási ügyszakban 4 bírónként működjön 1 bírósági ügyintéző.

MISKOLCI TÖRVÉNYSZÉK

- Civilisztikai ügyszak első fokon 1 ügyintézőre 4 bíró essen;
- Civilisztikai ügyszak másodfokon a törvényszék civilisztikai ügyszakának első fokán dolgozó ügyintézők előre meghatározott rendben közösen lássák el az itt szükségképpen felmerülő feladatokat, vagy 1 ügyintéző külön.
- Büntető ügyszak első fokon 1 bírósági ügyintéző 4 bíró munkáját segítse;
- Büntető ügyszak másodfokon 1 bírósági ügyintéző 3 tanács munkájában működjön közre.
- Gazdasági ügyszak: csőd-, felszámolási eljárásban eljáró bírók mellett 1 bírósági ügyintéző alkalmazása a cél.

A Miskolci Törvényszéken dolgozó bírósági szervezeti egységekre vetítetten konkrétan tehát az alábbi személyi környezet 4 éven belüli létrehozása a cél.

18. számú táblázat

Személyi környezet kialakítására vonatkozó összesítés⁶

	Bírósági szervezeti egység:	1.	2.	3.	4.
	Miskolci Törvényszék (összesítve)	45 (42)	13	18	5
I.	I.a. Büntető másodfok	-	3	3	0
	I.b. Büntető elsőfok	-	1	2	1
	I.c. Civilisztika másodfok	-	0	1	1
	I.d. Civilisztika elsőfok	-	0	2	2

⁶ Jelmagyarázat a táblázathoz:

- a római számmal ellátott sorok az adott szervezeti egységet jelölik;
- a törvényszék esetében a kisbetűvel jelölt alpontok a törvényszék egyes érintett ügyszakait jelölik;
- 1. számmal jelölt függőleges oszlop: az engedélyezett bírói létszám (zárójelben mellette a tényleges bírói létszám);
- 2. számmal jelölt függőleges oszlop: a jelenlegi adott szervezeti egységben, illetve ügyszakban (utóbbi a törvényszék esetében) dolgozó ügyintézők létszáma;
- 3. számmal jelölt függőleges oszlop: a tervezett, tehát célként kitűzött ügyintézői létszám szervezeti egységenként, illetve ügyszakonként (utóbbi a törvényszék esetében);
- 4. számmal jelölt függőleges oszlop: a jelenlegi és a tervezett (célzott) ügyintézői létszám különbsége által meghatározott, tehát lényegében még hiányzó ügyintézők száma (tehát amennyi ügyintéző még hiányzik az adott szervezeti egységből, illetve ügyszakból).

	Bírósági szervezeti egység:	1.	2.	3.	4.
	I.e. Cégbíróság	-	5	5	0
	I.f. Csőd-, felszámolás	-	0	1	1
	I.g. Egyéb (elnöki iroda, cégiroda vezető melletti ügyintéző)	-	4	4	0
	I.h. Tanúgondozó	-	0	2	2
	I.i. Sajtómunkás	-	0	1	1
	I.j. Közigazgatási-Munkaügyi Regionális Kollégiumvezető mellé beosztott ügyintéző	-	0	1	1
II.	Kazincbarcikai Járásbíróság	12 (10)	1	2	1
III.	Encsi Járásbíróság	5 (5)	1	1	0
IV.	Szerencsi Járásbíróság	8 (8)	1	2	1
V.	Közigazgatási- és Munkaügyi Bíróság	13 (12)	3	3	0
VI.	Ózdi Járásbíróság	9 (9)	1	2	1
VII.	Miskolci Járásbíróság	63 (63)	12	13	1
VIII.	Mezőkövesdi Járásbíróság	6 (6)	0	1	1
IX.	Sátoraljaújhelyi Járásbíróság	7 (7)	0	2	2
X.	Szikszói Járásbíróság	4 (4)	0	1	1
XI.	Tiszaújvárosi Járásbíróság	5 (4)	0	1	1
	Mindösszesen:	177 (170)	45	68	23

A bírósági ügyintézők létszámával kapcsolatos középtávú cél tehát, hogy a jelenlegi 45 fős bírósági ügyintézői létszámot 23 további álláshely Miskolci Törvényszékre történő telepítésével 68 főre fejlesszük tovább.

V.2.1.2. Oktatás, képzés

A bírának a következő oktatási, képzési programokat kívánja a stratégiai dokumentum megjelölni:

- EU tagállamok tárbíróságaival közös szakmai rendezvények, képzések;
- Szorosabb együttműködés a Miskolci Egyetem Jogi Karával
- Bíró-utánpótlás képzés
- Helyi, regionális, oktatási, képzési programokon való részvétel
- Képzések tartalmi megújítása: gyakorlati képzések (pl. tárgyalásvezetés)
- Képzések a társszerveken belül;
- Távoktatási programok;
- Tájékoztatási rendszer, jogszabályváltozás figyelő csoport;
- Belső kompetencia-térkép (tudásmenedzsment);
- Kommunikációs tréning
- Stressz-kezelési tréning;

- Belső karrierút tudatos alakítása: a bírósági titkári évek számának csökkentése, a bíró-titkár együttműködés javítása
- Nyelvoktatás;
- Közösségi bíró: közösségépítő tréning. Ennek többféle kivitelezési lehetősége is adott, ezek közül az egyik, amikor erre kiképzett szakemberek tartanak foglalkozásokat, jellemzően nem a bíróság épületében, hanem egy kiválasztott külső helyszínen.

V.2.2. TÁRGYI FELTÉTELEK

VI.2.2.1. Informatikai fejlesztés

Az informatikai fejlesztésekhez a következő eszközök tartoznak:

- Személyi jellegű informatikai tárgyú feladat
- Tárgyi jellegű informatikai feladat
- Informatikai biztonság növelése
- Oktatás
- Személyi számítógépek cseréje
- Nyomtatók cseréje
- Szoftverek fejlesztése
- Adatkezelés optimalizálása
- Elektronikus adatok
- Kisebb környezeti terhelés
- Otthoni munkavégzés.

V.2.3. PARTNERSÉG

A „Nyitott Bíróság” program keretében az alábbi eszközök lettek beazonosítva:

- Ügyfél kapcsolatok
- Bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése
- Tanúgondozás, tanúvédelem
- „Nyitott Bíróság” program
- Társadalmi kapcsolatok, sajtókapcsolatok fejlesztése.

V.3. Cél- és eszkörendszer összefüggése (cél-eszköz mátrix)

A helyzetelemzésben és a SWOT elemzésben feltárt gyengeségek, hiányosságok, illetve a jelenlegi helyzet alapján került kialakításra a stratégia célrendszere: az átfogó stratégiai célokat alábontó pillérenkénti célok megvalósításához pillérenként eszközök tartoznak. A célok és az eszközök egy része a horizontális tényezőkhöz kapcsolódik, mivel több pillért, illetve környezetet is érinti.

Az eszközök közül azonban nem csak a horizontális tényezőkhöz rendelt eszközök támogatják a saját pillérükön kívül további célok megvalósítását is: mint az alábbi cél-eszköz mátrixból látható, számos olyan eszközcsoportot került azonosításra, amelyek kisebb-nagyobb mértékben több pillér célkitűzéseinek megvalósításához is hozzájárulnak. A stratégiai cél- és eszkörendszer összefüggéseit bemutató táblázattal az is ellenőrizhető, hogy valamennyi kitűzött stratégiai célhoz eszköz hozzárendelés történt-e, illetve, hogy minden azonosított eszköz hozzájárul egy vagy több stratégiai cél megvalósításához.

VI. MEGVALÓSÍTÁS ÉS MONITORING

VI.1. Intézkedési terv (akció terv)

A Miskolci Törvényszék stratégia dokumentumának elfogadását követően készül el a benne megfogalmazott (eszközrendszer) akciók kibontása, az egyes akciókhoz források, felelősök és határidők hozzárendelése. Az akciótervi operacionalizálást célszerű mielőbb elvégezni, hogy a stratégiában megfogalmazott javaslatok az éves munkatervek alapanyagául szolgáljanak.

Az akcióterv (munkatervek) kibontáshoz az alábbi részletezettségű sablon táblázatott célszerű használni, hogy az egyes feladatok egységes formátumban kerüljenek meghatározásra, illetve kidolgozásra.

19. számú táblázat

Feladat-meghatározó sablon

PILLÉR	Eszközcsoport		Kapcsolódó feladat (kapcs. számmal)
	Feladat meghatározása		
Az intézkedés célja			
Kapcsolódó stratégiai célok			
Az intézkedés tartalma			
Operatív teendők			
1.			
2.			
3.			
Becsült költségek			
Várható eredmény			
Monitoring/Indikátorok			
Egyéb (Megjegyzések)			

VI.2. Személyi működési feltételek: feladatok, felelősök, határidők

A következőkben a személyi működési feltételekhez kapcsolódva feladatokat, felelősöket és határidők kerültek meghatározására.

VI.2.1. UTÁNPÓTLÁS BIZTOSÍTÁSA

Feladat: Az ösztöndíj rendszerrel kapcsolatban feladatként merül fel, hogy milyen formában lehet, egyáltalán kell-e az ösztöndíjas joghallgatót a bíróságnak valamilyen formában foglalkoztatni addig, amíg tanuló éveit tölti. Az kétségtelen, hogy előnyt jelentene számára, ha közelebbről megismerkedhetne a bírói, bírósági munkával addig is, amíg tanuló éveit tölti.

VI.2.2. BÍRÓSÁGI ÜGYINTÉZŐK

Járásbíróságok szintjén

Feladat1: javaslattétel a járásbírósági szinten dolgozó bírósági ügyintézők ügyszakonkénti munkaköri leírásának tartalmára

Felelős: a járásbíróságok elnökei

Határidő: a Miskolci Törvényszék középtávú stratégiájának megalkotását követő 3 hónap.

Feladat2: a járásbíróságon dolgozó bírósági ügyintézők ügyszakonkénti munkaköri leírásának a létrehozása (megfelelősége esetén a jelenlegi megerősítése)

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnöke

Határidő: a Miskolci Törvényszék középtávú stratégiájának létrehozásától számított 6 hónap.

Feladat3: a bírósági ügyintézők bírókhoz történő beosztása (megfelelősége esetén a jelenlegi beosztás megerősítése)

Felelős: a járásbíróságok elnökei

Határidő: a Miskolci Törvényszék középtávú stratégiájának létrehozásától számított 8 hónap.

Feladat4: írásbeli munkaszervezési rend létrehozása, melyben rögzíteni kell:

- a bíró, a bíróhoz beosztott tisztviselő, és a bírósági ügyintéző közös munkája során követendő munkamozzanatok összességét;
- a bíró által az ügyintézőnek kötelezően átadandó feladatok körét;
- a bírósági ügyintéző kötelező statisztikai adatszolgáltatásának tartalmát, annak módját és formáját;
- szükség esetén (nagyobb járásbíróságokon) a bíró és az ügyintéző közötti iratmozgás ellenőrizhetőségét szolgáló dokumentumok tartalmát (pl. átadókönyv) ügyszakonkénti bontásban.

Felelős: a járásbíróságok elnökei

Határidő: a Miskolci Törvényszék középtávú stratégiájának létrehozásától számított 9 hónap.

Feladat5: További feladat, hogy a járásbíróságok elnökei a fentebb írtak szerint a felelősségi körükbe eső tevékenységükről haladéktalanul tájékoztassák a Miskolci Törvényszék elnökét. Új bírósági ügyintéző kinevezése esetén követendő eljárás – függetlenül attól, hogy az ügyintéző kinevezésére álláshely bármely oknál fogva történő megüresedése, vagy új ügyintézői álláshely törvényszéken történő létesítése miatt kerül sor – az, hogy a fenti feladatokat az új ügyintéző kinevezésétől számított 30 napon belül kell ellátni.

Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon

Feladat1: A járásbíróságokra irányadó feladatok, azok felelősei, illetve a határidők azzal a módosítással ide is érvényesek, hogy e helyütt a járásbíróság elnöke alatt a Közigazgatási- és Munkaügyi Bíróság elnökét kell érteni, valamint a munkaügyi és a közigazgatási ügyszakban az egyes feladatokat külön-külön, önállóan kell ellátni.

Miskolci Törvényszék szintjén

Feladat1: A büntető és a polgári ügyszak első- és másodfokán is, tehát ügyszakonként és szintenként külön-külön, önállóan kell ellátni a járásbíróságnál írt feladatokat az ott írt határidőkben. Ugyanez vonatkozik a Gazdasági Kollégium csőd-, felszámolási ügyszakára is. E feladatok felelősei: a Büntető-, a Polgári- és a Gazdasági kollégiumvezetők.

Feladat2: Az egyes törvényszéki ügyszakokra, illetve szintekre külön-külön alkotandó, a járásbírósnál taglalt kötelező tartalmú munkaszervezési rendet egy döntést előkészítő eljárásként az érintett kollégiumok véleményezik, éspedig egy köztes határidőben.

Feladat3: Az új ügyintézők kinevezésekor a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, illetve a Miskolci Törvényszék esetében is ugyanúgy kell eljárni, mint a járásbírósi szinten.

Feladat4: A személyi feltételek kialakításához szükséges bírósági ügyintézői álláshelyek Miskolci Törvényszékre történő rendszeresítése érdekében kezdeményezés az OBH Elnöke felé.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnöke

Határidő: a Miskolci Törvényszék középtávú stratégiájának létrejöttétől számított 4 év

VI.2.3. OKTATÁSOK, KÉPZÉSEK

Az alábbi oktatási programok megvalósulásához a felsorolás után olvasható feladatokat azonosította be a stratégiai dokumentum.

- EU tagállamok társbírósaival közös szakmai rendezvények, képzések;
- Szorosabb együttműködés a Miskolci Egyetem Jogi Karával
- Bíró-utánpótlás képzés
- Helyi, regionális, oktatási, képzési programokon való részvétel
- Képzések tartalmi megújítása: gyakorlati képzések (pl. tárgyalásvezetés)
- Képzések a társszerveken belül;
- Távoktatási programok;
- Tájékoztatói rendszer, jogszabály-változás figyelő csoport
- Belső kompetencia-térkép (tudásmenedzsment);
- Kommunikációs tréning
- Stressz-kezelési tréning;
- Belső karrierút tudatos alakítása: a bírósági titkári évek számának csökkentése, a bíró-titkár együttműködés javítása
- Nyelvoktatás;
- Közösségi bíró: közösségépítő tréning. Ennek többféle kivitelezési lehetősége is adott, ezek közül az egyik, amikor erre kiképzett szakemberek tartanak foglalkozásokat, jellemzően nem a bíróság épületében, hanem egy kiválasztott külső helyszínen.

Feladat1: A központi oktatási tervre és a központi oktatásban résztvevők személyére vonatkozó javaslatétel és továbbítás a Magyar Igazságügyi Akadémia felé.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2013. 12. 31.**

Feladat2: „Ki mit tud” nyilvántartás elkészítése és belső hálózatra (intranet) történő közzététele. Az adatbázis összegzi, hogy mely dolgozók rendelkeznek a munkakörük ellátásához szükséges ismereteket meghaladó szakképzettséggel, szakismerettel, idegen nyelv tudással.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2013. 12. 31.**

Feladat3: Belső szabályzat készítése annak egységes szabályozása érdekében, hogy a központi kötelező képzésben való részvételt meghaladóan milyen feltételek mellett vehet részt a dolgozó bármely képzésben, továbbképzésben. Annak meghatározása, hogy milyen kedvezményben részesíthető.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2013. 12. 31.**

Feladat4: Kapcsolatfelvétel a régióban működő felsőoktatási és egyéb intézményekkel és az együttműködés feltételeinek kidolgozása. (Milyen területen szakirányú, nyelvi, stb. képesek képzést biztosítani, viszonyosság esetén igényt tartanak-e jogi ismeretek átadására).

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2014. 12. 31.**

Feladat5: A törvényszéki bíró, igazságügyi alkalmazottak közül az „oktatók” kiválasztása.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2014. 12. 31.**

Feladat6: Munkahelyi pszichológus alkalmazása:

- munkaköri leírás
- személyiségfejlesztés
- tréning szervezése
- gyermekbarát bíróság
- tanúgondozás

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2014. 12. 31.**

Feladat7: Fogalmazói oktatás átalakítása:

- gyakorlatorientált
- per-szimuláció (értékelés munkahelyi pszichológus, valamint instruktorként)
- oktatási segédanyag

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2014. 12. 31.**

Feladat8: Titkárok képzésének átalakítása:

- bírók mellé történő beosztás
- nem fogalmazókból lett titkárok továbbképzése

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2014. 12. 31.**

Feladat9: Igazságügyi alkalmazottak továbbképzése:

- a megszerzett tudás bővítése
- kommunikációs tréning

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2014. 12. 31.**

Feladat10: Kapcsolatfelvétel a helyi társszervekkel, az együttműködés feltételeinek kidolgozása.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2016. 12. 31.**

Feladat11: Kapcsolatfelvétel a testvérbíróságokkal, az együttműködés feltételeinek kidolgozása.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnöke

Határidő: **2016. 12. 31.**

Feladat12: Szakirányú és egyéb helyi képzések szervezése:

- nyelvi alapképzés (kötelező minden bíró, titkár, fogalmazó)
- szakirányú alapképzések (adott ügyszakhoz kapcsolódóan kötelező)
 - ingatlanforgalom
 - adó
 - pénzügy, számvitel
 - gazdálkodás, államháztartás
 - műszaki ismeretek
 - kommunikáció
 - mediáció
 - uniós anyag.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2016. 12. 31.**

Feladat13: A vizsgák, beszámolók megszervezése.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2017. 12. 31.**

Feladat14: Az eredmények vizsgálata, tapasztalatok.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2017. 12. 31.**

VI.3. Tárgyi működési feltételek: feladatok, felelősök, határidő

A tárgyi működési feltételek esetében a következő feladatok kerültek meghatározásra az informatikai fejlesztések esetében. Az épületek állagával, felújításával kapcsolatos feladatok, azok magas forrás igénye miatt, csak felsőbb vezetői utasításra kerülhetnek bele a stratégiai dokumentum keretébe.

Feladat1: Személyi jellegű informatikai tárgyú feladat:

- Szorosabb együttműködés, kommunikáció a belső szakterületek vezetése között
- Helyi vezetői értekezleten az informatikai vezető jelenléte
- Felhasználók oktatása (nehézség az érdeklődés, tanulási vágy hiánya)
- Informatikusok továbbképzése – jónéhány éve erősen beszűkült, szinte el is tűnt a központi oktatás

Felelős: a törvényszék informatikai osztályának vezetője

Határidő: folyamatos

Feladat2: Tárgyi jellegű informatikai feladat:

- Belső tudásbázis – GYIK - kialakítása (informatikusi, felhasználói)
- Bírósági végrehajtók eszközellátottságának javítása (szkenner, fax, fényképezőgép, laptop)
- Informatikai eszközpark elavulását nem lenne szabad a jelenlegi mértékig „engedni”
- Irodai bútoroknak, berendezéseknek az informatikai eszközök használatakor előírtaknak megfelelő kialakítása, cseréje
- Helyi PC-k helyett hosszú távon vékonykliensek alkalmazása
- Informatikai eszközök a helyi igényekkel, sajátosságokkal összehangolt beszerzése (pl. hálózatos nyomtatóink vannak, és elektronikus borítékcímzés, vagyis több felhasználó dolgozik egy nyomtatóval, és hol A/4-es lapot, hogy borítékot, hol tértívetvényt nyomtatnak, és még egymásra is figyelniük kell.)

- Elavult szoftverek lecserélése
- Multimédiás felvételek lejátszására alkalmas tárgyalótermek kialakítása (kivetítővel, valamint kihangosítással)

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnöke

Határidő: folyamatos

Feladat3: Informatikai biztonság növelése

Egyenszilárdságú hálózatvédelmi eszközöket és saját tulajdonú védelmi eljárásokat szükséges alkalmazni, amelyek garantálják a szervezet informatikai hálózatán forgalmazott, tárolt adatok biztonságát, ennek keretében:

Feladat3A: A biztonsági rés csökkentése és az üzembiztonság növelése érdekében az amortizációs cseréket célszerű végrehajtani, törekedni kell arra, hogy az informatikai eszközpark egyetlen eleme se legyen 6 évesnél idősebb.

Feladat3B: Meg kell vizsgálni az operációs rendszer cseréjének szükségességét és arról döntést kell hozni. A munkaállomások operációsrendszere elavult (Windows xp) támogatottsága megszűnt, ezért célul kell kitűzni az operációsrendszerek cseréjét.

Feladat3C: A GIIR rendszert kiszolgáló Forrás szerver operációsrendszere és SQL kiszolgáló szoftvere elavult (Windows Server 2003, SQL 2000) támogatása megszűnt, ezért szükségessé vált ezek biztonságosabb, korszerűbb verzióinak beszerzése, licen-szelése.

Feladat3D: Szükséges az időszakos – lehetőleg évente – informatikai biztonságtechni-kai oktatás. - Ezen belül meg kell valósulnia a jogszabályok változásának és a technoló-giai környezet fejlődésének követése, bemutatása és készség szintű elsajátítása.

Felelős: a törvényszék informatikai osztályának vezetője

Határidő: folyamatos

Feladat4: Oktatás

A speciális alkalmazások használatának oktatása nélkül a munkavállalóktól nem várható el ezen alkalmazások ismerete és ennek következtében a hatékony munkavégzés. Ennek megfelelően stratégiai célként, illetve elvárásként kell megjeleníteni, a Törvényszékre és helyi bíróságokra bekerülő új dolgozók, vagy új rendszerek, alkalmazások bevezetése ese-tén az összes felhasználó oktatását, továbbképzését. Az új dolgozók esetében a belépéskor kötelezővé kell tenni az informatikai biztonsági oktatást, amelyet minden dolgozó számá-ra meghatározott időnként, de legalább háromévente meg kell ismételni.

Feladat4A: A vezetői állományt folyamatosan tervezett képzések keretében olyan ismeretekkel kell ellátni, amelyek a vezetői-tervezési feladatokat segítik és a felhasználói ismereteket bővítik az informatikai alkalmazások területén.

Feladat4B: Fontos az informatikai vezetők képzése, ezért figyelmet kell fordítani a ve-zetői állomány informatikai alapú gyakorlatorientált oktatására, alkalmazások ismerete-nék felfrissítésére.

Feladat4C: Az informatikai szakállomány folyamatos, magas fokú és tervezett képzése az általuk alkalmazott és üzemeltetett alkalmazások területén.

Feladat4D: A felhasználók képzése az általuk használt alkalmazások területén.

Feladat4E: Az üzemeltetett informatikai rendszerek felhasználóival szemben alapve-tő elvárásként jelentkezik a munkavégzéshez szükséges operációs rendszereknek, il-letve azok elemeinek, alkalmazásainak ismerete, valamint az azokban való jártasság. A

köz- és felsőoktatásban elsajátítható, informatikai felhasználói tudásra építve alapvető követelmény a bíróságokon használt egyedi, speciális alkalmazásokhoz szükséges felhasználói ismeretek oktatása.

Felelős: a törvényszék elnökhelyettese és az informatikai osztály vezetője

Határidő: folyamatos

Feladat5: Személyi számítógépek cseréje

A munkaállomások tekintetében a Törvényszék területén heterogén konfigurációs és korösszetételű géppark alakult ki. Nagyarányú az elavult számítógépek használata. A munkaállomások kiosztásánál, nem az alkalmazott szoftver igényei, vagy az elvégzett tevékenység szükségleteinek szempontjai érvényesültek.

A munkaállomások konszolidálása során a számítógépek cseréjét össze kell kötni a munkaállomások elosztásának célhoz kötöttségével és tervezésével.

A számítógépek energiafogyasztását minimalizálni szükséges, ennek megfelelően kell megválasztani a számítógépek típusát.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnöke

Határidő: folyamatos

Feladat6: Nyomtatók cseréje

A bírósági szervezeten belül elavultak a nyomtatók, 12 éves nyomtatók is találhatóak, amelyeket egyre sűrűbben szükséges karbantartani, sőt amihez már alkatrészt sem lehet beszerezni, ezért selejtezésre kerülnek. A karbantartási költségek egyre magasabbak, ezért ezek üzemeltetése nem költség hatékony, cseréjük indokolt lenne.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnöke

Határidő: folyamatos

Feladat7: Szoftverek fejlesztése

Az elavult, régi programokat szükséges újra cserélni, például elnöki iktatás, illetve beintegrálni a BIR-O programba a szabadságvesztés büntetés végrehajtási lajstromot, valamint a megyei végrehajtói lajstromot. A Gazdasági Hivatal iktatása még mai napig kézzel történik, elektronizálása szükséges, és elengedhetetlen.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnöke

Határidő: folyamatos

Feladat8: Adatkezelés optimalizálása

Törekedni kell arra, hogy az adatok, dokumentumok a hálózaton minél kevesebb példányban legyenek meg. Ne legyenek a rendszerben duplikált adatok, a tároló kapacitást optimálisan szükséges kihasználni.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnöke

Határidő: folyamatos

Feladat9: Elektronikus adatok

A költséghatékonyságot szem előtt tartva, szükséges az ügyviteli folyamatok költségeit lefaragni. Előnyben kell részesíteni az e-ügyintézkést. Minél kevesebb dokumentumot kell kinyomtatni, mert rengeteg a nyomtatási költség. Itt nem csak a papírköltség megtakarításával lehet számolni, hanem többek között a nyomtató amortizációjával, a nyomtatófesték pótlásával, valamint a nyomtatás emberi ráfordítás időszükségletével is. A másik legjelentősebb költségtétel a postai díj. Itt megspórolható természetesen a kézbesítés, postázás költsége.

Az elektronikus dokumentum nagyobb mennyiség esetén is lényegesen kisebb helyen tárolható, mint a kinyomtatott, papír alapú dokumentum, ezáltal jelentősen csök-

kenthető a tárolás költsége, és helyigénye. Egy irat visszakeresésére fordított idő is sokkal kisebb.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnöke

Határidő: folyamatos

Feladat10: Kisebb környezeti terhelés

Az elektronikus folyamatok erőforrás-szükséglete (nyersanyag, energia) a papír alapú folyamatoknál jóval kisebb, tehát a folyamat kevésbé terheli a környezetet, kevesebb szennyezőanyagot és energiát kell felhasználni hozzá, így nemcsak a költségeket, hanem az élővilágunkat is kíméli.

Feladat11: Otthoni munkavégzés

Az otthoni munkavégzés lehetővé tétele összefüggésbe hozható a benti munkavégzéshez használatos infrastruktúrával. Amennyiben ugyanis sikerülne megfelelően erős szerverparkot felállítani, úgy a dolgozói munkaállomások lecserélhetőek lennének ún. vékonykliensre, melyek – lévén nem tartalmaznak mozgó alkatrészt, ebből fakadóan teljesen zajtalanul üzemelnek – a már fentebb említett, a munkakörülményekkel kapcsolatos követelményeknek is megfelelnek. Ehhez elegendő számú Windows terminálszerver-licenst kell vásárolni. Amikortól viszont ez az infrastruktúra a rendelkezésünkre áll, az otthonról történő munkavégzés egyből elérhető közelségbe kerül. Tudomásom szerint azon megyék, ahol megvan ez a lehetőség, ilyen vékonyklienses rendszert használnak, melynek további előnye, hogy akár otthonról, akár az épület bármelyik klienséről belépve a saját, megszokott környezetét (asztali ikonok, háttérkép, dokumentumok stb.) kapja a felhasználó.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnöke

Határidő: folyamatos

VI.4. Ügyforgalom: feladatok, felelősök, határidő

VI.4.1. A MEDIÁCIÓ MEGVALÓSÍTÁSI FELTÉTELEI

Feladat1: Bírák felkészítése, adatbázis összeállítása

Ahhoz, hogy a mediáció hathatósan működhessen, szükséges a bírák alapvető felkészítése, megismertetése az intézmény lényegével, jellegzetességeivel, a mediációs eljárást szabályozó jogi normákkal valamint azon ügykategóriákkal, amelyben a közvetítői eljárás igénybevétele kiemelten célszerű és eredményes lehet. Szükséges az is, hogy a törvényszék intranetes rendszerén létrehozzunk egy olyan adatbázist, amely a mediátorok adatait és szakterületeit tartalmazza azért, hogy a bíró felkészülten ajánlhasson közvetítő személyt az ügyfeleknek, amennyiben azok erre igényt tartanak. Szükséges – szintén a bíróság intranetes felületén illetve a szakkönyvtárban – az eljárással foglalkozó szakkönyvek és esettanulmányok beszerzése, amely szintén a bíró hivatkozott tevékenységét segíti elő.

Felelős: Dr. Barna Éva törvényszéki bíró, mediációs megbízott

Határidő: **2014. június 30.**

Feladat2: Tájékoztató, kérdőív megszerkesztése

Ezt követően szükséges azon írásbeli tájékoztató és kérdőív megszerkesztése, tartalmának meghatározása, amelyet a bírák az erre alkalmas perekben a tárgyalás kitűzésével egyidejűleg kiküldenek a felek részére azért, hogy tájékoztassák őket a mediáció igénybevételek lehetőségéről, az eljárás lényegéről, a jogszabályi keretéről, valamint az eljárás és az abban megkötött megállapodás előnyeiről a peres eljárásokhoz képest. A bírákat ezen

időpontig fel kell készíteni arra is, hogy ezt követően az első tárgyaláson ezt a tájékoztatást szóban is meg tudják adni, és érdemi válaszokat tudjanak adni a felek közvetítői eljárással kapcsolatban feltett összes kérdésére.

Felelős: Dr. Barna Éva törvényszéki bíró, mediációs megbízott

Határidő: **2014. december 31.**

Feladat3: Tájékoztatók, kérdőívek bevezetése

Az ilyen módon elkészített tájékoztatókat, kérdőíveket valamint a felek szóban történő informálását kötelező jelleggel ezt követően, 2015. március elsejétől lehetne bevezetni. Eddig az időpontig azonban szükséges az ügyválogatási rendszer kiépítése is, ami azt jelenti, hogy a bírósági kezelő irodának illetve az ügyeket szignáló bírósági vezetőnek egy előre elkészített séma alapján meg kell állapítani és a lajstromprogramban valamint az iratborítón is fel kell tüntetnie azt, hogy a mediáció szempontjából az mely csoporthoz tartozik. Ide kell sorolni mindenekelőtt a családjogi vonatkozású ügyeket, de pl. a szomszédjogi, birtokháborítás megszüntetésével kapcsolatos perekben is hatékonyan alkalmazható az intézmény. Amennyiben ezen ügyválogatási rendszer kiépített, a bírák az első tárgyalásra történő idézéshez kötelezően mellékelik az elkészített tájékoztatót, esetlegesen a kérdőívet, amelyben feltett kérdésekre adott válaszokból következtetés vonható arra, hogy az adott ügyben, az adott perszakaszban a mediáció indítványozására van-e reális lehetőség. Alkalmazniuk kell továbbá az első tárgyaláson a szóbeli tájékoztatás.

Felelős: Dr. Barna Éva törvényszéki bíró, mediációs megbízott

Határidő: **2015. március 01.**

Feladat4: Bírák képzése

Figyelemmel azon megállapításra, hogy kiemelten fontos az, hogy a bíró lássa egy adott per bizonyos szakaszaiban is, hogy van-e remény a mediáció intézményének alkalmazására, és hogy ez egyértelműen nem jogi, hanem pszichológiai, kommunikációs és konfliktuskezelő ismeretek meglétét feltételezi. Ez kapcsolódik az oktatási stratégiában megfogalmazott célokhoz illetve eszközökhöz azzal, hogy az ilyen jellegű képzéseknek nem kell felsőfokú posztgraduális jelleget ölteniük, azok helyi szinten, az alapképességek és ismeretek elsajátításával is megfelelően szolgálják a kitűzött cél elérését. A bírácoknak így azokon a képzéseken kellene részt venniük, amelyekben az oktatási stratégiában kifejtett módon egyéb más okokból is. Ez jelenti a pszichológiai alapismeretek, a kommunikációs ismeretek és a konfliktuskezelési alapismeretek elsajátítását. A képzés megoldható szakoktatók bevonásával akár törvényszéki szinten is.

Ezen időpontig kell megvalósítani azt is, hogy az arra alkalmas ügyekben a mediátort a bíróság már az első tárgyalásra, vagy a mediációs út igénybevételeéről tájékoztató külön megbeszélésre meghívja, és azzal együtt, annak segítségével dönthessék el a felek azt, hogy kívánnak-e ezen eszközzel élni. Ebben az esetben a megoldás előnyös vonásait, az eljárás lényegét, stílusát nem csak a bíró, de a konkrét ügyekben eljáró mediátor is ismertethetné.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2015. december 31.**

Feladat5: Mediációs eljárás bevezetése másodfokon

A mediációs eljárást a másodfokú peres eljárásokban is szükséges bevezetni, hiszen a felek az eljárás bármely szakában dönthetnek úgy, hogy igénybe veszik ezt az intézményt. Ebben az esetben az első fokú bíróság által foganatosítandó intézkedéseket értelemszerűen a fellebbviteli tanács is megtenné, azzal a különbséggel, hogy mivel másodfokon jellemzően egy érdemi tárgyalás megtartására kerül sor, az eljárásnak nem képezné részét a mediá-

cióval kapcsolatos szóbeli megbeszélés, illetve tájékoztatás, a mediátor részvétele a tárgyaláson, hanem ezen lehetőségről kizárólag az idézéssel egyidejűleg kiküldött részletes tájékoztatóban informálná a törvényszék a peres feleket.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2016. december 31.**

Feladat6: Mediációs csoport felállítása

Végül számba szükséges venni az intézmény alkalmazása területén addig elért eredményeket, a felmerülő problémákat, azok megoldásának módozatait, és ezek értékelésével együtt létre kell hozni a törvényszéken egy mediációs csoportot. Ennek a csoportnak lenne a feladata a mediátorokkal való kapcsolattartás azzal, hogy velük a törvényszéknek együttműködési megállapodást is kellene kötnie, rögzítve a részletes szabályokat. A csoport ezen kívül ügyfelfogadási időben általános, ugyanakkor személyre szabott tájékoztatást is adna az ügyfeleknek az eljárás igénybevételének lehetőségéről, az azt szabályozó jogszabályi rendelkezésekről, és az eljárás előnyeiről is. Előny lenne az is, hogy a csoport minden egyes peres eljárásban nyomon követhetné a mediáció teljes folyamatát, kimutatást készítené arról, hogy hány százalékban volt eredményes, illetve melyek voltak a megállapodás megghiúsulásának okai. Ebből megállapíthatóak lennének az erősségek, valamint azon hiányosságok is, amelyeket ki kell küszöbölni, lehetőség nyílna a teljes rendszer további csiszolására, fejlesztésére is.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2017. december 31.**

VI.5. Partnerség

VI.5.1. „NYITOTT BÍRÓSÁG PROGRAM

A „Nytított Bíróság” program keretében a következő feladatokat, felelősöket és a határidőket határoz meg a stratégiai dokumentum.

Feladat1: „Nytított bíróság” program keretében tájékoztató segédanyagok készítése a következő célcsoportok részére:

12 éven aluliak;

fiatalkorúak;

egyetemisták;

felnőttek részére.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2013. december 31.**

Feladat2: Tájékoztató segédanyag készítése állásbörzén való bemutatkozáshoz.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2013. december 31.**

Feladat3: A tanúgondozással, tanúvédelemmel összefüggő és fentiek szerinti, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2014. december 31.**

Feladat4: „Nytított bíróság” program népszerűsítése (sajtó megjelenés, Internet).

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2013. december 31.**

Feladat5: „Nyitott bíróság” program folytatása a középiskolákban.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2013. december 31.**

Feladat6: Egyetemekkel, főiskolákkal való kapcsolatfelvétel.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2014. december 31.**

Feladat7: „Nyitott bíróság” program kiterjesztése fiatalabb, illetve idősebb (egyetemista) korosztályok számára.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2014. december 31.**

Feladat8: Társzervezetekkel való kapcsolatfelvétel.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2015. december 31.**

Feladat9: A program összehangolt folytatása ügyészséggel, rendőrséggel, közjegyzőkkel, ügyvédekkel, családsegítővel.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2015. december 31.**

Feladat10: Kapcsolatfelvétel cégekkel.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2016. december 31.**

Feladat11: A program kiterjesztése a régióban működő nagy cégekkel a kölcsönösség jegyében. A tervek szerint az együttműködés keretében a nagy cégek profiljuknak megfelelő előadást tarthatnak a bírósági dolgozóknak.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2016. december 31.**

Feladat12: Tapasztalatok feldolgozása, új utak keresése, eredmények megőrzése.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnökhelyettese

Határidő: **2017. december 31.**

VI.5.2. SAJTÓ KAPCSOLATOK KIALAKÍTÁSA

Feladat1: 3 fős sajtóosztály létrehozása, feladatai meghatározása.

Felelős: a Miskolci Törvényszék elnöke

Határidő: **2013. 12. 31.**

Feladat2: Bíróság – sajtó – bírák tervszerű együttműködésének megteremtése, a közvélemény pontos, tényszerű és időszerű tájékoztatása érdekében. Ennek keretében:

találkozás a sajtó képviselőivel, az együttműködés formája, gyakoriságának kialakítása

bírák, igazságügyi alkalmazottak szakmai felkészítése (törvényszéki szinten);

bírák, igazságügyi alkalmazottak felkészítése a helyes magatartás, viselkedés elsajátítására (külső szakértők előadása);

törvényszéki honlap, belső intranet megújítása és feladatokhoz igazítása.

Határidő: **2014. 12. 31.**

Feladat3: A társadalom megváltozott igényeinek megfelelően az egész bírói szervezetet a nagyobb transzparencia szükséges jellemeznie. Az a tény, hogy a bírósági tárgyalások, a bírói döntések nyilvánosak, azokhoz bárki hozzáférhet, azokról a sajtó tudósíthat, a megkövetelt átláthatóság egy területét biztosítja.

A média eszközei, a kommunikációs csatornák gyors ütemben változnak, de a bírói szervezetnek konzervativizmusa ellenére - integritásának megtartása mellett - meg kell felelnie a megváltozott társadalmi igényeknek. A „kommunikatív igazságszolgáltatás” felé vezető út, hogy nyissunk, és előremutató kapcsolatot teremtsünk a médiával. Ennek megteremtése után nyílik lehetőség, hogy a jogalkalmazók megbirkózzanak a nyilvánosság, átláthatóság, ellenőrizhetőség további problémáival.

Nem hagyható figyelmen kívül, hogy nem csupán a sajtó tájékoztathatja a bíróságot, hanem interneten keresztül bárki. A technika azt is lehetővé teszi, hogy a tárgyalásról készített kép- és hangfelvétel ne utóbb a sajtóban, hanem a készítéssel egy időben kerüljön közzétételre. Ez az igazságszolgáltatás nyilvánosságát érintően új kihívás, melyet megfelelően kezelni kell. Középtávú terv, hogy az új kihívásoknak eleget téve, azokat elfogadva továbbra is szakszerűen, tisztességesen, időszerűen történjen az ítélezés, mindemellett tevékenység a társadalom számára átláthatóvá, elfogadottá váljon.

Határidő: **2015. évtől kezdődően** (középtávon)

VII. FELHASZNÁLT FORRÁSOK

1. Jogszabályok jegyzéke

- 1.1. Magyarország Alaptörvénye
- 1.2. Egyes törvényeknek az Alaptörvény negyedik módosításával összefüggő módosításról szóló 2013. évi CXXXI. törvény
- 1.3. A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- 1.4. Az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVII. törvény
- 1.5. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény
- 1.6. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény
- 1.7. Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény
- 1.8. A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény
- 1.9. A bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény
- 1.10. A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény
- 1.11. Az igazságügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi LXXV. törvény
- 1.12. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény és az egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2008. évi XXX. törvény
- 1.13. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvények módosításáról szóló 2006. évi LI. törvény
- 1.14. A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény
- 1.15. A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény
- 1.16. A közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény
- 1.17. Az egészségügyi közvetítői eljárásról szóló 2000. évi CXVI. törvény
- 1.18. A sportról szóló 2000. évi CXLV. törvény
- 1.19. Az Országos Ítéletábla székhelyének és illetékességi területének megállapításáról, valamint az igazságszolgáltatás működését érintő egyes törvények módosításáról szóló 1999. évi CX. törvény
- 1.20. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény
- 1.21. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény
- 1.22. Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati viszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény
- 1.23. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
- 1.24. A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény
- 1.25. A választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény
- 1.26. Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény
- 1.27. A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény
- 1.28. A Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény
- 1.29. A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény
- 1.30. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény

- 1.31.** A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény
- 1.32.** A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény
- 1.33.** A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény
- 1.34.** T/5590 törvényjavaslat
- 1.35.** Az Európai Unióról szóló szerződés
- 1.36.** Az Európai Unió Alapjogi Chartája
- 1.37.** Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény
- 1.38.** A kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III.12.) Kormányrendelet
- 1.39.** Az integrált ügyintézési és tájékoztatási pont kialakításáról, működtetéséről, valamint a működtető és az érintett szervek együttműködésének rendjéről szóló 160/2010. (V.6.) Kormányrendelet
- 1.40.** A bírósági ügyintézők által ellátható egyes feladatokról szóló 56/2008. (III.26.) Kormányrendelet
- 1.41.** A bírói állaspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III.4.) KIM rendelet
- 1.42.** Az előzetes és utólagos hatásvizsgálatról szóló 24/2011. (VIII.9.) KIM rendelet
- 1.43.** A közvetítői szakmai képzésről és továbbképzésről szóló 63/2009. (XII.17.) IRM rendelet
- 1.44.** A bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII.1.) IM rendelet
- 1.45.** A bírósági fogalmazók joggyakorlatáról és képzéséről szóló 11/1999. (X.6.) IM rendelet A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII.26.) MüM rendelet
- 1.46.** Az Országos Ítéltábla és a fellebbviteli feladatokat ellátó ügyészi szervek felállításával, valamint az igazságszolgáltatási reform folytatásával kapcsolatos feladatokról szóló 102/1999. (XII.18.) OGY határozat
- 1.47.** Az Államreform Operatív Program 2011-2013. időszakra szóló akciótervének megállapításáról, továbbá az Államreform Operatív Program és az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program keretében egyes kiemelt projektjavaslatok akciótervi nevesítéséről szóló 1136/2012 (V.3.) Kormányhatározat
- 1.48.** Az Európai Unió Tanácsának 2001/220/IB számú kerethatározata
- 1.49.** 2003/8/EK tanácsi irányelv
- 1.50.** Az Európai Parlament és a Tanács 1996. december 16-i 96/71/EK irányelve
- 1.51.** Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának a bírák függetlenségéről, hatékonyságáról és szerepéről szóló R (94) 12. számú ajánlása
- 1.52.** Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 1978-as ajánlása
- 1.53.** Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága, 1981. május 14. napján tartott ülésén elfogadott, az igazságszolgáltatás igénybevételét megkönnyítő eszközökről szóló 7. számú ajánlás
- 1.54.** Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága, szegényeknek a joghoz és igazságszolgáltatáshoz való hatékony hozzáféréseinek biztosításáról szóló ajánlás (1993.)
- 1.55.** 166/2011. (XII.20.) Alkotmánybírósági határozat
- 1.56.** 346/2005. Alkotmánybírósági határozat
- 1.57.** 573/A/2003. Alkotmánybírósági határozat
- 1.58.** 1481/1992. Alkotmánybírósági határozat
- 1.59.** 27/2000. (III.1.) OIT határozat a bíróképző intézet felállításának előkészítéséről

- 1.60.** 9/2002. (III.6.) OIT belső határozat
- 1.61.** 190/2004. (X.5.) OIT határozat a Magyar Bíróképző Akadémia létrehozásával kapcsolatos feladatok meghatározásáról és ütemezéséről
- 1.62.** 84/2005. (V. 3.) OIT határozat
- 1.63.** 154/2005. (X.4.) OIT határozat a bírósági fogalmazók felvételi rendjéről
- 1.64.** 190/2005. (XII.6.) OIT határozat a Magyar Bíróképző Akadémia feladatairól és költségtervezetéről
- 1.65.** A bírósági titkárok képzéséről szóló 2006. évi 7. számú OIT szabályzat
- 1.66.** A fogalmazók joggyakorlatáról, képzéséről és értékeléséről szóló 1999. évi 14. számú OIT szabályzat
- 1.67.** Az Országos Bírósági Hivatal elnökének 115/2012 (VI.8.) sz. határozata a Magyarországi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény alapján bírósági titkári és bírósági ügyintézői álláshelyek törvényszékekre történő rendszeresítéséről
- 1.68.** 10/2001. (VI.21.) megyei (fővárosi) bírósági elnöki állásfoglalás
- 1.69.** 8/2012. (IV.25.) OBH utasítás
- 1.70.** 20/2012. (XI.23.) OBH utasítás

2. Irodalomjegyzék

- 2.1.** Antal-Mohos Z. - Balatoni K. - Drótos Gy. (2005.) Stratégia és szervezet, Scientia Kiadó
- 2.2.** Benisch A. 1936. Községes területrendezés
- 2.3.** Chikán Attila: Vállalatgazdaságtan. Aula Kiadó, Budapest, 1998. Explanatory Report. Protocol No. 14 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, amending the control system of the Convention 2009.
<http://conventions.coe.int/>
- 2.4.** Csath M. - Stratégiai tervezés és vezetés a XXI. században (2005.), Nemzeti Tankönyvkiadó
- 2.5.** Horváth M. Tamás: Közmenedzsment. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2005. 25-37. o.
- 2.6.** Kaplan, Robert S. – Norton, David P.: Stratégiai térképek. Hogyan alakulnak át az immateriális javak pénzügyi eredménnyé? Panem Könyvkiadó, Budapest, 2005.
- 2.7.** Kengyel Miklós: Magyar polgári eljárásjog, Osiris Kiadó, Budapest 2006. 340.old.
- 2.8.** Kormos Erzsébet – Nagy Adrienn – Nagy Andrea – Wopera Zsuzsa: Kommentár a polgári peres eljárásról szóló 1952. évi III. törvényhez, Complex Jogtár, 2009.
- 2.9.** Magyar Zoltán: Magyar közigazgatás
- 2.10.** Mak, Elaine: The European Judicial Organization in a New Paradigm: The Influence of Principles of “New Public Management” on the Organization of the European Courts. European Law Journal Vol 14. No. 6. November, 2008, pp. 718-734.
- 2.11.** Mohanan, Kathleen E.: Balanced Measures for Strategic Planning. A Public Sector Handbook. Management Concepts Inc. Vienna, Virginia, USA, 2001.
- 2.12.** Reiss, W. Jennifer: Protocol No. 14. ECHR and Russian Non-Ratification: The Current State of Affairs. Harvard Human Rights Journal Vol.22 293-317. 2009
- 2.13.** Piti – C. Tóth – Neumann munkája

- 2.14.** Starace, Vincenzo: Modifications Provided by Protocol No. 14 Concerning Proceedings before the European Court of Human Rights. The Law and Practice of International Courts and Tribunals 5: 183-192, 2006. Koninklijke Brill NV, Leiden, The Netherlands.
- 2.15.** A Hétfa Elemző Központ „Kormányozni lehet, ugyan távolról, de igazgatni csak közelről jó...” című tanulmánya
- 2.16.** Beszámoló Miskolc és Borsod-Abaúj-Zemplén Megye szociális fejlesztési koncepciójának szociológiai megalapozása c. kutatásról, szerk: Pankucsi Márta, 2004. Miskolci Egyetem
- 2.17.** Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium – feljegyzés dr. Kiszely Katalin
- 2.18.** Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Igazságügyi Szolgálat 2009. évi beszámolója
- 2.19.** Magyar Igazságügyi Akadémia 2012.II.16-i értekezlet anyaga – dr. Örkényi László
- 2.20.** Munkahelyi Egészségfejlesztés, mint megtérülő beruházás – szerk.:Kapás Zsolt, 2.29. Országos Egészségfejlesztési Intézet 2007.
- 2.21.** Helyzetkép Borsod-Abaúj-Zemplén Megye társadalmáról és gazdaságáról, 2010 KSH
- 2.22.** Statisztikai tájékoztató Borsod-Abaúj-Zemplén Megye, 2013/1. KSH
- 2.23.** Statisztikai tájékoztató Borsod-Abaúj-Zemplén Megye, 2013/2. KSH

3. Internetes forrásjegyzék

- 3.1.** www.birosag.hu
- 3.2.** www.wikipedia.hu
- 3.3.** www.e-justice.europa.eu
- 3.4.** www.giustizio.it

A Miskolci Törvényszék az
„Intézményi stratégia létrehozása a Miskolci Törvényszéken” megnevezésű,
ÁROP-1.1.19-2012-2012-0010. azonosító jelű, európai uniós támogatásból
megvalósuló projekt kidolgozását végző munkacsoport tagjai:

Dr. Sisák Péter
Dr. Csillám Katalin
Dr. Répássy Árpád
Dr. Kriston Róbert
Dr. Tóth Imre
Dr. Varga Zsolt
Dr. Kőváriné dr. Vágási Erika
Dr. Fuhrmann Gábor
Dr. Szrogh Csaba
Dr. Varju László

A projekt projektmenedzsere :

Dr. Kékedi Szabolcs

A projekt adminisztratív munkatársai:

Boldi Andrea

Radicsné Lasztóczy Zita

A projekt külső szakmai tanácsadója:

Dr. Gellén Márton